

Европейски омбудсман

El Defensor del Pueblo Europeo

Evropský veřejný ochránce práv

Den Europæiske Ombudsmand

Der Europäische Bürgerbeauftragte

Euroopa ombudsman

Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής

The European Ombudsman

Le Médiateur européen

An tOmbudsman Eorpach

Il Mediatore europeo

Eiropas ombuds

Europos ombudsmenas

Az Európai Ombudsman

L-Ombudsman Ewropew

De Europese Ombudsman

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich

O Provedor de Justiça Europeu

Ombudsmanul European

sk Európsky ombudsman

Evropski varuh človekovih pravic

Euroopan oikeusasiamies

Europeiska ombudsmannen

■ Výročná správa

Európsky ombudsman

2008

■ Výročná správa

**Európsky
ombudsman**

© Európske spoločenstvá, 2009

Reprodukcia na vzdelávacie a nekomerčné účely je povolená pod podmienkou uvedenia zdroja.

ISBN 1725-9789

ISSN 978-92-9212-192-1

Táto správa je publikovaná na internetovej stránke: <http://www.ombudsman.europa.eu>

Sadzba fontmi Kambria, Calibri a Etelka — Pierre Roesch typo-graphisme, Strasbourg

Všetky fotografie © Európske spoločenstvá, ak nie je uvedené inak.

Printed in Luxembourg

Vytlačené na jemnom tlačiarenskom papieri CyclusPrint vyrobenom výlučne z recyklovaných vlákien.

EURÓPSKY OMBUDSMAN

P. NIKIFOROS DIAMANDOUROS

Prof. Dr. Hans-Gert PÖTTERING
predseda a poslanec EP
Európsky parlament
Rue Wiertz
1047 Brusel
BELGICKO

Štrasburg 21. apríla 2009

Pán predseda,

v súlade s článkom 195 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a článkom 3 ods. 8 rozhodnutia Európskeho parlamentu o úprave a všeobecných podmienkach upravujúcich výkon funkcie ombudsmana, týmto predkladám svoju správu za rok 2008.

S pozdravom

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

Zmeny vo výročnej správe ombudsmana

VÝROČNÁ správa je najdôležitejšou publikáciou Európskeho ombudsmana. Aby zodpovedala potrebám mnohých čitateľov, ombudsman každý rok zvažuje, ako sa dá vylepšiť. K najnovším podstatným inováciám patrí, že sa uvádza zhrnutie, zhrnutie prípadov a tematická analýza vyšetrení. Všetky tieto zmeny sa uskutočnili s ohľadom na konečného užívateľa. Výsledkom je tiež kratšia správa umožňujúca ombudsmanovi čo najlepšie využiť zdroje a prispievajúca k trvalo udržateľnému rozvoju pri zohľadnení najprísnejších environmentálnych noriem.

Tento rok sa uskutočňuje doposiaľ najambicióznejšia reformy správy ombudsmana. Pripravovala sa spolu so spustením novej internetovej stránky ombudsmana v januári 2009. Informácie sprís-

Táto nová výročná správa je aktuálnejšou, dostupnejšou, environmentálne šetrnejšou a modernejšou publikáciou.

stupnené na internetovej stránke a v tejto správe sa teraz v plnom rozsahu dopĺňajú. Bol vydaný aj nový šesťstranový *Prehľad 2008*, ktorý nahradil starú publikáciu *Zhrnutie a štatistika*, ktorá bola

predtým publikovaná ako samostatná publikácia. Od apríla 2009 je *Prehľad 2008* dostupný v 23 jazykoch na: <http://www.ombudsman.europa.eu/activities/annualreports.faces>

Táto nová výročná správa je aktuálnejšou, dostupnejšou, environmentálne šetrnejšou a modernejšou publikáciou. Ďalej v texte vysvetľujeme hlavné zmeny, ktoré sme v správe uskutočnili a poskytujeme odkazy na sekcie našej internetovej stránky, ktoré pomôžu čitateľom nájsť to, čo predtým bývalo uvedené v správe.

■ Štruktúra

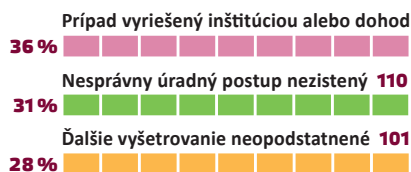
Štruktúra novej správy je navrhnutá tak, aby čitateľa logicky usmernila od vysvetlenia mandátu a postupov ombudsmana (kapitola 2) ku konkrétnej činnosti pri riešení prípadov v roku 2008 (kapitola 3), komunikačným aktivitám (kapitola 4) a interným záležitostiam týkajúcim sa zamestnancov a rozpočtu (kapitola 5). Správa začína tak ako predtým úvodom ombudsmana, po ktorom nasleduje zhrnutie (kapitola 1).

■ Obsah

Obsah správy sa revidoval na účely zabezpečenia skutočnej pridanej hodnoty pre čitateľa. Predovšetkým kapitola 3 obsahuje kompletný, názorný a vyčerpávajúci prehľad hlavnej činnosti ombudsmana v oblasti riešenia prípadov v roku 2008. Keďže zhrnutia prípadov sa teraz pravidelne uvádzajú vo všetkých 23 úradných jazykoch EÚ na: <http://www.ombudsman.europa.eu/cases/summaries.faces>, v správe boli nahradené kratšími príkladmi, ktoré pomáhajú ilustrovať zistenia ombudsmana. Grafy a diagramy sú rozmiestnené v rámci kapitoly a neuvádzajú sa v samostatnej štatistickej prílohe na konci správy. Kapitola 3 obsahuje aj rozšírenú tematickú analýzu, ktorá poskytuje hĺbkový, syntetický výpočet prípadov ombudsmana a výsledok jeho vyšetrovaní v oblasti nesprávneho úradného postupu. A napokon úplný zoznam zamestnancov a kontaktné údaje boli v správe nahradené prehľadom jednotlivých sekcií a oddelení v kapitole 5. Pravidelne aktualizovaný zoznam zamestnancov je k dispozícii na internetovej stránke ombudsmana na: <http://www.ombudsman.europa.eu/atyourservice/team.faces>

■ Štatistika

Výbor pre petície Európskeho parlamentu nám v súvislosti s minuloročnou výročnou správou odporučil, aby sme zlepšili prezentáciu našich štatistík. Na základe toho sme starostlivo preve-

rili, aké štatistiky pripravujeme a akým spôsobom ich pripravujeme. Výsledkom je, že táto správa obsahuje prehľadnejšie štatistiky (napríklad o zmenách počtu prípadov v priebehu času). Pridali sme aj nové informácie (napríklad o predmete vyšetrovaní). Nakoniec sme skontrolovali a v prípade potreby zlepšili metodiku výpočtu v štatistikách.

■ Usporiadanie

Usporiadanie výročnej správy je kompletne prepracované, aby bola pre čitateľa čo najprehľadnejšia a čo najviac prístupná. V rámci nového vzhľadu správa obsahuje krátke výňatky z textu, ktoré zdôrazňujú hlavné uvádzané body a sú usporiadané tak, aby na ne upozorňovali. Grafy a tabuľky zahrnuté do správy boli pripravené tak, aby boli zrozumiteľné.

■ Tlač

Výročná správa je vytlačená na jemnom tlačiarenskom papieri CyclusPrint vyrobenom výlučne z recyklovaných vlákien. Výsledkom je znížená spotreba energie a vody. CyclusPrint zodpovedá najprísnejším environmentálnym normám. Bola mu udelená environmentálna značka EÚ v podobe kvetu, ako aj certifikáty environmentálneho manažmentu EÚ EMAS a ISO 14001.

Obsah

Úvod 9

1 Zhrnutie 13

2 Mandát a postupy ombudsmana 23

- 2.1 Právo sťažovať sa Európskemu ombudsmanovi 25
- 2.2 Právny základ práce ombudsmana 25
- 2.3 Mandát ombudsmana 27
- 2.4 Prípustnosť a dôvody vyšetrovania 31
- 2.5 Postupy ombudsmana 32

3 Sťažnosti a vyšetrovania 35

- 3.1 Prehľad preskúmaných sťažností 37
- 3.2 Analýza začatých vyšetrovaní 42
- 3.3 Zistenia z vyšetrovaní ombudsmana 44
- 3.4 Vzorové prípady ako príklad najlepšej praxe 51
- 3.5 Tematická analýza uzavretých prípadov 52
- 3.6 Postúpenia a rady 65

4 Vzťahy s inštitúciami, ombudsmanmi a ostatnými zainteresovanými stranami 69

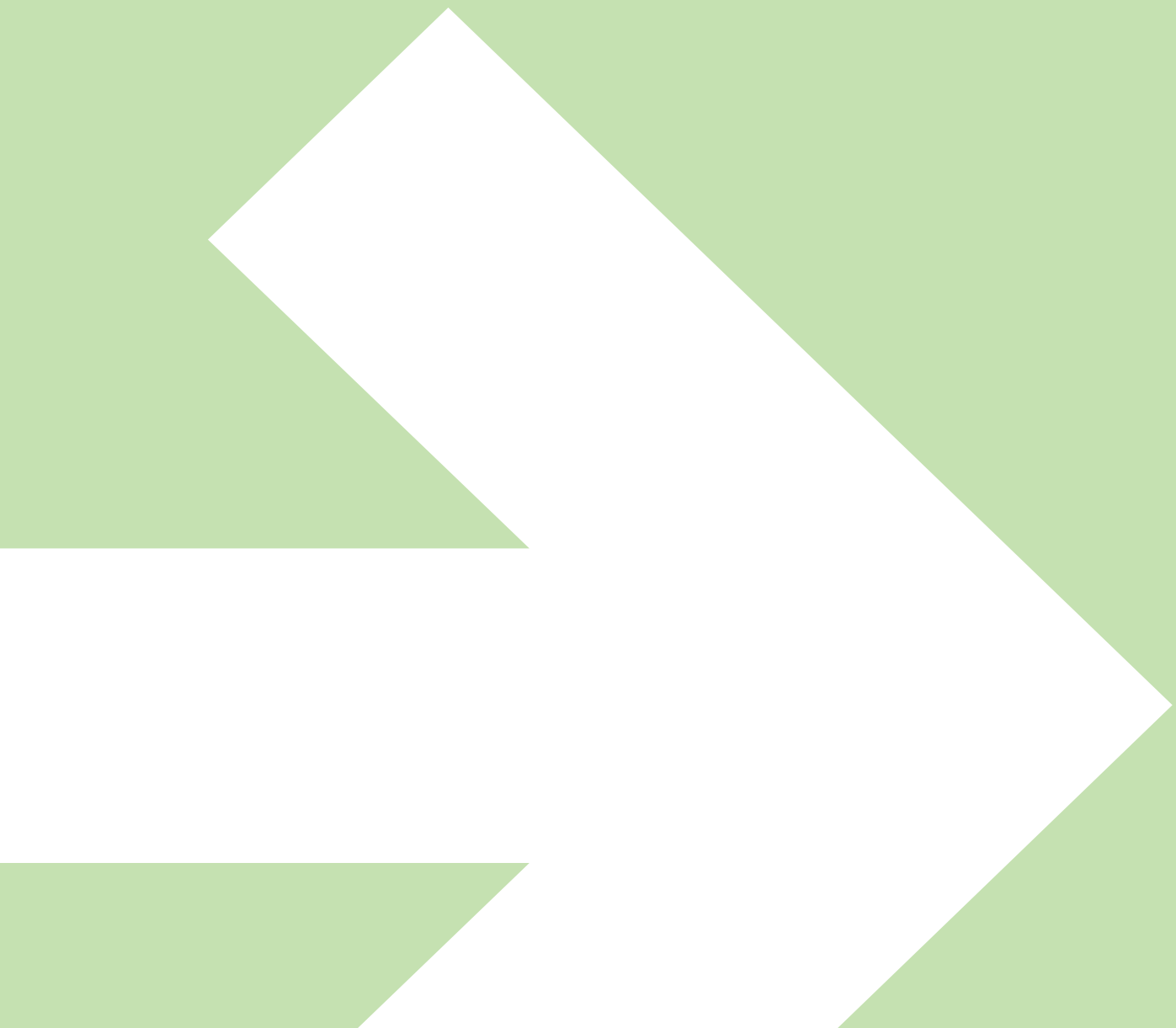
- 4.1 Vzťahy s inštitúciami a orgánmi EÚ 71
- 4.2 Vzťahy s ombudsmanmi a podobnými orgánmi 74
- 4.3 Vzťahy s ostatnými zainteresovanými stranami 78

5 Zdroje 85

- 5.1 Zamestnanci 87
- 5.2 Rozpočet 92

Ako kontaktovať Európskeho ombudsmana 95

Úvod

SPOTEŠENÍM vám predstavujem výročnú správu Európskeho ombudsmana v novej úprave. Ako sme vysvetlili na úvodných stránkach, veľké úsilie sme vynaložili na zlepšenie prehľadnosti pre čitateľa, takže môžete získať jasný a podrobný prehľad o práci ombudsmana v roku 2008. Teším sa na vaše reakcie k uskutočneným zmenám.

Vo výročnej správe je tak ako vždy zdokumentovaná práca ombudsmana pre občanov, podniky a organizácie za minulý rok. Poukazuje sa v nej na najdôležitejší vývoj v riešených prípadoch a na to, aké výsledky sa dosiahli v prípade sťažností a uvádzajú sa hlavné aspekty politiky v súvislosti s inštitúciami počas predchádzajúceho roka.

Približovanie Únie k občanom

Často spomínam, že spôsob akým inštitúcia reaguje na sťažnosti je hlavným ukazovateľom jej orientácie na občana. S potešením konštatujem, že v roku 2008 inštitúcie a orgány EÚ opäť väčšinou ukázali, že sa vedú s vervou pustiť do riešenia otázok, na ktoré ich ombudsman upozorní. V 129 prípadoch uzavretých v roku 2008 (36 % z celkového počtu) príslušná inštitúcia prijala návrh na priateľské riešenie alebo záležitosť vyriešila. V ďalších 101 prípadoch sa záležitosť vysvetlila tak, že nebolo potrebné ďalšie vyšetrovanie a v 110 prípadoch ombudsman nezistil žiadny nesprávny úradný postup.

Osem prípadov uzavretých v roku 2008 slúži ako príklad najlepšieho postupu, pokiaľ ide o spôsob, akým inštitúcie reagovali na záležitosti, ktoré predložil ombudsman. Zasluhujú si preto, aby boli zaradené medzi vzorové prípady, na ktoré sa v tejto správe poukazuje, aby mohli slúžiť ako vzor správneho úradného postupu pre všetky inštitúcie a orgány EÚ. Tri vzorové prípady sa týkajú Európskej komisie a po jednom Rady, Európskeho súdneho dvora, Európskeho úradu pre výber pracovníkov (EPSO), Európskeho úradu boja proti podvodom (OLAF) a už po tretí rok Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva.

Avšak nie všetky reakcie na vyšetrovania ombudsmana boli takéto príkladné. Komisia odmietla zmeniť svoje stanovisko v prípade vekovej diskriminácie. Toto odmietnutie ma primälo k tomu,

Často spomínam, že spôsob akým inštitúcia reaguje na sťažnosti je hlavným ukazovateľom jej orientácie na občana.

aby som predložil Parlamentu jedinú osobitnú správu, ktorú som pripravil v roku 2008. Aj keď počet vyšetrovaní, v ktorých som musel adresovať kritické poznámky inštitúciám EÚ, klesol na 44 (z 55 v roku 2007), je to ešte stále vysoký počet. Na pomoc inštitúciám a orgánom pri zlepšovaní ich činnosti som v roku 2008 uverejnil na mojej internetovej stránke dve štúdie týkajúce sa následných opatrení, ktoré prijali príslušné inštitúcie v súvislosti s kritickými a ďalšími poznámkami vydanými v roku 2006 a 2007. V týchto štúdiách sa uvádzajú aj vzorové príklady, ktoré by zase mali slúžiť ako príklady dobrej správy. V roku 2009 uverejním podobnú správu.

Ombudsman ako strážca transparentnosti

V roku 2008 sa uzavrelo rekordné množstvo vyšetrovaní (355), pričom väčšina trvala menej ako rok. Naším cieľom v roku 2009 je zlepšiť náš výkon skrátením času potrebného na uzavretie prípadov. Doteraz najčastejším skúmaným tvrdením vo vyšetrovaniach začatých v roku 2008, bola nedostatočná transparentnosť (36 % vyšetrovaní). Opakovane sa objavoval problém odopretia poskytnúť informácie alebo dokumenty, či už išlo o zmluvné záležitosti, žiadosti od prístupu k dokumentom, sťažnosti týkajúce sa porušení práva Spoločenstva alebo výberových konaní. V každom z týchto prípadov som vyzval inštitúcie a orgány EÚ, aby pri svojej činnosti zabezpečili najvyššiu

úroveň otvorenosti. V niektorých prípadoch išlo o otázky ochrany údajov, ktoré si nevyhnutne vyžadujú vyvážený prístup medzi súkromím a transparentnosťou. V niektorých prípadoch som konzultoval s Európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov, ktorý poskytol veľmi užitočné rady.

Čo sa týka transparentnosti v roku 2008 mimoriadne dôležitý bol návrh Komisie na reformu pravidiel EÚ o prístupe verejnosti k dokumentom. Vyslovil som obavy týkajúce sa určitých aspektov tohto inak dobrého návrhu a vyzval som Parlament, aby sa na zabezpečenie najlepšieho výsledku pre občanov ujal svojej úlohy spoluzákonodarcu v tejto otázke. V rámci môjho príspevku k tejto diskusii som uskutočnil medzi svojimi kolegami porovnávaciu štúdiu v Európskej sieti ombudsmanov v oblasti najlepších postupov v členských štátoch týkajúcich sa prístupu verejnosti k informáciám nachádzajúcim sa v databázach. Pri formulovaní konkrétnych návrhov týkajúcich sa reformy pravidiel EÚ o prístupe k dokumentom ma inšpirovali výsledky tejto štúdie. V roku 2009 budem vývoj týchto diskusií starostlivo sledovať.

Presadzovanie kultúry služieb

Ombudsman zaznamenal 3 406 sťažností v roku 2008. Tak ako vždy sme sa pokúšali zabezpečiť, aby všetci, ktorí by sa chceli sťažovať, vedeli o službách ombudsmana. Napríklad pokiaľ ide

Tak ako vždy sme sa pokúšali zabezpečiť, aby všetci, ktorí by sa chceli sťažovať, vedeli o službách ombudsmana.

o podniky, Mvo a iné organizácie, ktoré v minulosti pomerne málo využívali služby ombudsmana, uverejnili sme vyšetrowanie z vlastného podnetu vo veci včasného uhrádzania platieb Komisiou, aby sme ukázali, čo vieme konkrétne pre nich urobiť.

Takmer v 80 % zaregistrovaných prípadoch sme dokázali sťažovateľovi pomôcť tým, že sme prípad začali vyšetrovať, presunuli sme ho príslušnému orgánu alebo sme poskytli radu, kam je potrebné sa obrátiť. Často sme poradili obrátiť sa na člena Európskej siete ombudsmanov. S regionálnymi ombudsmanmi zúčastnenými na tejto sieti sme sa stretli v novembri v Berlíne, aby sme spolu prediskutovali, ako by sa dala zlepšiť služba, ktorú poskytujeme občanom. Pokračoval som aj v komunikácii s členmi a úradníkmi inštitúcií a orgánov EÚ, aby som ich podporil v osvojení si kultúry služieb. K hlavným udalostiam v tejto súvislosti patrilo podpísanie memoranda o porozumení s prezidentom Európskej investičnej banky a dohoda s agentúrami Únie, že prijímú Európsky kódex dobrej správnej praxe v rámci svojich vzťahov s občanmi.

V roku 2008 sa uskutočnil jeden dôležitý konečný krok týkajúci sa revízie štatútu ombudsmana. Uskutočnené zmeny zabezpečujú, aby občania mohli mať plnú dôveru v to, že ombudsman ich sťažnosti dôkladne a bez obmedzení vyšetrí. Teším sa na pokračovanie mojej práce v prospech občanov na základe tohto ešte viac posilneného mandátu v roku 2009.

Štrasburg 16. februára 2009

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

The image features a solid green background. On the left side, there is a large, white, abstract geometric shape that resembles a stylized letter 'T' or a folded piece of paper. The shape has a thick vertical stem and a horizontal top bar that is slightly angled. To the right of this white shape, the word "Zhrnutie" is written in a dark red, serif font.

Zhrnutie

STRNÁSTA výročná správa Európskeho ombudsmana pre Európsky parlament poskytuje prehľad aktivít ombudsmana za rok 2008. Je šiestou výročnou správou, ktorú predkladá pán P. Nikiforos DIAMANDOUROS, ktorý 1. apríla 2003 začal pracovať ako Európsky ombudsman.

■ Štruktúra správy

Správa pozostáva z piatich kapitol. Začína sa osobným úvodom ombudsmana, po ňom nasleduje toto zhrnutie, ktoré tvorí kapitolu 1.

V kapitole 2 je vysvetlený mandát ombudsmana a opísané sú postupy ombudsmana pri riešení sťažností a organizovaní vyšetrovaní. Obsahuje všetky najdôležitejšie udalosti, ktoré sa uskutočnili počas minulého roku.

V kapitole 3 sa uvádza prehľad sťažností, ktoré sa riešili počas roka, ako aj podrobná analýza uskutočnených vyšetrovaní. Nachádza sa v nej časť so vzorovými príkladmi, na ktoré ombudsman poukazuje, a tiež aj tematická analýza zahŕňajúca najvýznamnejšie právne a faktické zistenia uvedené v rozhodnutiach ombudsmana v roku 2008. Na konci kapitoly sa uvádzajú prípady, ktoré nespádajú do mandátu Európskeho ombudsmana, a vysvetľuje sa ako ombudsman postupoval pri týchto sťažnostiach.

Kapitola 4 sa zaoberá podpornými aktivitami ombudsmana v rámci vzťahov s ostatnými inštitúciami a orgánmi Európskej únie, vzťahy so spoločenstvom národných, regionálnych a miestnych ombudsmanov v Európe a prehľadom komunikačných aktivít ombudsmana.

V kapitole 5 sa uvádzajú informácie o zamestnancoch a rozpočte ombudsmana.

■ Poslanie Európskeho ombudsmana

Úrad Európskeho ombudsmana bol zriadený Maastrichtskou zmluvou ako súčasť občianstva Únie. Ombudsman vyšetruje sťažnosti na nesprávny úradný postup v činnosti inštitúcií a orgánov

Ombudsman vyšetruje sťažnosti na nesprávny úradný postup v činnosti inštitúcií a orgánov Spoločenstva.

Spoločenstva, s výnimkou Súdneho dvora a Súdu prvého stupňa pri výkone ich súdnej moci. So súhlasom Európskeho parlamentu vymedzil ombudsman pojem „nesprávny úradný postup“

spôsobom, ktorý vyžaduje dodržiavanie základných práv, zákonnosti a zásad správneho úradného postupu.

Okrem odpovedania na sťažnosti jednotlivcov, spoločností a združení, ombudsman pracuje iniciatívne, začína vyšetrovanie z vlastného podnetu a stretáva sa s poslancami a úradníkmi inštitúcií a orgánov EÚ a nadväzuje styk s občanmi, aby ich informoval o ich právach a o tom, ako majú tieto práva uplatňovať.

■ Sťažnosti a vyšetrovania

Prehľad preskúmaných sťažností

Ombudsman v roku 2008 zaregistroval¹ 3 406 sťažností v porovnaní s 3 211 v roku 2007. Takmer 60 % všetkých sťažností, ktoré ombudsman zaregistroval v roku 2008, bolo poslaných elektronickou formou buď e-mailom, alebo na formulári sťažnosti, ktorý sa nachádza na internetovej strane ombudsmana.

Spracovaných bolo celkovo 3 346 sťažností² v porovnaní s 3 265 v roku 2007. Zo všetkých spracovaných sťažností 24 % (802 sťažností) spadalo pod mandát Európskeho ombudsmana, pričom 9 % viedlo k začatiu vyšetrovania. Takmer v 80 % prípadov dokázal ombudsman pomôcť sťažovateľovi tým, že začal vyšetrovanie prípadu, postúpil ho príslušnému orgánu alebo poskytol radu, na koho je potrebné sa obrátiť, aby sa problém rýchlo a efektívne vyriešil.

V roku 2008 prišlo do hlavnej schránky elektronickej pošty ombudsmana celkovo viac ako 4 300 e-mailov so žiadosťou o informácie. Okolo 3 300 e-mailov boli individuálne žiadosti o informácie, zatiaľ čo okolo 1 000 sa vzťahovalo na hromadné správy. Spolu sa teda v priebehu daného roku ombudsman zaoberal viac ako 7 700 sťažnosťami a žiadosťami o informácie od občanov.

Analýza začatých vyšetrení

V roku 2008 sa na základe sťažností začalo celkovo 293 nových vyšetrení. Z tohto počtu 26 % predložili spoločnosti a združenia, pričom 74 % predložili jednotliví občania.

Ombudsman začal aj tri vyšetrenia z vlastného podnetu. Dve z nich sa týkali prípadov, ktoré predložila neoprávnená osoba (t. j. sťažovateľ nie je občanom ani obyvateľom Únie, ani právnickou osobou so sídlom v členskom štáte). Pri treťom ombudsman využil svoju právomoc uskutočniť vyšetrenie z vlastného podnetu na riešenie zjavného systémového problému systému včasného varovania Európskej komisie (OI/3/2008/FOR).

Tak ako každý rok sa väčšina vyšetrení, ktoré ombudsman začal v roku 2008, týkala Komisie (195 vyšetrení alebo 66 % z celkového počtu). Keďže Komisia je hlavnou inštitúciou Spoločenstva, ktorá prijíma rozhodnutia a má priamy dosah na občanov, je pochopiteľné, že je aj hlavným objektom sťažností občanov. 28 vyšetrení (10 %) sa týkalo správy Európskeho parlamentu, 20 (7 %) Európskeho úradu pre výber pracovníkov (EPSO), 10 (3 %) Rady EÚ a 7 (2 %) Európskeho úradu boja proti podvodom (OLAF). Dvadsať ďalších inštitúcií a orgánov EÚ bolo predmetom ďalších 37 vyšetrení.

Hlavné typy údajného nesprávneho úradného postupu vo vyšetreniach začatých v roku 2008 boli nedostatočná transparentnosť vrátane odopretia poskytnúť informácie (107 prípadov alebo 36 % z celkového počtu), nespravodlivosť alebo zneužité právomoci (59 prípadov, 20 %); neuspokojivé postupy (27 prípadov, 9 %), nedbanlivosť (25 prípadov, 8 %), zbytočné prieťahy (24 prípadov, 8 %), právne chyby (21 prípadov, 7 %) diskriminácia (14 prípadov, 5 %) a nezabezpečenie plnenia povinností, t. j. zlyhanie Komisie pri plnení úlohy „strážkyne Zmluvy“ voči členským štátom (14 prípadov, 5 %).

V roku 2008 ombudsman uzavrel 355 vyšetrení (v porovnaní s 348 v roku 2007). 352 vyšetrení z tohto počtu súviselo so sťažnosťami a tri boli z vlastného podnetu. Väčšina vyšetrení bola uzavretá do jedného roka (52 %). Viac ako tretina (36 %) bola uzavretá do troch mesiacov. V priemere na uzavretie prípadov bolo potrebných 13 mesiacov.

1. Od tohto roka sa vo výročnej správe Európskeho ombudsmana používa štatistická kategória „zaregistrované sťažnosti“ namiesto „prijaté sťažnosti“, aby sa rozlíšilo medzi sťažnosťami skutočne zaregistrovanými počas daného kalendárneho roka a sťažnosťami prijatými počas rovnakého obdobia, ale zaregistrovanými nasledujúci rok.

2. Štatistická kategória „spracované“ znamená, že sa na základe analýzy určilo, či sťažnosť (i) spadá do mandátu ombudsmana, (ii) spĺňa kritériá prípustnosti a (iii) spĺňa dôvody na začatie vyšetrovania. Keďže si toto vyžaduje čas, počet sťažností „spracovaných“ v danom roku sa odlišuje od počtu sťažností „zaregistrovaných“ v tom istom roku.

Zistenia z vyšetrovaní ombudsmana

Ombudsman sa podľa možnosti vždy pokúša pri vyšetrovaniach dosiahnuť celkovo kladný výsledok uspokojivý pre sťažovateľa a aj pre inštitúciu, na ktorú bola podaná sťažnosť. Spolupráca inštitúcií a orgánov Spoločenstva je základnou podmienkou pre úspešné dosahovanie takých výsledkov, ktoré pomáhajú zlepšovať vzťahy medzi inštitúciami a občanmi a môžu zabrániť potrebe nákladného a časovo náročného sporu. Pozitívny výsledok sa v prospech sťažovateľa rýchlo dosiahol v 129 prípadoch uzavretých v roku 2008 (36 % z celkového počtu). Tieto prípady buď vyriešila inštitúcia, alebo sa podarilo dohodnúť priateľské riešenie (v porovnaní so 134 prípadmi v roku 2007, čo bolo v podstate dvakrát toľko ako v roku 2006).

V 31 % prípadov (110) sa nezistil žiadny nesprávny úradný postup. Toto neznamená bezpodmienečne negatívny výsledok pre sťažovateľa, ktorý dostane prinajmenšom úplné vysvetlenie od

Ombudsman sa podľa možnosti vždy pokúša pri vyšetrovaniach dosiahnuť celkovo kladný výsledok uspokojivý pre sťažovateľa a aj pre inštitúciu, na ktorú bola podaná sťažnosť.

príslušnej inštitúcie alebo orgánu o tom, čo sa urobilo, ako aj stanovisko ombudsmana k prípadu.

Ombudsman dospel k názoru, že v 15 % (53) prípadoch nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu, ale napriek tomu dokázal

dosiahnuť pozitívny výsledok pre sťažovateľa v ôsmich takýchto prípadoch na základe odporúčania, ktoré navrhol príslušnej inštitúcii. V jednom prípade, keď Komisia neuznala navrhnuté odporúčanie týkajúce sa vekovej diskriminácie (185/2005/ELB), ombudsman predložil Európskemu parlamentu osobitnú správu. Táto správa je poslednou zbraňou ombudsmana a je posledným vecným krokom, ktorý prijíma v riešení prípadu. V 44 prípadoch vyšetrovanie bolo uzavreté s kritickou poznámkou pre príslušnú inštitúciu alebo orgán. Kritická poznámka potvrdzuje, že sťažnosť sťažovateľa alebo sťažovateľky bola odôvodnená a objasní dotknutej inštitúcii alebo orgánu, čo v ich konaní nebolo správne, aby sa tak pomohlo zabrániť nesprávnemu úradnému postupu v budúcnosti.

To, že ombudsman vo zvýšenej miere uplatňuje ďalšie poznámky, keď odhalí príležitosť na zvýšenie kvality správy, je v súlade s cieľom zlepšiť činnosť inštitúcií EÚ v budúcnosti. Ombudsman uviedol v roku 2008 ďalšie poznámky celkovo v 41 prípadoch.

Je dôležité, aby inštitúcie a orgány prijali následné opatrenia ku kritickým a ďalším poznámkam ombudsmana a prijali opatrenia na riešenie nevyriešených problémov. V tejto súvislosti ombuds-

Je dôležité, aby inštitúcie a orgány prijali následné opatrenia ku kritickým a ďalším poznámkam ombudsmana a prijali opatrenia na riešenie nevyriešených problémov.

man v roku 2008 uverejnil na svojej internetovej stránke dve štúdie o následných opatreniach, ktoré prijali inštitúcie ku všetkým kritickým poznámkam a ďalším poznámkam uvedeným v roku 2006 a 2007. Ombudsman plánuje každoročne informovať verej-

nosť o svojich zisteniach týkajúcich následných opatrení inštitúcií ku kritickým a ďalším poznámkam.

Vzorové prípady ilustrujúce najlepšiu prax [→→→]

Osem prípadov uzavretých v roku 2008 predstavuje názorné príklady najlepšej praxe. Slúžia ako vzor pre ďalšie inštitúcie a orgány EÚ, pokiaľ ide o to, ako najlepšie reagovať na záležitosti, ktoré predkladá ombudsman.

Európsky úrad pre výber pracovníkov (EPSO) súhlasil, že na požiadanie zverejní uchádzačom kritériá hodnotenia používané vo výberových konaniach, ako aj rozpis jednotlivých známok. Toto sa udialo po vyšetrovaní ombudsmana z vlastného podnetu. Ombudsman vyslovil úradu EPSO uznanie za prijatie takéhoto transparentného prístupu (01/5/2005/PB). **Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF)** reagoval konštruktívne na žiadosť o prístup k dokumentom. Zverejnením dvoch verzií príslušnej správy, jednej s osobnými údajmi sťažovateľa a druhej bez nich, dodržal pravidlá EÚ o prístupe k dokumentom a zároveň preukázal prístup orientovaný na občana (754/2007/BU). Pokiaľ ide o prístup k dokumentom a informáciám, rakúska občianka sa sťažovala ombudsmanovi na neadekvátne informácie, ktoré dostala z Kancelárie **Európskeho súdneho dvora**. Po intervencii ombudsmana kancelária poslala sťažovateľovi list s podrobnejšími informáciami a potvrdila ombudsmanovi, že zahrnula tieto ďalšie informácie do svojich štandardných listov pre podobné prípady (2448/2008/WP).

Ombudsman vyslovil **Komisii** uznanie za jej konštruktívny prístup v dvoch prípadoch týkajúcich sa zmlúv. V prípade týkajúcom sa sporu s talianskou spoločnosťou o platbe v súvislosti s projektom EÚ na dodávku vody pre vysídlené osoby v Libérii Komisia zaujala v priebehu konania dôkladný a konštruktívny prístup, dokonca akceptovala ďalšie príslušné platby, ktoré identifikovali jej vlastné útvary a ťažovateľ. Na základe toho talianska spoločnosť dostala viac ako 100 000 EUR (**3490/2005/(ID)PB**). V prípade týkajúcom sa rakúskeho inštitútu podieľajúcom sa na zmluve o výskume rozvoji v oblasti chemického inžinierstva Komisia súhlasila s vyplatením 54 000 EUR. Uskutočnilo sa to na základe žiadosti ombudsmana, aby opätovne prehodnotila zamietnutie zaplatiť nevyplatenú sumu na základe toho, že jej neboli včas doručené konečné výkazy nákladov (**3784/2006/FOR**). V prípade **2672/2008/VL** ombudsman použil zjednodušený postup vyšetrovania a musel konštatovať, že Komisia reagovala pozitívne tým, že rýchlo a príkladne vyriešila problematický e-mailový spor medzi akademickým výskumným pracovníkom a úradníčkou Komisie.

Medzi ďalšie príklady najlepšieho postupu patrí prípad **1162/2007/FOR**, v ktorom **Rada** súhlasila s platbou *ex gratia* vo výške 1 000 EUR na základe toho, že uznala, že sťažovateľovi spôsobila nepríjemnosti a stres. Rada spočiatku sťažovateľovi ponúkla jednoročnú zmluvu a potom zmenila podmienky, keď zistila, že sťažovateľ v tom období dosiahne 65 rokov. A napokon už po tretí rok je treba vysloviť veľké uznanie **Európskej agentúre pre bezpečnosť letectva** (EASA) za sťažnosť, na ktorú bola upozornená. V prípade **893/2006/BU** sa agentúra EASA nielenže ospravedlnila za chybu, ktorú urobila vo výberovom konaní, ale súhlasila aj s poskytnutím informácií, ktoré sťažovateľ požadoval a prisľúbila, že bude takto postupovať aj v budúcich konaniach.

Tematická analýza uzavretých prípadov

Rozhodnutia, ktorými sa prípady uzavierajú, sa obvykle uverejňujú na internetovej stránke Európskeho ombudsmana (<http://www.ombudsman.europa.eu>) v angličtine a jazyku sťažovateľa, pokiaľ

Rozhodnutia, ktorými sa prípady uzavierajú, sa obvykle uverejňujú na internetovej stránke Európskeho ombudsmana (<http://www.ombudsman.europa.eu>) v angličtine a jazyku sťažovateľa, pokiaľ je iný.

je iný. V priebehu roku 2008 ombudsman zaviedol nový formát a štruktúru svojich rozhodnutí, pričom sa základné skutočnosti a analýza zachovávajú, ale text je kratší, zrozumiteľnejší, a preto aj prístupnejší.

Zhrnutie vybraných prípadov je k dispozícii na internetovej stránke Európskeho ombudsmana vo všetkých 23 úradných jazykoch EÚ. Zhrnutia odrážajú celý rad predmetov a inštitúcií a orgánov Spoločenstva, na ktoré sa vzťahuje spolu 355 rozhodnutí, ktorými sa v roku 2008 uzavreli vyšetrovania, spolu s rôznymi dôvodmi uzavretia.

V časti 3.5 tejto správy sa analyzujú najvýznamnejšie právne a faktické zistenia uvedené v rozhodnutiach ombudsmana v roku 2008. Organizovaný je z hľadiska tematickej klasifikácie hlavného predmetu vyšetrovania, rozdelený do siedmich hlavných kategórií³:

- Otvorenosť, prístup verejnosti a osobné údaje;
- Komisia ako strážkyňa Zmluvy;
- Vyhodnotenie ponúk alebo udelenie grantov;
- Plnenie zmlúv;
- Správa a služobný poriadok;
- Konkurzy a výberové konania;
- Inštitucionálne, politické záležitosti a iné.

V prvej časti tematickej analýzy sa uvádza prehľad rozhodnutí ombudsmana v roku 2008 týkajúcich sa sťažností v súvislosti s (i) prístupom verejnosti k dokumentom, (ii) prístupu verejnosti k informáciám a (iii) ochrany osobných údajov a práva dotknutých osôb na prístup k ich údajom. Skúmané záležitosti sú v rozsahu od poskytnutia prístupu k dokumentom po odlišné výklady výni-

3. Na základe vyšetrovaní začatých v roku je rozdelenie podľa hlavného predmetu nasledovné: transparentnosť (26 %), inštitucionálne a politické záležitosti (17 %), Komisia ako strážkyňa zmluvy (17 %), konkurzy a výberové konania (14 %), správa a služobný poriadok (10 %), plnenie zmlúv (8 %), vyhodnotenie ponúk alebo udelenie grantov (8 %).

miek uvedených v nariadení 1049/2001 o prístupe verejnosti k dokumentom⁴. Prípady, v ktorých ombudsman konzultoval s Európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov (EDPS) o aspektoch ochrany údajov v prípade záležitostí týkajúcich, sa transparentnosti sa tiež analyzovali.

Druhá kategória prípadov sa týka sťažností na Komisiu pri plnení jej úlohy strážkyne Zmluvy. Ombudsman sa môže zaoberať procesnými i vecnými aspektmi riešenia takýchto prípadov Komisiou. Pokiaľ ide o vecné aspekty, ombudsman sa pri skúmaní zameriava na overenie, či závery, ku ktorým Komisia dospela, sú odôvodnené a či sú dobre podložené a či sú sťažovateľom dôkladne vysvetlené. Pokiaľ ide o procesné aspekty, hlavným východiskovým bodom pre ombudsmana je oznámenie o vzťahoch so sťažovateľmi v súvislosti s porušovaním práva Spoločenstva⁵. K tvrdeniam skúmaným v súvislosti s takýmito prípadmi v roku 2008 patrili omeškania, poskytovanie nedostatočných informácií sťažovateľovi a nezaregistrovanie sťažností.

Tretia časť tematickej analýzy sa zaoberá sťažnosťami týkajúcimi sa vyhodnoteniami alebo nevyhodnoteniami ponúk a udelenia grantov. Skúmanie ombudsmana je pri takýchto prípadoch obmedzené na kontrolovanie, či sú dodržané pravidlá, ktorými sa postup riadi, či sú fakty správne a či sa nevykytla zjavná chyba pri hodnotení, alebo či nedošlo k zneužívaniu právomocí. Môže tiež preskúmať, či inštitúcie splnili svoje povinnosti pri stanovení dôvodov a či sú tieto dôvody primerané a zodpovedajúce. V roku 2008 ombudsman preskúmal záležitosti týkajúce sa nevhodného konania pri postupo verejného obstarávania, nedostatočných informácií a nepodložených obvinení.

Štvrtá kategória sa zaoberá prípadmi, v ktorých sa sťažovatelia namietali proti neplneniu záväzkov inštitúcií vyplývajúcich zo zmlúv. Pokiaľ ide o spory týkajúce sa zmluvných vzťahov, ombudsman sa domnieva, že je odôvodnené, aby obmedzil svoje skúmanie na to, či mu inštitúcia alebo orgán Spoločenstva poskytli primerané a zodpovedajúce vysvetlenie právneho základu svojho konania a dôvodov, prečo sa domnievajú, že je ich stanovisko k zmluvnej pozícii oprávnené. V roku 2008 ombudsman preskúmal záležitosti týkajúce sa neskorej platby, nespravodlivého zaobchádzania a problémy týkajúce sa subdodávateľov.

Piata kategória sa zaoberá sťažnosťami týkajúcimi sa administratívnych činností inštitúcií, najmä pokiaľ ide o uplatňovanie služobného poriadku na úradníkov a iných príslušných textov. Charakter týchto prípadov je veľmi rôznorodý a prípady sa týkajú takmer všetkých inštitúcií a orgánov.

V šiestej časti tematickej analýzy sa skúmajú sťažnosti týkajúce sa verejných výberových konaní a iných výberových konaní. Väčšina týchto prípadov sa týka Európskeho úradu pre výber pracovníkov (EPSO) a vzťahuje sa na nedostatočnú transparentnosť, vecné problémy vyskytujúce sa v súvislosti s testami a tvrdeniami o nespravodlivom zaobchádzaní.

Posledná zvyšujúca kategória sa vzťahuje na rad sťažností na inštitúcie v súvislosti s ich aktivitami v oblasti tvorby politiky alebo ich bežnou činnosťou.

■ Vzťahy s inštitúciami, ombudsmanmi a ostatnými zainteresovanými stranami

Vzťahy s inštitúciami a orgánmi EÚ

Konstruktívne vzťahy s inštitúciami a orgánmi EÚ sú pre ombudsmana mimoriadne dôležité, pretože pomáhajú pri dosahovaní čo možno najlepších možných výsledkov pre sťažovateľov.

Konstruktívne vzťahy s inštitúciami a orgánmi EÚ sú pre ombudsmana mimoriadne dôležité, pretože pomáhajú pri dosahovaní čo možno najlepších možných výsledkov pre sťažovateľov.

Ombudsman v priebehu roku 2008 pokračoval v pravidelných stretnutiach s členmi a úradníkmi inštitúcií, aby prediskutoval možnosti ako zvýšiť kvalitu správy EÚ.

V roku 2008 boli mimoriadne dôležité stretnutia s predstaviteľmi Parlamentu, Rady a Komisie v súvislosti s revíziou štatútu

ombudsmana. Na základe pozitívneho stanoviska Komisie a súhlasu Rady 18. júna Parlament prijal

4. Nariadenie (ES) č. 1049/2001 Európskeho parlamentu a Rady z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie, Ú. v. ES 2001 L 145, s. 43.

5. Oznámenie Európskemu parlamentu a Európskemu ombudsmanovi o vzťahoch so sťažovateľmi v súvislosti s porušovaním práva Spoločenstva, Ú. v. ES 2002 C 244, s. 5.

rozhodnutie⁶, ktorým sa mení a dopĺňa štatút. Na programe rokovaní ombudsmana s inštitúciami v roku 2008 bola aj prebiehajúca reforma nariadenia 1049/2001 o prístupe verejnosti k dokumentom⁷.

Európsky ombudsman sa pravidelne stretáva s členmi a predstaviteľmi inštitúcií a orgánov EÚ. Na fotografii je pán DIAMANDOUROS spolu s predsedom Európskeho parlamentu Hansom-Gertom PÖTTERINGOM, Štrasburg 12. marca 2008.

K ďalším významným udalostiam v príslušnom roku patrí podpísanie memoranda o porozumení⁸ s prezidentom Európskej investičnej banky a dohoda s agentúrami Únie, že prijímú Európsky kódex dobrej správnej praxe. Ombudsman sa pravidelne stretával aj so zástupcami Európskeho úradu pre výber pracovníkov, aby pomohol pri presadzovaní najvyššej úrovne služieb občanom vo výberových konaniach.

Ombudsman pokračoval v roku 2008 v komunikácii s ďalšími inštitúciami a orgánmi, stretávaní sa s hlavnými predstaviteľmi Európskeho súdneho dvora, Súdu prvého stupňa, Súdu pre verejnú službu a Agentúry Európskej únie pre základné práva. Ombudsman v novembri prezentoval svoju prácu členom siete SOLVIT a v decembri prezentoval prehľad vzťahov s Európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov na podujatí na počesť piateho výročia tejto inštitúcie. A nakoniec začiatkom roka sa ombudsman stretol s prezidentmi výborov zamestnancov inštitúcií EÚ, aby vysvetlil svoju úlohu pri zvyšovaní kvality správy EÚ.

Vzťahy s ombudsmanmi a podobnými orgánmi

Mnohí sťažovatelia sa obracajú na Európskeho ombudsmana, keď majú problémy s národnou, regionálnou alebo miestnou správou. Európsky ombudsman úzko spolupracuje so svojimi kolegami

Európsky ombudsman úzko spolupracuje so svojimi kolegami v členských štátoch s cieľom zaistiť, aby sťažnosti občanov súvisiace s právom EÚ boli vybavované rýchlo a efektívne.

v členských štátoch s cieľom zaistiť, aby sťažnosti občanov súvisiace s právom EÚ boli vybavované rýchlo a efektívne. Väčšinou sa táto spolupráca uskutočňuje pod záštitou Európskej siete ombudsmanov. Sieť pozostáva teraz takmer z 90 úradov v 31 krajinách a pokrýva národné a regionálne úrovne v Únii, ako aj národnú úroveň v kandidátskych krajinách na členstvo v EÚ plus v Nórsku a na Islande. Výbor pre petície Európskeho parlamentu je tiež ďalším riadnym členom siete.

Jedným z cieľov siete je umožniť rýchle postúpenie sťažností príslušnému ombudsmanovi alebo podobnému orgánu. V roku 2008 bola v 1 079 prípadoch sťažnosť postúpená členovi Európskej siete ombudsmanov, alebo sa sťažovateľovi odporučilo, aby kontaktoval člena siete.

V časti 4.2 tejto správy sa uvádzajú aktivity siete v roku 2008, ktorých vyvrcholením bol v novembri šiesty seminár regionálnych ombudsmanov členských štátov EÚ, ktorý sa uskutočnil

6. Rozhodnutie Európskeho parlamentu 2008/587 z 18. júna 2008 o úprave a všeobecných podmienkach upravujúcich výkon funkcie ombudsmana, Ú. v. EÚ 2008 L 189, s. 25.

7. Nariadenie (ES) č. 1049/2001 Európskeho parlamentu a Rady z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie, Ú. v. ES 2001 L 145, s. 43.

8. Memorandum o porozumení medzi Európskym ombudsmanom a Európskou investičnou bankou týkajúce sa informácií o politikách, normách a postupoch banky a vybavovania sťažností, vrátane sťažností od osôb, ktoré nie sú občanmi EÚ, ani nemajú na území EÚ bydlisko, Ú. v. EÚ 2008 C 244, s. 1.

v Berlíne. Seminár organizoval spoločne Európsky ombudsman a predseda Výboru pre petície berlínskeho krajinského parlamentu pán Ralf HILLENBERG. Na seminári zameranom na sťažnosti a petície od zraniteľných osôb sa zúčastnilo okolo 90 ľudí. V roku 2008 sa v rámci siete v Štrasburgu stretli aj styční úradníci.

Informačné návštevy spoluorganizované s ombudsmanmi v členských štátoch a kandidátskych krajinách sa ukázali z hľadiska rozvoja siete ako veľmi efektívne. V priebehu roku 2008 Európsky ombudsman navštívil svojich kolegov ombudsmanov na Cypre (marec), v Grécku (máj), Lotyšsku (september) a Litve (október).

Európsky ombudsman úzko spolupracuje so svojimi partnermi v členských štátoch prostredníctvom Európskej siete ombudsmanov. Styční úradníci v národných úradoch ombudsmana pôsobia ako prvé kontaktné miesto pre členov siete. Šiesty seminár, ktorý sa uskutočňuje každé dva roky, usporiadali v období od 1. do 3. júna 2008 v Štrasburgu.

Sieť slúži ako užitočný mechanizmus na výmenu informácií o práve EÚ a najlepších postupoch prostredníctvom uvedených seminárov, bulletinu, ktorý vychádza dvakrát do roka, elektronického diskusného a dokumentárneho fóra a elektronickej spravodajskej služby. Okrem tejto pravidelnej neformálnej výmeny informácií prostredníctvom siete, existuje osobitný postup, ktorým národní alebo regionálni ombudsmani môžu požiadať o písomnú odpoveď na otázky o práve EÚ a jeho výklade vrátane otázok, ktoré vzniknú pri vybavovaní určitých prípadov. V priebehu roku 2008 bolo doručených osem nových otázok.

Vzťahy s ostatnými zainteresovanými osobami

Európsky ombudsman sa zaviazal zabezpečiť, aby každá osoba alebo organizácia, ktorá by mohla mať problém s inštitúciami a orgánmi EÚ, bola vedomá svojho práva podať sťažnosť ombudsmanovi na nesprávny úradný postup.

Európsky ombudsman sa zaviazal zabezpečiť, aby každá osoba alebo organizácia, ktorá by mohla mať problém s inštitúciami a orgánmi EÚ, bola vedomá svojho práva podať sťažnosť ombudsmanovi na nesprávny úradný postup.

novi na nesprávny úradný postup. V časti 4.3 tejto správy sa uvádza prehľad množstva spôsobov, ktorými sa v roku 2008 ombudsman snažil zvyšovať povedomie o práve sťažovať sa. Ombudsman a jeho zamestnanci uskutočnili okolo 135 prezentácií pre skupiny, ktoré sa zaujímali o jeho prácu. K hlavným mediálnym aktivitám ombudsmana v roku 2008 patrili tlačové konfe-

rencie v Bruseli, Budapešti a Štrasburgu a v rámci už uvedených informačných návštev aj v Aténach, Nikózii, Rige a Vilniuse. V priebehu roku bolo vydaných sedemnást tlačových správ, ktoré boli zaslané novinárom a zainteresovaným stranám v celej Európe. Týkali sa okrem iného otázok transparentnosti v oblasti diét členov EP, revízie štatútu ombudsmana a reformy pravidiel EÚ týkajúcich sa prístupu verejnosti k dokumentom.

V súvislosti s publikáciami v roku 2008 bolo obzvlášť významné nové usmernenie k práci ombudsmana, ktoré bolo vydané v 23 úradných jazykoch EÚ. Internetová stránka ombudsmana sa pravidelne aktualizovala a uverejňovali sa rozhodnutia, tlačové správy a informácie o jeho komunikačných aktivitách. Od 1. januára do 31. decembra 2008 navštívilo internetovú stránku približne

440 000 jedinečných návštevníkov, pričom najviac návštevníkov bolo zo Spojeného kráľovstva, po ktorom nasledovali Nemecko, Francúzsko, Španielsko a Taliansko.

Európsky ombudsman pravidelne realizuje informačné návštevy do členských štátov EÚ a kandidátskych krajín s cieľom nadviazania vzťahov s ombudsmanmi a zvyšovania povedomia o jeho práci. Pán DIAMANDOUROS počas návštevy Litvy, ktorá sa uskutočnila od 1. do 3. októbra 2008, verejne vystúpil s prednáškou pred štátnymi zamestnancami a vysokoškolskými študentmi a stretol sa so zástupcami litovských podnikateľských kruhov, ako aj s predstaviteľmi mimovládnych organizácií. Na snímke sú účastníci stretnutia s Litovskou advokátskou komorou, obchodnou, priemyselnou a remeselnou komorou a s konfederáciou zamestnávateľov.

■ Zdroje

V časti 5.1 tejto správy sa uvádza prehľad štruktúry úradu ombudsmana a niektoré biografické informácie o ombudsmanovi a jeho radiaciach pracovníkoch.

V úrade ombudsmana prebiehal v roku 2008 náročný program vnútornej reštrukturalizácie.

V úrade ombudsmana prebiehal v roku 2008 náročný program vnútornej reštrukturalizácie. Vstúpil do platnosti 1. júla a spočíval vo vytvorení štyroch útvarov v rámci každého z existujúcich oddelení: právneho oddelenia a oddelenia správy a financií. Táto reštrukturalizácia je zameraná na vytvorenie riadiacej štruktúry, v ktorej každému z dvoch vedúcich oddelení úradu, ktorí sa rovnajú riaditeľom a predkladajú správy Generálnemu tajomníkovi, pomáhajú štyria vedúci útvarov s väčšími radiaciami právomocami.

Časť 5.1 obsahuje aj informácie o výjazdových pracovných zasadnutiach a schôdzach zamestnancov ombudsmana. Výjazdové pracovné stretnutia zamestnancov sú neoddeliteľnou súčasťou strategického plánovania ombudsmana hlavne preto, že poskytujú užitočné usmernenie pre tvorbu politiky a prípravu ročnej správy riadenia. Tvoria súčasť každoročného cyklu podujatí, ktoré zamestnancom aj školiteľom umožňujú vymieňať si stanoviská o záležitostiach priamo súvisiacich s prácou ombudsmana. Inštitúcia uskutočnila svoje druhé výjazdové zasadnutie v dňoch 27. až 29. februára 2008. Z bezprostrednej spätnej väzby od zamestnancov jasne vyplynulo, že na druhé výjazdové zasadnutie nahliadali ako na veľmi pozitívnu skúsenosť. Témy a záležitosti, o ktorých diskutovali, považovali za veľmi dôležité.

V pláne pracovných miest ombudsmana na rok 2008 bolo 57 miest rovnako ako v roku 2006 a 2007. Rozpočtové prostriedky v roku 2008 boli vo výške 8 505 770 EUR.

Mandát a postupy ombudsmana

TÁTO kapitola obsahuje podrobné vysvetlenie úlohy Európskeho ombudsmana, právneho základu jeho práce, jeho mandátu a informácie týkajúce sa prípustnosti a dôvodov na začatie vyšetrovaní. Obsahuje príklady prípadov riešených v roku 2008 na ilustráciu týchto prvkov a upozorňuje na konkrétne udalosti, ako napríklad revíziu štatútu ombudsmana. Kapitola sa končí prehľadom postupov ombudsmana pri riešení sťažností a vyšetrovaniach vrátane zvýšeného používania neformálnych postupov zameraných na rýchle vyriešenie sťažností.

2.1 Právo sťažovať sa Európskemu ombudsmanovi

Právo sťažovať sa Európskemu ombudsmanovi patrí k právam občanov Európskej únie.

Právo sťažovať sa Európskemu ombudsmanovi patrí k právam občanov Európskej únie (článok 21 Zmluvy o ES) a je zahrnuté do Charty základných práv Európskej únie¹ (článok 43). Možné prípady nesprávneho úradného postupu sa dostávajú do pozornosti ombudsmana hlavne prostredníctvom sťažností, vybavovanie ktorých predstavuje najdôležitejší aspekt reaktívnej úlohy ombudsmana. Ombudsman organizuje vyšetrovania aj z vlastného podnetu a tým preberá aktívnu úlohu v boji proti nesprávnemu úradnému postupu (pozri ďalšiu časť).

2.2 Právny základ práce ombudsmana

Prácu ombudsmana upravuje článok 195 Zmluvy o ES, štatút ombudsmana a vykonávacie ustanovenia prijaté ombudsmanom podľa článku 14 štatútu.

Revízia štatútu ombudsmana

Európsky parlament prijal svoj štatút v roku 1994². Po pozornom preskúmaní ombudsman v roku 2006 dospel k názoru, že naďalej poskytuje vhodný rámec pre jeho aktivity, ale určité menšie zmeny by mohli napomôcť zvýšiť efektivitu jeho práce v prospech európskych občanov. V júni 2008 po správe Výboru pre ústavné veci (spravodajkyňa poslankyňa EP Anneli JÄÄTTENMÄKI) Európsky parlament prijal rozhodnutie³, ktorým upravuje štatút s účinnosťou od 31. júla 2008.

Vyšetrovacie právomoci ombudsmana sa posilňujú na základe dvoch najdôležitejších zmien. Po prvé, ombudsman má teraz v priebehu svojich vyšetrovaní neobmedzený prístup k dokumentom inštitúcií a orgánov EÚ. Už nemôžu odoprieť poskytnúť dokumenty na

1. Charta bola pôvodne vyhlásená v decembri 2000 a opätovne podpísaná a vyhlásená 12. decembra 2007 pred podpísaním Lisabonskej zmluvy 13. decembra 2007, Ú. v. EÚ 2007 C 303, s. 1.

2. Európsky parlament: Rozhodnutie 94/262 z 9. marca 1994 o úprave a všeobecných podmienkach upravujúcich výkon funkcie ombudsmana, Ú. v. ES 1994 L 113, s. 15.

3. Rozhodnutie Európskeho parlamentu 2008/587 z 18. júna 2008 o úprave a všeobecných podmienkach upravujúcich výkon funkcie ombudsmana, Ú. v. EÚ 2008 L 189, s. 25.

základe „riadne opodstatnených dôvodov utajenia“. Po druhé, úradníci EÚ, ktorí poskytujú ombudsmanovi dôkazy, viac nie povinní vypovedať „v mene svojho úradu a v súlade s jeho pokynmi“. Ustanovenia na zachovanie dôvernosti dokumentov a informácií ombudsmanom sa tiež vysvetlili a posilnili. A napokon článok 5 štatútu poskytuje ombudsmanovi základ pre spoluprácu s inštitúciami a orgánmi členského štátu, ktoré majú na starosti podporu a ochranu základných práv.

Dňa 3. decembra 2008 ombudsman novelizoval svoje vykonávacie ustanovenia s cieľom zohľadniť zmeny štatútu a skúsenosti získané od poslednej zmeny ustanovení v roku 2004. Nové vykonávacie ustanovenia nadobudli účinnosť 1. januára 2009. Sú určené na zachovanie a posilnenie dôvery nielen sťažovateľov, ale aj inštitúcií pri vyšetrovaniach ombudsmana. A to najmä:

— **sťažovateľ** si môže byť istý, že: (i) sa k nemu dostanú všetky materiály, ktoré príslušná inštitúcia vyberie a pošle ombudsmanovi v rámci svojho stanoviska k sťažnosti alebo v odpovedi na ďalšie vyšetrovanie a (ii) ombudsman má úplný prístup ku všetkým informáciám a dokumentom, ktoré pokladá za relevantné pre vyšetrovanie;

— **inštitúcie** si môžu byť isté, že keď ombudsman požiadá o doplňujúce dokumenty alebo informácie k dokumentom alebo informáciám predloženým v stanovisku inštitúcie a v odpovediach na ďalšie vyšetrovanie, alebo keď skúma spis, tak ani verejnosť, ani sťažovateľ nebude mať prístup k žiadnym informáciám alebo dokumentom, ktoré inštitúcia označí ako dôvernú. ■

Štatút ombudsmana a vykonávacie ustanovenia sú k dispozícii na internetovej stránke ombudsmana (<http://www.ombudsman.europa.eu>). Vykonávacie ustanovenia sú k dispozícii aj ako tlačенý exemplár v úrade ombudsmana.

■ Sťažnosti a vyšetrovania z vlastného podnetu

Článok 195 Zmluvy o ES oprávňuje ombudsmana prijímať sťažnosti od všetkých občanov Únie alebo od fyzických či právnických osôb s bydliskom alebo zaregistrovaným sídlom v členskom štáte. Ombudsman má tiež právomoc začať vyšetrovania z vlastného podnetu. Na základe tejto právomoci ombudsman môže vyšetrovať možný prípad nesprávneho úradného postupu, na ktorý ho upozornila osoba, ktorá nie je oprávnená predložiť sťažnosť. Ombudsman v takýchto prípadoch postupuje tak, aby dotknutej osobe počas vyšetrovania poskytol rovnaké procedurálne možnosti ako v prípade, keby sa záležitosť riešila ako sťažnosť. Ombudsman obvykle k otázke, či využiť právomoc začať vyšetrovanie z vlastného podnetu, pristupuje na základe jednotlivých prípadov. V roku 2008 sa začali dve takéto vyšetrovania z vlastného podnetu.

Memorandum o porozumení s Európskou investičnou bankou (EIB)

Vo svojej výročnej správe za rok 2006 ombudsman uviedol, že s výhradou prípadného budúceho obmedzenia zdrojov plánuje využiť svoju právomoc konať z vlastného podnetu vždy, keď jediným dôvodom na nevyšetrenie sťažnosti na údajný nesprávny úradný postup EIB v oblasti jej úverových aktivít mimo Európskej únie (zahraničné úvery) bude skutočnosť, že sťažovateľ nie je občanom alebo osobou s trvalým pobytom v Únii. Európsky parlament vo svojom uznesení z 25. októbra 2007 privítal vyhlásenie o úmysle ombudsmana a vyzval ho, aby zvážil uzavretie memoranda o porozumení s EIB.

V decembri 2007 ombudsman napísal prezidentovi EIB a vyzval ho na rokovania o príprave memoranda o porozumení. Memorandum o porozumení⁴ ombudsman a prezident EIB podpísali 9. júla 2008. Cieľom dohody je zlepšiť ochranu zainteresovaných strán pred akýmkoľvek prípadným nesprávnym úradným postupom, pokiaľ ide o aktivity EIB. Predpokladá sa v ňom, že ochrana zainteresovaných strán sa rozšíri na osoby, ktoré nie sú občanmi EÚ alebo nemajú bydlisko v EÚ, alebo ktoré nemajú registrované sídlo v EÚ (pozri ďalej v časti 4.1). ■

Ombudsman môže využiť aj svoju právomoc uskutočniť vyšetrovanie z vlastného podnetu na riešenie zjavného systémového problému v inštitúciách. V roku 2008 túto právomoc využil raz:

Vyšetrovanie z vlastného podnetu vo veci systému včasného varovania

Ombudsman začal vyšetrovanie z vlastného podnetu vo veci „systému včasného varovania“ Európskej komisie. V tomto počítačovom informačnom systéme sa uvádza zoznam spoločnosti, Mvo, združení alebo iných strán, ktoré podľa Komisie ohrozujú finančné záujmy EÚ. Aj keď ombudsman pripúšťa, že je veľmi dôležité, aby Komisia vynaložila maximálne úsilie na ochranu finančných záujmov, kladie dôraz na to, že sa s dotknutými stranami musí zaobchádzať spravodlivo a s náležitým ohľadom na základný právny princíp prezumpcie neviny.

Ombudsman preto požiadal Komisiu, aby poskytla informácie o množstve zainteresovaných strán zapojených do systému včasného varovania, ako aj o právnom základe pre rôzne kategórie európskeho systému včasného varovania. Požiadal tiež, aby Komisia vysvetlila svoju informačnú politiku orientovanú na príslušné strany a vysvetlila dostupné mechanizmy odvolania sa proti uvedeniu v zozname systému včasného varovania.

OI/3/2008/FOR ■

V roku 2008 bolo uzavreté toto vyšetrovanie s vlastného podnetu:

Vyšetrovanie z vlastného podnetu vo veci včasného uhrádzania platieb Komisiou

V decembri 2007 ombudsman začal svoje už druhé vyšetrovanie vo veci včasného uhrádzania platieb Komisiou. Odhalilo, že neskoré platby stále predstavujú vážny problém. Aj keď ombudsman vyslovil uznanie Komisii za už prijaté opatrenia na obmedzenie oneskorených platieb, vyzval ju k ďalším zlepšeniam najmä, pokiaľ ide o zraniteľnejších dodávateľov, akými sú jednotlivci a malé a stredné podniky a organizácie. Ombudsman oznámil, že začiatkom roku 2009 uskutoční nové vyšetrovanie.

OI/5/2007/GG ■

2.3 Mandát ombudsmana

Článok 195 Zmluvy o ES oprávňuje ombudsmana prijímať sťažnosti týkajúce sa prípadov nesprávneho úradného postupu v činnosti inštitúcií a orgánov Spoločenstva s výnimkou Súdneho dvora a Súdu prvého stupňa pri výkone ich súdnej moci. Sťažnosť preto nepatrí pod mandát, ak:

- (i) nie je podaná proti inštitúcii alebo orgánu Spoločenstva;
- (ii) je podaná proti Súdному dvoru alebo Súdu prvého stupňa pri výkone ich súdnej moci; alebo
- (iii) sa netýka možného prípadu nesprávneho úradného postupu.

Každý z týchto bodov sa rozoberá ďalej v texte.

4. Memorandum o porozumení medzi Európskym ombudsmanom a Európskou investičnou bankou týkajúce sa informácií o politikách, normách a postupoch banky a vybavovania sťažností, vrátane sťažností od osôb, ktoré nie sú občanmi EÚ, ani nemajú na území EÚ bydlisko, Ú. v. EÚ 2008 C 244, s. 1.

■ Inštitúcie a orgány Spoločenstva

Mandát Európskeho ombudsmana sa vzťahuje na inštitúcie a orgány Spoločenstva. Inštitúcie sú uvedené v článku 7 Zmluvy, neexistuje však žiadna definícia alebo smerodajný zoznam orgánov

Sťažnosti podané na verejné orgány členských štátov nespádajú do mandátu Európskeho ombudsmana, aj keď sa týkajú záležitostí v rozsahu pôsobnosti právnych predpisov EÚ.

Spoločenstva. Tento termín zahŕňa orgány zriadené na základe zmlúv, ako napríklad Európsky hospodársky a sociálny výbor a Európska centrálna banka, ako aj agentúry zriadené legislatívou na základe zmlúv, ako napríklad Európska environmentálna agentúra a Európska agentúra pre riadenie operatívnej spolupráce na

vonkajších hraniciach členských štátov Európskej únie (FRONTEX).

Sťažnosti podané na verejné orgány členských štátov nespádajú do mandátu Európskeho ombudsmana, aj keď sa týkajú záležitostí v rozsahu pôsobnosti právnych predpisov EÚ. Mnohé takéto sťažnosti spadajú do mandátu národných a regionálnych ombudsmanov v Európskej sieti ombudsmanov (pozri ďalej v texte časť 3.6).

Sťažnosť nebola podaná na inštitúciu alebo orgán Spoločenstva

Holandský občan sa sťažoval, že musel mesačne platiť 14 EUR za prevod peňazí prostredníctvom internetbankingu zo svojho účtu vo francúzskej banke na svoj účet v holandskej banke. Keďže išlo o sťažnosť na francúzsku banku, nespádala do mandátu Európskeho ombudsmana.

Ombudsman informoval sťažovateľa o nariadení (ES) č. 2560/2001, ktoré je zamerané na odstránenie cenových rozdielov medzi cezhraničnými a vnútroštátnymi platbami. Ombudsman poskytol aj odkaz na internetovú stránku Európskej komisie týkajúcu sa tejto záležitosti. Napokon informoval sťažovateľa, aby sťažovateľ zvážil možnosť kontaktovať priamo Komisiu, lebo prípad by mohol znamenať porušenie práva Spoločenstva.

Dôverný prípad ■

Sťažovateľ sa obrátil na Európskeho ombudsmana s problémami, ktorým čelil v súvislosti so svojimi dôchodkovými právami v Lichtenštajnsku. Tieto problémy sa týkali skutočnosti, že napriek tomu, že pracuje v Lichtenštajnsku, žije v Rakúsku. Tvrdil, že lichtenštajnská vláda porušila právo Spoločenstva o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnané osoby a ich rodiny pohybujúce sa v rámci Spoločenstva.

Keďže sa sťažnosť netýkala inštitúcie alebo orgánu Spoločenstva, ombudsman nebol oprávnený riešiť sťažnosť. Poradil sťažovateľovi, aby predložil sťažnosť Dozornému orgánu Európskeho združenia voľného obchodu.

505/2008/TJ ■

Sťažovateľ kontaktoval ombudsmana s tvrdením, že plenárne zasadnutia Európskeho parlamentu v Štrasburgu sú mrhaním peňazí a mali by sa skončiť. Ombudsman vysvetlil, že rozhodnutie o tom, kde sa majú konať plenárne zasadnutia prijímajú výhradne členské štáty. Upozornil, že touto sťažnosťou by sa mohol zaoberať Výbor pre petície Európskeho parlamentu.

2759/2008/DH ■

■ Súdy pri výkone svojej súdnej moci

Ombudsman nemôže vyšetrovať sťažnosti podané na Súdny dvor alebo Súd prvého stupňa pri výkone ich súdnej moci. Nasledovný príklad pomôže ilustrovať tento bod.

Sťažnosť na Európsky súdny dvor (ESD) pri výkone svojej súdnej moci

Nemecký občan sa sťažoval ombudsmanovi v súvislosti s rozsudkom ESD týkajúcim sa zrušenia „príspevku na stavbu domu“ (*Eigenheimzulage*) v Nemecku. ESD rozhodol, že Nemecko porušuje právo Spoločenstva tým, že vylúčilo možnosť, aby sa tento príspevok poskytoval aj osobám, ktoré sú Nemecku zdanené plnou sadzbou, ale žijú v inom členskom štáte. Sťažovateľ protestoval proti spôsobu, akým sa tento rozsudok v Nemecku vykonával.

Sťažovateľ tvrdil, že úlohou ESD bolo zahrnúť do rozsudku vykonávacie opatrenia. Sťažnosť sa teda týkala výkonu súdnej moci ESD a nespádala do mandátu ombudsmana.

Sťažovateľovi sa poskytla informácia, že sa môže obrátiť na Výbor pre petície nemeckého federálneho parlamentu (*Bundestag*) alebo podať sťažnosť Európskej komisii (ktorá podala na ESD žalobu proti Nemecku).

376/2008/CD ■

■ Nesprávny úradný postup

Európsky ombudsman dôsledne zastáva názor, že nesprávny úradný postup je široký pojem a že dobrá správa okrem iného vyžaduje dodržiavanie právnych predpisov a zásad vrátane základ-

K nesprávnemu úradnému postupu dochádza, keď verejný orgán nekoná v súlade s pravidlom alebo princípom, ktorý ho zaväzuje.

ných práv. Zásady dobrej správy však siahajú ďalej, od inštitúcií a orgánov nevyžadujú len, aby rešpektovali svoje právne povinnosti, ale aby boli zamerané aj na služby a zabezpečili, aby sa

s príslušníkmi verejnosti riadne zaobchádzalo a aby v plnej miere využívali svoje práva. Kým nezákonnosť nutne vedie k nesprávnemu úradnému postupu, nesprávny úradný postup nemá automaticky za následok nezákonnosť. Ak napríklad ombudsman zistí nesprávny úradný postup, neznamená to automaticky, že existuje nezákonné správanie, ktoré by mohlo mať súdny postih⁵.

V reakcii na výzvu Európskeho parlamentu, aby sa jasne definoval nesprávny úradný postup, ombudsman vo svojej *Výročnej správe za rok 1997* uviedol nasledujúcu definíciu:

„K nesprávnemu úradnému postupu dochádza, keď verejný orgán nekoná v súlade s pravidlom alebo princípom, ktorý ho zaväzuje.“

V roku 1998 prijal Európsky parlament uznesenie, ktorým túto definíciu schvaľuje. Výmenou korešpondencie medzi ombudsmanom a Komisiou v roku 1999 sa potvrdilo, že aj Komisia súhlasí s touto definíciou.

Pokiaľ ide o pojem nesprávneho úradného postupu, existujú obmedzenia. Ombudsman napríklad vždy zastával názor, že z politickej práce Európskeho parlamentu nevyplývajú problémy možného nesprávneho úradného postupu. Sťažnosti proti rozhodnutiam výborov Parlamentu, ako napr. Výboru pre petície, nespádajú preto do mandátu ombudsmana.

5. Pozri v tejto súvislosti rozsudok Súdu prvého stupňa z 28. októbra 2004 v spojených veciach T-219/02 a T-337/02, *Herrera proti Komisii*, odsek 101 a zo 4. októbra 2006 vo veci T-193/04 R, *Hans-Martin Tillack proti Komisii*, odsek 128.

Sťažnosti na politickú prácu Európskeho parlamentu

V roku 2008 dvaja poslanci Európskeho parlamentu samostatne poslali ombudsmanovi sťažnosť v súvislosti so sankciami, ktoré im boli udelené na základe protestov na plenárnej schôdzi Európskeho parlamentu v decembri 2007. Sťažovatelia spochybňli:

- (i) postupy ustanovené v článkoch 147 (sankcie) a 148 (interné odvolacie postupy) rokovacieho poriadku Parlamentu;
- (ii) uplatňovanie článku 147 na prípady, na základe ktorých sa udelia sankcie. Podľa sťažovateľov tieto prípady nespádali do článku 147. Kritizovali aj správanie predsedu Parlamentu počas príslušnej plenárnej schôdze;
- (iii) platnosť rozhodnutí Predsedníctva Európskeho parlamentu týkajúcich sa odvolaní proti rozhodnutiam predsedu uvaliť sankcie.

Ombudsman usúdil, že prijatie rokovacieho poriadku a vedenie plenárnych schôdzi je súčasťou politickej práce Parlamentu. Okrem toho, zatiaľ čo určité druhy rozhodnutí predsedníctva sú administratívneho charakteru, predsedníctvo koná ako politický orgán Parlamentu, keď rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiu predsedu uložiť sankciu. Sťažnosť teda nepredstavovala problém nesprávneho úradného postupu, ktorý by mohol riešiť ombudsman.

1156/2008/CHM a 1176/2008/WP ■

Charta základných práv zahŕňa právo na dobrú správu ako základné právo občanov Únie (článok 41). Je potrebné pripomenúť, že kultúra služieb pre občanov tvorí neoddeliteľnú súčasť dobrej správy. Nemala by sa zamieňať s kultúrou obviňovania, čo podporuje defenzívnosť. V tejto

Je potrebné pripomenúť, že kultúra služieb pre občanov tvorí neoddeliteľnú súčasť dobrej správy.

súvislosti je potrebné pripomenúť, že vyšetrovania ombudsmana nepredstavujú disciplinárne alebo preddisciplinárne konanie.

Stratégia ombudsmana na podporu kultúry služieb zahŕňa nielen rôzne proaktívne iniciatívy, ale rozširuje sa aj na vybavovanie sťažností. Dôležitou súčasťou kultúry služieb je potreba uznať chyby, ktoré sa vyskytnú, a dať veci do poriadku, ak je to možné. Rýchle ospravedlnenie môže byť dostačujúcim prostriedkom, aby sa vyhovel sťažovateľovi, alebo môže aspoň zabrániť tomu, aby ombudsman musel oficiálne kritizovať zainteresovanú inštitúciu.

Europol sa ospravedlňuje za prístup k dokumentom

Dánsky novinár poslal ombudsmanovi sťažnosť s tvrdením, že Europol v jeho prípade nesprávne vykonával svoje nové pravidlá o prístupe k dokumentom. Europol sa ospravedlnil za všetky nepríjemnosti, ktoré mohol spôsobiť neodpovedaním v stanovenom časovom rámci, a uviedol, že preberá úplnú zodpovednosť za meškanie. Okrem toho vyslovil ubezpečenie, že na budúce žiadosti adresované Europolu odpovie bez meškania.

111/2008/TS ■

V zložitejších prípadoch, v ktorých ombudsman predbežne zistí nesprávny úradný postup, sa pokúsi, ak je to možné, presadiť „priateľské riešenie“, ktoré bude prijateľné tak pre sťažovateľa,

Ombudsman sa snaží, ak je to možné, presadiť „priateľské riešenie“, ktoré bude prijateľné tak pre sťažovateľa, ako aj dotknutú inštitúciu alebo orgán.

ako aj dotknutú inštitúciu alebo orgán. Je však potrebné uviesť, že príslušné ustanovenia štatútu (článok 3.5⁶) a vykonávacích ustanovení (článok 6.1⁷) sa uplatňujú iba, ak sa vyskytne nesprávny úradný postup a ak sa ukáže, že sa dá odstrániť.

6. „V rámci možností sa ombudsman snaží spolu s príslušným orgánom alebo inštitúciou nájsť riešenie na odstránenie nesprávneho úradného postupu a vybavenie sťažnosti.“

7. „Ak ombudsman zistí, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu, v rámci možností spolupracuje s dotknutým orgánom s cieľom nájsť priateľské riešenie, ktorým by sa odstránil nesprávny úradný postup a žiadosť vybavila k spokojnosti sťažovateľa.“

■ Európsky kódex riadnej správnej praxe

Európsky parlament schválil 6. septembra 2001 Kódex riadnej správnej praxe, ktorý by mali inštitúcie a orgány Európskej únie, ich administratívy a ich úradníci rešpektovať vo svojich vzťahoch s verejnosťou. Kódex zohľadňuje zásady európskeho správneho práva obsiahnuté v judikatúre európskych súdov a čerpá inšpiráciu z národných zákonov. Parlament tiež apeloval na ombudsmana, aby uplatňoval Európsky kódex dobrej správnej praxe. Ombudsman preto pri skúmaní sťažností a pri vykonávaní vyšetrovaní z vlastného podnetu zohľadňuje pravidlá a zásady uvedené v kódexe.

Ombudsman vrelo uvítal potvrdenie zo strany vedúcich agentúr EÚ na ich zasadnutí v Lisabone 24. októbra 2008, že všetci prijímajú Európsky kódex dobrej správnej praxe a posúdia najlepší spôsob ako ho publikovať (pozri nižšie časť 4.1).

2.4 Prípustnosť a dôvody vyšetrovania

Sťažnosť musí spĺňať uvedené kritériá prípustnosti, aby ombudsman mohol začať vyšetrovanie. V týchto kritériách, ako sa stanovuje v štatúte, sa uvádza, že:

1. autor a predmet sťažnosti musí byť identifikovaný (článok 2.3 štatútu);
2. ombudsman nesmie zasahovať do súdneho konania prípadov alebo spochybňovať rozhodnutie súdu (článok 1.3 štatútu);
3. sťažnosť sa musí predložiť do dvoch rokov odo dňa, kedy sa sťažovateľ dozvedel o skutočnostiach, ktoré sú predmetom sťažnosti (článok 2 ods. 4 štatútu);
4. sťažnosti musí predchádzať náležitý správny administratívny prístup vo vzťahu k zainteresovanej inštitúcii alebo orgánu (článok 2 ods. 4 štatútu);
5. v prípade sťažností týkajúcich sa pracovnoprávných vzťahov medzi inštitúciami a orgánmi a ich úradníkmi a zamestnancami musia byť pred predložením sťažnosti vyčerpané možnosti na predloženie interných administratívnych žiadostí a sťažností (článok 2 ods. 8 štatútu).

Sťažnosť, ktorej nepredchádzal administratívny prístup

Sťažovateľ sa obrátil na ombudsmana, aby oznámil, že holandské orgány vykonávali pravidelné hraničné kontroly na holandsko–nemeckých hraniciach vo Vetschau. Tieto kontroly sa uskutočňovali pravidelne počas najväčšej dopravnej špičky, čo ako uviedol, spôsobovalo dopravné zápchy. Tvrdil, že kontroly znamenajú úmyselné nezohľadňovanie Schengenských dohôd a údajný nedostatočný dohľad v Holandsku, pokiaľ ide o vykonávanie týchto dohôd. Vzhľadom na to, že Európska komisia je orgánom zodpovedným za dohľad nad vykonávaním Schengenských dohôd, sa rozumelo, že sťažnosť je namierená na Komisiu.

Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ zjavne nekontaktoval Komisiu, sťažnosť sa považovala za neprípustnú, pretože jej nepredchádzal príslušný administratívny prístup. Sťažovateľ bol informovaný, že ak by po kontaktovaní Komisia neodpovedala v primeranom čase, alebo by jej odpoveď bola nedostačujúca, mohol by ombudsmanovi poslať novú sťažnosť.

817/2008/BEH ■

Článok 195 Zmluvy o ES ustanovuje, že ombudsman pri vyšetrovaniach „sa presvedčí o opodstatnenosti šetrenia“. Na zabránenie vzniku neoprávnených očakávaní u sťažovateľov a zabezpečenie

Na zabránenie vzniku neoprávnených očakávaní u sťažovateľov a zabezpečenie najlepšieho využívania zdrojov, sa všetky prípustné sťažnosti starostlivo preštudujú, aby sa preverilo, či existujú opodstatnené vyhliadky, aby vyšetrovanie viedlo k úspešnému výsledku.

najlepšieho využívania zdrojov, sa všetky prípustné sťažnosti starostlivo preštudujú, aby sa preverilo, či existujú opodstatnené vyhliadky, aby vyšetrovanie viedlo k úspešnému výsledku. Ak neexistujú, ombudsman uzavrie prípad s tým, že neposkytujú dostatočné dôvody pre vyšetrovanie. Ombudsman tiež zastáva názor, že ak sa už sťažnosťou vo forme petície zaoberal Výbor

pre petície Európskeho parlamentu, obvykle neexistujú dôvody pre vyšetrovanie, pokiaľ nie je predložený nový dôkaz. Je potrebné poznamenať, že v roku 2008 sa v prípade 44 % prípustných prípadov usúdilo, že neposkytujú dôvody pre vyšetrovanie.

Sťažnosť, v prípade ktorej neboli dôvody na začatie vyšetrovania

Grécky občan podal sťažnosť na záležitosť, ktorú nazýval „neakceptovateľné“ správanie osoby pracujúcej pre bezpečnostnú firmu zastúpenia Komisie v Grécku. Žiadal o poskytnutie mena zamestnanca a požadoval tiež, aby sa prijali všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie, aby sa tento zamestnanec v budúcnosti vhodne správal a aby sa mu vysvetlilo, že svojím správaním vytvoril veľmi negatívny obraz o službách Komisie.

Zastúpenie odpovedalo sťažovateľovi a ospravedlnilo sa za správanie uvedeného zamestnanca, ponúklo sťažovateľovi pomoc v prípade jeho počiatočnej žiadosti a vyslovilo želanie, aby kvôli nešťastnému incidentu sťažovateľ nenechal svoj postoj k EÚ. Ombudsman dospel k názoru, že Komisia prijala potrebné opatrenia a že neexistujú dostatočné dôvody na začatie vyšetrovania.

87/2008/VAV ■

2.5 Postupy ombudsmana

Všetky sťažnosti zaslané ombudsmanovi sa zaregistrujú a potvrdia, obvykle do týždňa od ich prijatia. Sťažovateľ je informovaný o danom postupe v potvrdzujúcom liste, ktorý obsahuje referenčné číslo a aj meno a telefónne číslo osoby, ktorá sa sťažnosťou zaoberá.

Sťažnosť sa podrobí analýze, aby sa určilo, či sa má začať vyšetrovanie a sťažovateľ je obvykle do jedného mesiaca informovaný o výsledku analýzy. Ak sa vyšetrovanie nezačne, sťažovateľ je informovaný o dôvode. Ak je to možné, sťažnosť sa postúpi, alebo sa sťažovateľovi poskytne vhodná rada o príslušnom orgáne, na ktorý sa môže obrátiť.

Počas vyšetrovania je sťažovateľ informovaný o každom novom kroku, ktorý sa prijme. Keď sa ombudsman rozhodne uzatvoriť vyšetrovanie, informuje sťažovateľa o výsledkoch vyšetrovania a svojich záveroch. Rozhodnutia ombudsmana nie sú právne záväzné a nepredstavujú zákonne vykonateľné práva alebo povinnosti pre sťažovateľa, ani pre dotknutú inštitúciu alebo orgán.

■ Zjednodušené vyšetrovacie postupy

Alternatívne k začatiu písomného vyšetrovania možného nesprávneho úradného postupu a s cieľom vyriešiť rýchlo príslušný problém ombudsman používa neformálne pružné postupy so súhlasom a v spolupráci s príslušnou inštitúciou alebo orgánom.

V roku 2008 bolo 101 prípadov vyriešených po intervencii ombudsmana, keď sa úspešne získala sa rýchla odpoveď na korešpondenciu, ktorá nebola zodpovedaná (pozri časť 2.9 *Výročnej správy za rok 1998*, kde sú uvedené podrobnosti o postupe). Zjednodušený postup sa používa napríklad aj v týchto prípadoch, ktoré sa nachádzajú medzi tohtoročnými vzorovými prípadmi:

→→→ Komisia urovnáva rýchlo a príkladne e-mailový spor

Vedecký pracovník sa sťažoval ombudsmanovi po e-mailovom spore, ktorý mal s úradníčkou Komisie. Spor sa týkal želania vedeckého pracovníka uviesť v akademickej publikácii odpoveď úradníčky na rad kritických otázok, ktoré jej e-mailom poslal. Komisia proti tomu ostro namietala. Po starostlivom preskúmaní sťažnosti ombudsman usúdil, že by sa mohlo nájsť priateľské neformálne riešenie. Sťažovateľ aj Komisia prejavili ochotu posúdiť túto možnosť.

Za necelý mesiac sťažovateľ informoval ombudsmana, že po stretnutí s Komisiou dospeli k uspokojivému riešeniu. Ombudsman uzavrel prípad ako vyriešený inštitúciou a vyslovil Komisii uznanie za rýchle a príkladné vyriešenie záležitosti.

2672/2008/VL ■

→→→ Informácie poskytnuté Kanceláriou Európskeho súdneho dvora (EsD)

Rakúska občianka poslala list Európskemu súdnemu dvoru, v ktorom uviedla, že chce žalovať Rakúsko za porušenie práva Spoločenstva. Kancelária súdneho dvora ju informovala, že Súdny dvor je kompetentný vypočuť takéto prípady iba, ak ich predloží Komisia alebo členský štát. Poradil jej, aby sa obrátila na Komisiu. Sťažovateľka sa obrátila na ombudsmana so sťažnosťou, že kancelária ju neinformovala o tom, kam sa má na Komisiu obrátiť.

Po telefonicknej intervencii služieb ombudsmana, kancelária poslala sťažovateľke list s podrobnejšími informáciami. Kancelária okrem toho informovala ombudsmana, že zahrnula tieto dodatočné informácie do štandardných listov týkajúcich sa podobných prípadov.

2448/2008/WP ■

■ Začatie vyšetrovania

Ak ombudsman má začať vyšetrovanie, prvým krokom je zaslanie sťažnosti dotknutej inštitúcii alebo orgánu a žiadosť o zaslanie stanoviska ombudsmanovi, bežne do troch kalendárnych mesiacov. V roku 2004 Európsky parlament a Komisia schválili, že budú akceptovať kratšiu časovú lehotu v dĺžke dvoch mesiacov pre sťažnosti na odopretie prístupu k dokumentom.

■ Spravodlivý proces

Zásada spravodlivého procesu si vyžaduje, aby sa pri rozhodnutí ombudsmana o sťažnosti nezohľadňovali materiály, ktoré sa sťažovateľ, inštitúcia alebo orgán Spoločenstva rozhodne poslať ombudsmanovi, pokiaľ druhá strana nemala príležitosť nahliadnuť do dokumentov a reagovať na tieto materiály.

Ombudsman preto zasiela stanovisko inštitúcii alebo orgánu Spoločenstva sťažovateľovi s výzvou predložiť pripomienky. Ten istý postup sa dodržiava, ak je potrebné sťažnosť ďalej prešetriť.

Zmluva ani štatút neustanovujú odvolanie, ani iné opravné prostriedky proti rozhodnutiam ombudsmana týkajúce sa vybavovania alebo výsledku sťažnosti. Ombudsman však podlieha rovnako ako všetky ostatné inštitúcie Spoločenstva žalobe o odškodnenie na základe článku 288 Zmluvy o ES. V zásade je možné začať takéto konanie proti ombudsmanovi na súdoch Spoločenstva na základe tvrdenia o nesprávnom vybavení sťažnosti⁸.

8. Pozri napríklad vec T-412/05 *M proti ombudsmanovi*, rozsudok z 24. septembra 2008, zatiaľ neuverejnené.

■ Nahliadanie do spisov a vypočúvanie svedkov

Článok 3 ods. 2 štatútu ombudsmana vyžaduje, aby inštitúcie a orgány Spoločenstva poskytli ombudsmanovi všetky informácie, ktoré od nich požaduje, a aby mu poskytli prístup k príslušným spisom. Po revízii štatútu v roku 2008, inštitúcie a orgány už nemôžu odoprieť poskytnúť dokumenty „z riadne opodstatnených dôvodov utajenia“.

Právomoc ombudsmana nahliadnuť do spisov mu umožňuje overiť úplnosť a presnosť informácií, ktoré poskytla dotknutá inštitúcia alebo orgán Spoločenstva. Skutočnosť, že ombudsman môže viesť dôkladné a úplné vyšetrovanie, je teda dôležitou zárukou pre sťažovateľa a verejnosť. V roku 2008 bola právomoc ombudsmana nahliadnuť do spisov inštitúcie využitá v 16 prípadoch.

Článok 3 ods. 2 štatútu tiež vyžaduje, aby na žiadosť ombudsmana úradníci a iní zamestnanci inštitúcií a orgánov Spoločenstva poskytli svedectvo. Úradníci EÚ, ktorí poskytujú ombudsmanovi dôkazy, opäť po revízii štatútu v roku 2008 viac nie sú povinní vypovedať „v mene svojho úradu a v súlade s jeho pokynmi“. Sú však naďalej viazaní príslušnými pravidlami služobného poriadku, hlavne povinnosťou dodržiavať služobné tajomstvo. Právomoc ombudsmana vypočuť svedkov v roku 2008 nebola využitá.

Požiadavka, aby ombudsman zachoval dôvernosť dokumentov a informácií sa tiež revidovaným štatútom vysvetľuje a posilňuje. Zmenený a doplnený štatút ombudsmanovi zabezpečuje prístup k utajovaným informáciám alebo dokumentom, najmä k citlivým dokumentom v zmysle článku 9 nariadenia 1049/2001⁹, podlieha súlade s pravidlami týkajúcimi sa bezpečnosti príslušnej inštitúcie alebo orgánu Spoločenosti. Inštitúcie alebo orgány poskytujúce takéto utajované informácie alebo dokumenty informujú ombudsmana o tomto utajení. Okrem toho sa ombudsman s príslušnou inštitúciou alebo orgánom vopred dohodne na podmienkach nakladania s utajovanými informáciami alebo dokumentmi a s inými informáciami, na ktoré sa vzťahuje povinnosť služobného tajomstva.

■ Otvorené konanie

Sťažnosti zaslané ombudsmanovi sú vybavované verejne, pokiaľ sťažovateľ nežiada o dôvernosť.

Článok 13 vykonávacích ustanovení zabezpečuje sťažovateľovi prístup k spisu ombudsmana týkajúcemu sa jeho sťažnosti. Článok 14 zabezpečuje verejný prístup k dokumentom vo vlastníctve ombudsmana. Rozhodnutie ombudsmana z 3. decembra 2008, ktorým sa menia vykonávacie ustanovenia uvedené v uvedenej časti 2.2 obsahuje zmeny článkov 13 a 14, ktoré sú určené na to, aby uviedli postupy ombudsmana do súladu s novými skutočnosťami na základe zmeny a doplnenia jeho štatútu.

9. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie, Ú. v. ES 2001 L 145, s. 43.

Stážnosti a vyšetrovania

VKAPITOLE 3 sa uvádza prehľad sťažností a vyšetrovaní, ktoré sa riešili v roku 2008. Začína sa prehľadom skúmaných sťažností. Poskytuje prehľad práce na vyšetrovaniach vrátane dosiahnutých výsledkov a príkladov prípadov. Po časti týkajúcej sa vzorových prípadov, na ktoré ombudsman poukazuje, sa uvádza tematická analýza zahŕňajúca najvýznamnejšie právne a faktické zistenia uvedené v rozhodnutiach ombudsmana v roku 2008. Kapitola končí prehľadom prípadov, ktoré nespádajú do mandátu Európskeho ombudsmana.

3.1 Prehľad preskúmaných sťažností

V roku 2008 ombudsman zaregistroval¹ 3 406 sťažností v porovnaní s 3 211 v roku 2007. Spracovaných bolo spolu 3 346 sťažností² v porovnaní s 3 265 v roku 2007. Zo všetkých spracovaných sťažností 24 % (802 sťažností) spadalo do mandátu Európskeho ombudsmana.

Na základe sťažností sa začalo spolu 293 vyšetrovaní, pričom ďalšie tri vyšetrovania ombudsman začal z vlastného podnetu (v porovnaní podľa poradia s 303 a šiestimi vyšetrovaniami v roku 2007).

Tabuľka 3.1: Prípady riešené v roku 2008

Zaregistrované sťažnosti	3 406
Spracované sťažnosti	3 346
Spadajúce do mandátu Európskeho ombudsmana	802
Z toho:	281 neprípustných 228 prípustných, ale neboli dôvody na začatie vyšetrovania 293 vyšetrovaní začatých na základe sťažností
Vyšetrovania začaté na základe sťažností	293
Vyšetrovania z vlastného podnetu	3
Uzavreté vyšetrovania	355
Z toho:	144 z roku 2008 102 z roku 2007 109 z predchádzajúcich rokov

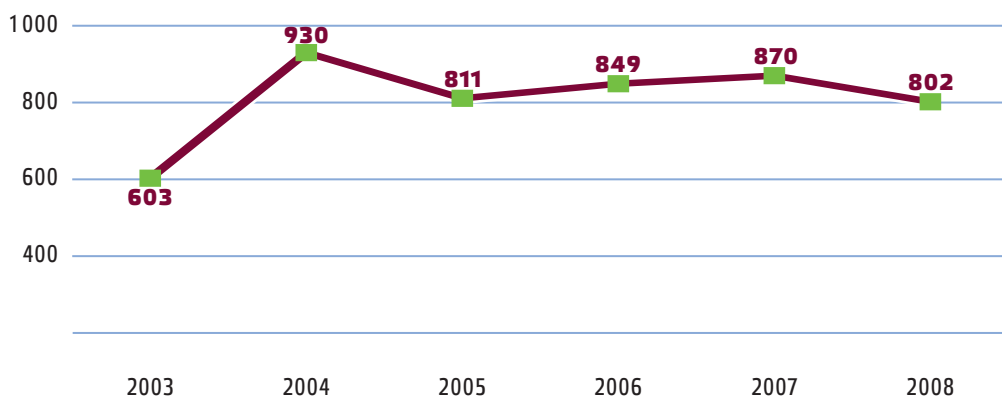
1. Od tohto roka sa vo výročnej správe Európskeho ombudsmana používa štatistická kategória „zaregistrované sťažnosti“ namiesto „prijaté sťažnosti“, aby sa rozlíšilo medzi sťažnosťami skutočne zaregistrovanými počas daného kalendárneho roka a sťažnosťami prijatými počas rovnakého obdobia, ale zaregistrovanými nasledujúci rok.

2. Štatistická kategória „spracované“ znamená, že sa na základe analýzy určilo, či sťažnosť (i) spadá do mandátu ombudsmana, (ii) spĺňa kritériá prípustnosti a (iii) spĺňa dôvody na začatie vyšetrovania. Keďže si toto vyžaduje čas, počet sťažností „spracovaných“ v danom roku sa odlišuje od počtu sťažností „zaregistrovaných“ v tom istom roku.

V roku 2008 ombudsman uzavrel rekordný počet vyšetrovaní (355) (v porovnaní s 351 v roku 2007). Z tohto celkového počtu bolo 144 zaregistrovaných v roku 2008, pričom 102 bolo z roku 2007 a 109 z predchádzajúcich rokov.

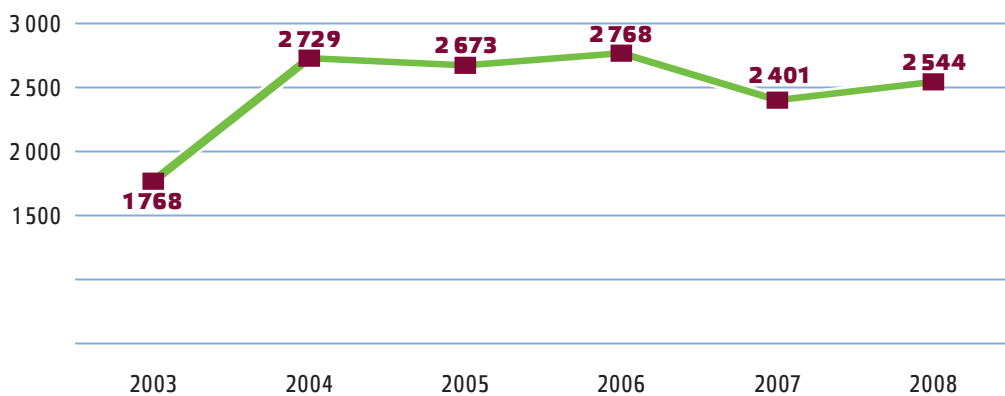
Ako vyplýva z obrázku 3.1³, počet sťažností spadajúcich do mandátu ombudsmana v minulých piatich rokoch stúpol zo 603 v roku 2003 na 802 v roku 2008. S najvyšším počtom 930 prípadov v roku 2004 a s druhým najvyšším počtom 870 prípadov v roku 2007.

Obrázok 3.1 : Počet sťažností v rámci mandátu v rokoch 2003–2008

Ako vyplýva z obrázku 3.2⁴, počet sťažností, ktoré nespádajú do mandátu ombudsmana v roku 2008 stúpol na 2 544 v porovnaní s 2 401 v roku 2007, je to však menej ako v roku 2004 (2 729), 2005 (2 673) a 2006 (2 768).

Obrázok 3.2: Počet sťažností mimo mandátu v rokoch 2003–2008

Celkovo, počet sťažností za rok 2008 potvrdzuje po rozšírení Únie v roku 2004 stabilizáciu všeobecného trendu počtu sťažností na historicky vysokých úrovniach.

3. Je potrebné pripomenúť, že v roku 2005 sa 335 sťažností, ktoré spadali do mandátu ombudsmana, týkalo tej istej veci. Aby sa tieto prípady dali presnejšie porovnať v priebehu rokov, na obrázku 3.1 sa počítali samostatne len po jedenástu sťažnosť vrátane.

4. Je potrebné pripomenúť, že v roku 2006 sa 281 sťažností, ktoré spadali do mandátu ombudsmana, týkalo tej istej veci. Aby sa tieto prípady dali presnejšie porovnať v priebehu rokov, na obrázku 3.2 sa počítali samostatne len po jedenástu sťažnosť vrátane.

V tabuľke 3.2 sa uvádza prehľad geografického pôvodu sťažností zaregistrovaných v roku 2008. Nemecko, krajina s najväčším počtom obyvateľov v EÚ, predložilo najvyšší počet sťažností, po ňom nasledovalo Španielsko, Poľsko a Francúzsko. Vo vzťahu k počtu obyvateľov krajín, najviac sťažností však prišlo z Malty, Luxemburska, Cypru a Belgicka.

Tabuľka 3.2: Geografický pôvod sťažností zaregistrovaných v roku 2008

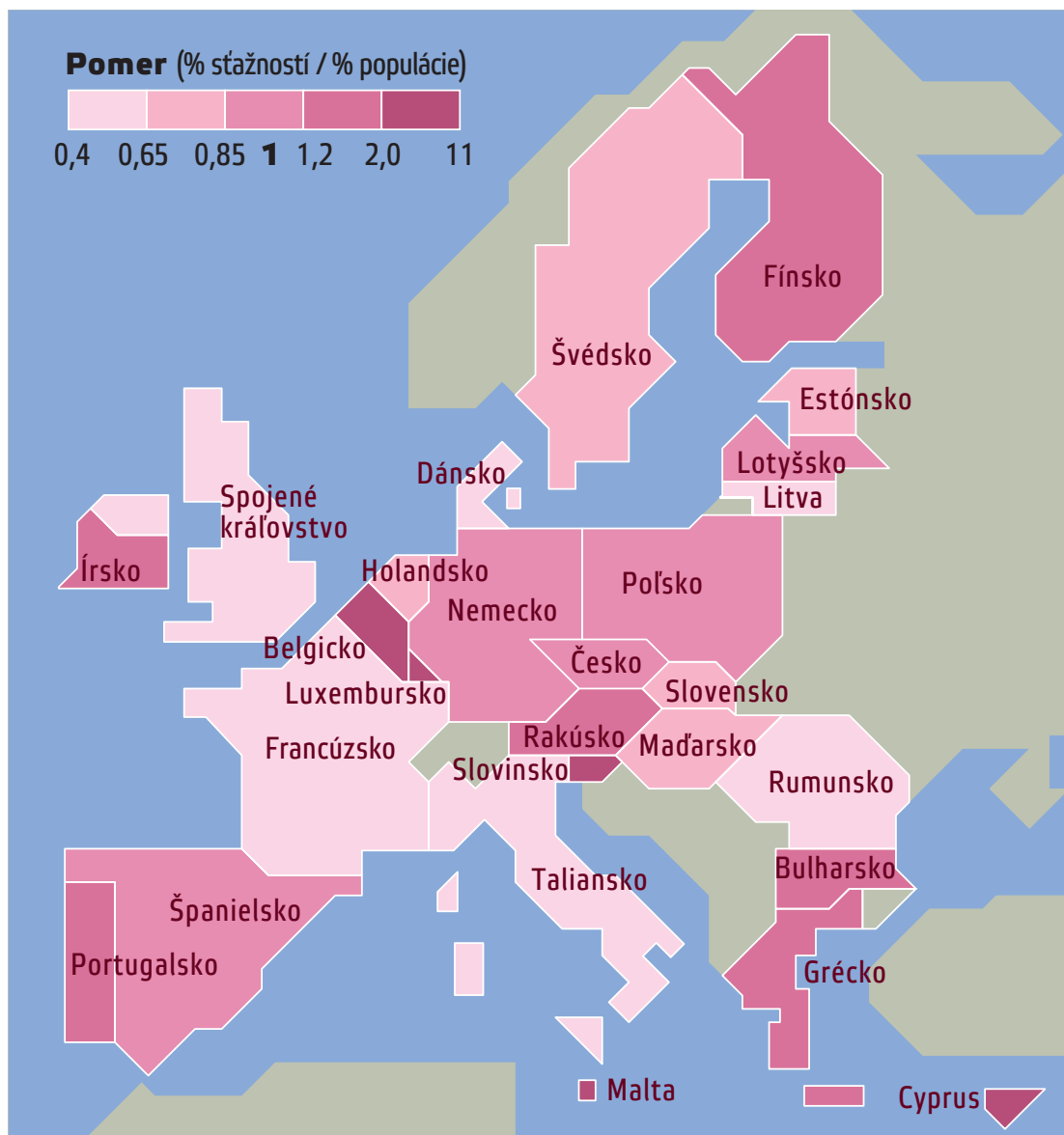
Krajina	Počet sťažností	% sťažností	% obyvateľstva EÚ	Pomer
Malta	36	1,1	0,1	11,0
Luxembursko	33	1,0	0,1	10,0
Cyprus	35	1,0	0,2	5,0
Belgicko	229	6,7	2,1	3,2
Slovinsko	41	1,2	0,4	3,0
Rakúsko	108	3,2	1,7	1,9
Írsko	45	1,3	0,9	1,4
Grécko	110	3,2	2,3	1,4
Bulharsko	74	2,2	1,6	1,4
Portugalsko	95	2,8	2,1	1,3
Fínsko	49	1,4	1,1	1,3
Španielsko	352	10,3	9,0	1,1
Poľsko	270	7,9	7,7	1,0
Lotyšsko	18	0,5	0,5	1,0
Nemecko	546	16,0	16,6	1,0
Česko	66	1,9	2,1	0,9
Švédsko	52	1,5	1,8	0,8
Slovensko	29	0,9	1,1	0,8
Maďarsko	46	1,4	2,0	0,7
Holandsko	78	2,3	3,3	0,7
Estónsko	7	0,2	0,3	0,7
Dánsko	23	0,7	1,1	0,6
Rumunsko	97	2,8	4,4	0,6
Francúzsko	240	7,0	12,8	0,5
Taliansko	219	6,4	11,9	0,5
Spojené kráľovstvo	197	5,8	12,3	0,5
Litva	11	0,3	0,7	0,4
Iné	221	6,5		
Neuvedená	79	2,3		

POZNÁMKA Percento sťažností sa vypočítalo vydelením percentuálneho podielu všetkých sťažností z každého členského štátu jeho percentuálnym podielom na celkovom obyvateľstve EÚ. Ak je väčší ako 1,0, znamená to, že príslušná krajina podala ombudsmanovi viac sťažností, než by sa dalo očakávať vzhľadom na počet jej obyvateľov. Všetky údaje v tabuľke sú zaokrúhlené na jedno desatinné miesto.

V roku 2008 predložilo 12 členských štátov viac sťažností, ako by sa dalo očakávať vzhľadom na počet ich obyvateľov, 12 predložilo menej, zatiaľ čo tri predložili počet sťažností v súlade s počtom svojich obyvateľov.

Na mape ďalej v texte sa uvádza grafická ilustrácia pravdepodobnosti podávania sťažností Európskemu ombudsmanovi v každom členskom štáte. Zakladá sa na počte sťažností z každého členského štátu v pomere k počtu jeho obyvateľov (pozri vyššie uvedené vysvetlenie výpočtu percentuálneho podielu).

Geografický pôvod sťažností zaregistrovaných v roku 2008

Sťažnosti je možné Európskemu ombudsmanovi predkladať v ktoromkoľvek z 23 jazykov Zmluvy o EÚ⁵. Na základe dohody medzi Európskym ombudsmanom a španielskou vládou podpísanou

Sťažnosti je možné Európskemu ombudsmanovi predkladať v ktoromkoľvek z 23 jazykov Zmluvy o EÚ.

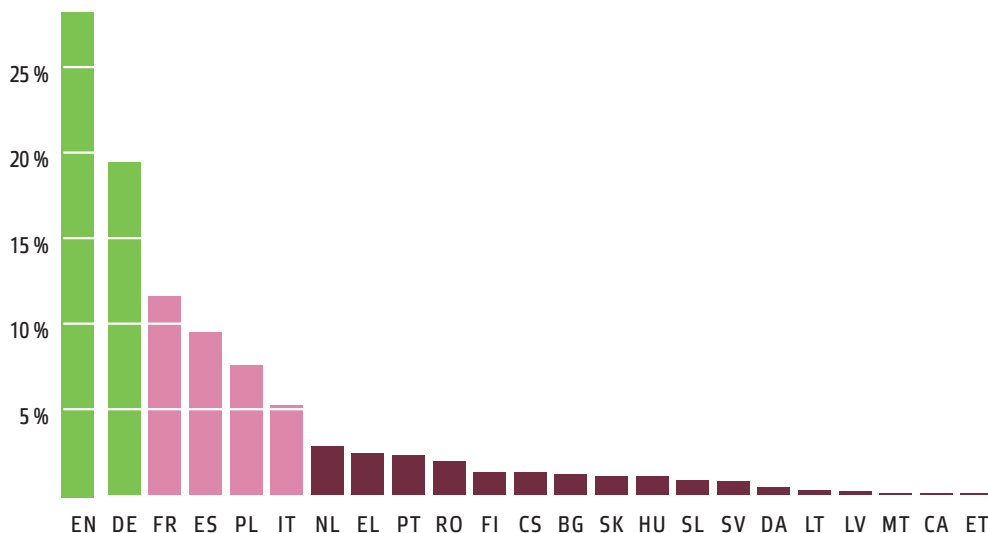
v novembri 2006 sa občania môžu sťažovať Európskemu ombudsmanovi aj v ktoromkoľvek z viacerých úradných jazykov v Španielsku (katalánskom/valencijskom, galicijskom a baskickom)⁶. Ako vyplýva z obrázku 3.3, v roku 2008 si väčšina sťažovateľov vybrala možnosť predložiť

5. Anglický, bulharský, český, dánsky, estónsky, fínsky, francúzsky, grécky, holandský, írsky, litovský, lotyšský, maďarský, maltský, nemecký, poľský, portugalský, rumunský, slovenský, slovinský, španielsky, švédsky a taliansky.

6. Podpísaním tejto dohody ombudsman uviedol do súladu svoje postupy so závermi Rady EÚ z júna 2005, ktoré ustanovujú používanie týchto jazykov na uľahčenie komunikácie španielskych občanov s inštitúciami EÚ.

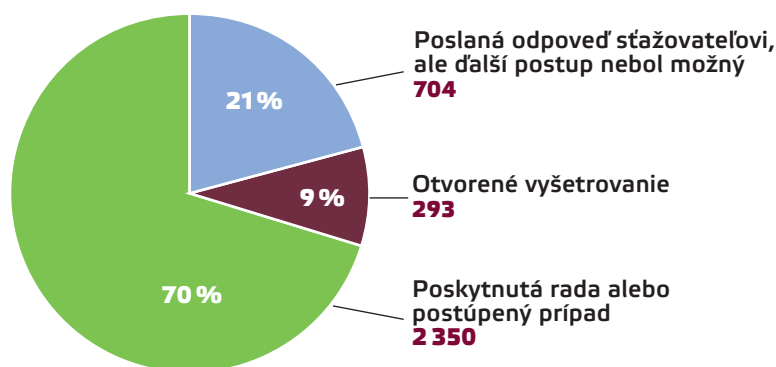
svoju sťažnosť ombudsmanovi v angličtine, po nej nasledovala nemčina, francúzština a španielčina. Obmedzený počet sťažností bolo predložených v lotyšskom, maltskom, katalánskom a estónskom jazyku.

Obrázok 3.3: Rozdelenie sťažností podľa jazykov

Ako vyplýva z obrázku 3.4, takmer v 80 % prípadov ombudsman dokázal sťažovateľovi pomôcť tým, že začal prípad vyšetrovať (9 % prípadov), postúpil ho príslušnému orgánu alebo poskytol radu, kam sa obrátiť (70 %). Ďalej v časti 3.6 sa uvádza prehľad prípadov, ktoré boli postúpené, alebo sa sťažovateľovi poskytla rada. V roku 2008 sa riešilo 21 % prípadov, sťažovateľovi bola poslaná odpoveď, ale ombudsman usúdil, že nie je možný ďalší postup. V niektorých prípadoch to boli kvôli tomu, že sťažovateľ neuviedol na koho alebo na čo sa chce sťažovať.

Obrázok 3.4: Typ postupu, ktorý prijal Európsky ombudsman po doručení sťažností

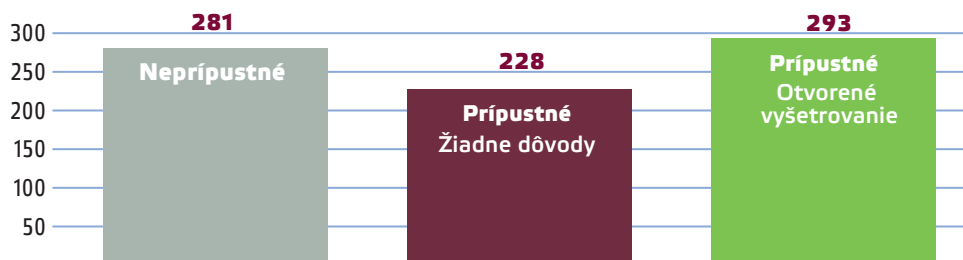

POZNÁMKA Patrí sem 158 sťažností zaregistrovaných koncom roku 2007, ktoré boli spracované v roku 2008 a nepatrí 220 sťažností zaregistrovaných koncom roku 2008, ktoré sa koncom roku ešte stále spracovávali, aby sa určilo, aký postup je potrebné prijať.

3.2 Analýza začatých vyšetровaní⁷

Všetky sťažnosti, v prípade ktorých sa usúdilo, že spadajú do mandátu ombudsmana, sa ďalej analyzovali, aby sa určila ich prípustnosť. Z týchto 802 sťažností spadajúcich do mandátu bolo 281 neprípustných, zatiaľ čo v prípade ďalších 228, ktoré boli prípustné, ombudsman nezistil dôvody na začatie vyšetovania.

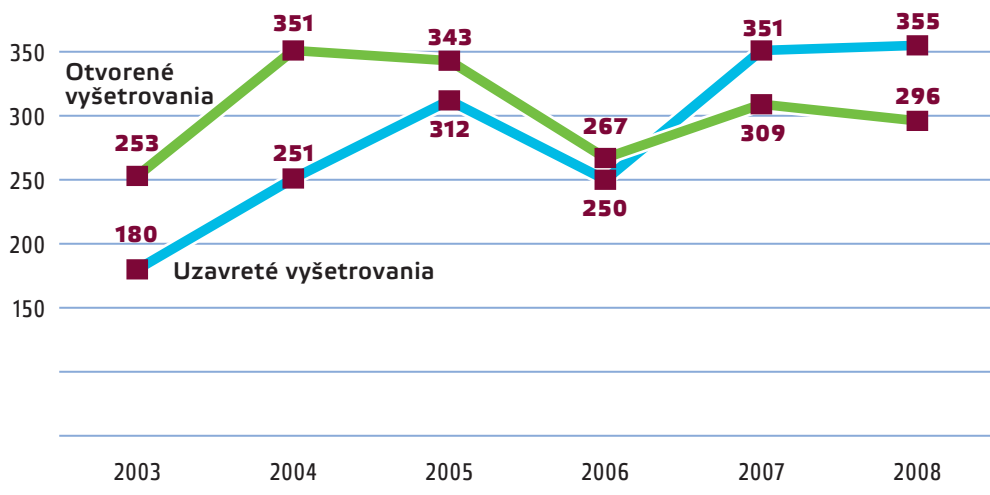
Obrázok 3.5: Sťažnosti v rámci mandátu Európskeho ombudsmana

Na základe sťažností sa v priebehu roku začalo celkovo 293 nových vyšetování. Ombudsman začal aj tri vyšetovania z vlastného podnetu.

Ako vyplýva z obrázku 3.6, počet vyšetování začatých v roku 2008 (296) je mierne nižší ako v roku 2007 (309), 2005 (343) a 2004 (351), ale vyšší ako v roku 2006 (267) a 2003 (253). Vyšetovania sa budú analyzovať ďalej v časti 3.3.

Obrázok 3.6: Vývoj počtu prípadov

7. Je potrebné poznamenať, že analýza v tejto časti je založená skôr na počte začatých vyšetování v roku 2008, než ako v predchádzajúcich rokoch celkovom počte vyšetování riešených počas roka (t. j. vrátane prípadov prenesených z predchádzajúcich rokov). Táto nová metóda výpočtu štatistických údajov by mala poskytovať lepší prehľad o medziročných trendoch.

Celkove 74 % sťažností, ktoré viedli k vyšetrovaniu, predložili jednotliví občania, zatiaľ čo 26 % predložili spoločnosti a združenia.

Tabuľka 3.3: Zdroj sťažností vedúcich k vyšetrovaniu

Spoločnosti a združenia	26 % (75)
Jednotliví občania	74 % (218)

Väčšina vyšetrovaní, ktoré ombudsman začal v roku 2008, sa týkala Európskej komisie (66 %). Keďže Komisia je hlavnou inštitúciou Spoločenstva, ktorá prijíma rozhodnutia a má priamy dosah na občanov, je pochopiteľné, že je aj hlavným objektom sťažností občanov. Sťažovatelia sa zamerali aj na správu Európskeho parlamentu (10 %), Európsky úrad pre výber pracovníkov (7 %), Radu (3 %) a Európsky úrad pre boj proti podvodom, OLAF (2 %)⁸. Predmetom ďalších 37 vyšetrovaní bolo dvadsať ďalších inštitúcií a orgánov EÚ⁹.

Obrázok 3.7: Inštitúcií a orgánov podrobené vyšetrovaniu

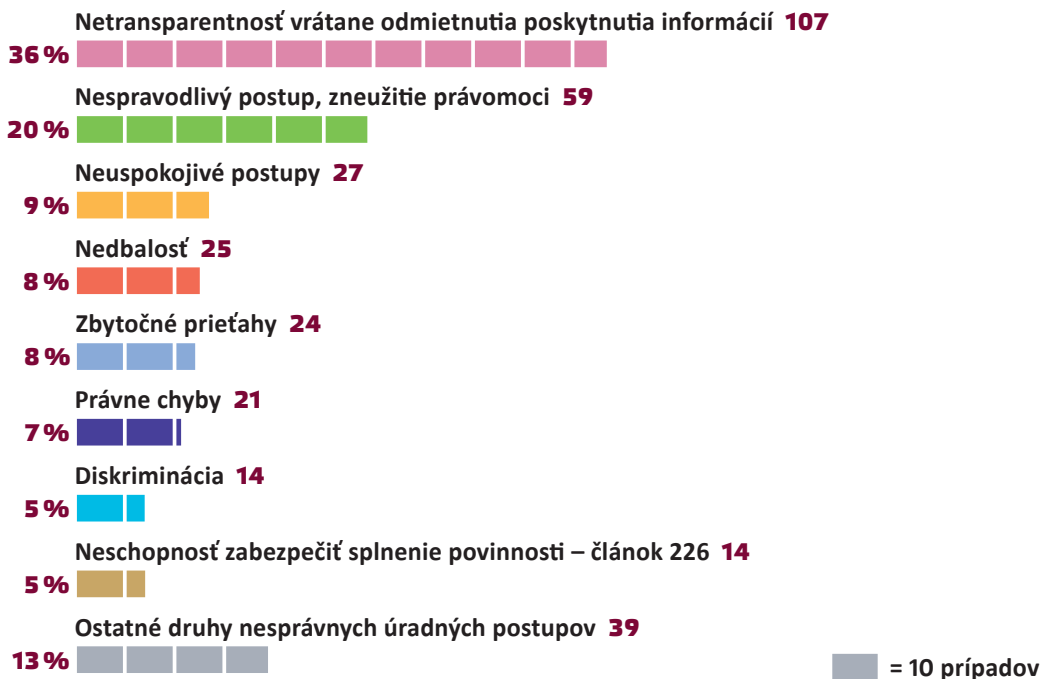
POZNÁMKA V jednom prípade sa jedno vyšetrovanie týkalo dvoch inštitúcií. Súčet percentuálnych podielov je preto vyšší ako 100 %.

Hlavné typy údajného nesprávneho úradného postupu pri vyšetrovaniach boli nedostatočná transparentnosť vrátane odopretia poskytnúť informácie (v 36 % prípadov), nespravodlivosť alebo zneužitie právomoci (20 %); neuspokojivé postupy (9 %), nebanalnosť (8 %), zbytočné prieskumy (8 %), právne chyby (7 %), diskriminácia (5 %) a nezabezpečenie plnenia povinností, t. j. zlyhanie Komisie pri plnení úlohy „strážkyne Zmluvy“ voči členským štátom (5 %).

8. Pokiaľ ide o prípadné vyšetrovania úradu OLAF týkajúce sa ombudsmana, je potrebné poznamenať, že 2. júna 2008 ombudsman pristúpil k Medziinštitucionálnej dohode z 25. mája 1999 týkajúcej sa vnútorného vyšetrovania Európskeho úradu pre boj proti podvodom (OLAF). V ten istý deň ombudsman prijal rozhodnutie o podmienkach vnútorných vyšetrovaní vo vzťahu k boju proti podvodom, korupcii a iným protiprávnym konaniam poškodzujúcim záujmy Spoločenstiev.

9. Európska centrálna banka (4 vyšetrovania), Európska agentúra pre lieky (4), Súdny dvor Európskych spoločenstiev (3), Výbor regiónov Európskej únie (3), Europol (3), Výkonná agentúra pre vzdelávanie, audiovizuálny sektor a kultúru (3), Európske stredisko pre rozvoj odborného vzdelávania (2), Európska agentúra pre riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach členských štátov Európskej únie (2), Úrad pre úradné publikácie Európskych spoločenstiev (2), Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov (1), Európska investičná banka (1), Hospodársky a sociálny výbor Európskych spoločenstiev (1), Európska agentúra pre bezpečnosť letectva (1), Európska chemická agentúra (1), Európska agentúra pre obnovu (1), Prekladateľské stredisko pre orgány Európskej únie (1), Výkonná agentúra Európskej rady pre výskum (1), Európsky spoločný podnik pre ITER a rozvoj jadrovej syntézy (1), Výkonný orgán pre konkurencieschopnosť a inovácie (1), Zásobovacia agentúra Euratomu (1).

Obrázok 3.8: Typy údajného nesprávneho úradného postupu

POZNÁMKA V niektorých prípadoch sa v rámci toho istého vyšetrovania preskúmali dva alebo viac druhov údajne nesprávnych úradných postupov. Súčet percentuálnych podielov je preto vyšší ako 100 %.

3.3 Zistenia z vyšetřovaní ombudsmana

Ako vyplýva z obrázku 3.6, ombudsman uzavrel v roku 2008 rekordný počet vyšetřovaní (355). Tento počet je takmer dvojnásobne vyšší ako počet vyšetřovaní uzavretých v roku 2003. Z tohto počtu 352 súviselo so sťažnosťami a tri boli vyšetřovania z vlastného podnetu.

Väčšina vyšetřovaní, ktoré ombudsman uzavrel v roku 2008, bola uzavretá do jedného roku (52 %). Viac ako tretina (36 %) bola uzavretá do troch mesiacov. Patria tam prípady, ktoré ombud-

Ombudsman uzavrel v roku 2008 rekordný počet vyšetřovaní (355). Väčšina vyšetřovaní, ktoré ombudsman uzavrel v roku 2008, bola uzavretá do jedného roku (52 %).

sman dokázal vyriešiť veľmi rýchlo, napríklad na základe telefonátu príslušnej inštitúcie, s cieľom navrhnúť riešenie¹⁰ (pozri vyššie časť 2.5). Takmer 70 % vyšetřovaní bolo uzavretých do 18 mesiacov, zatiaľ čo zvyšné prípady trvali dlhšie. Dôvodom bola

ich komplikovanosť alebo omeškania. V priemere na uzavretie prípadov bolo potrebných 13 mesiacov. Cieľom ombudsmana v roku 2009 je ďalej zlepšovať výkonnosť inštitúcie tým, že bude potrebovať menej času na uzavretie prípadov. V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že dodatočná práca na základe významného nárastu počtu sťažností od roku 2004, sa teraz dokončila.

Tabuľka 3.4: Prípady uzavreté v roku 2008 na základe vyšetřovaní

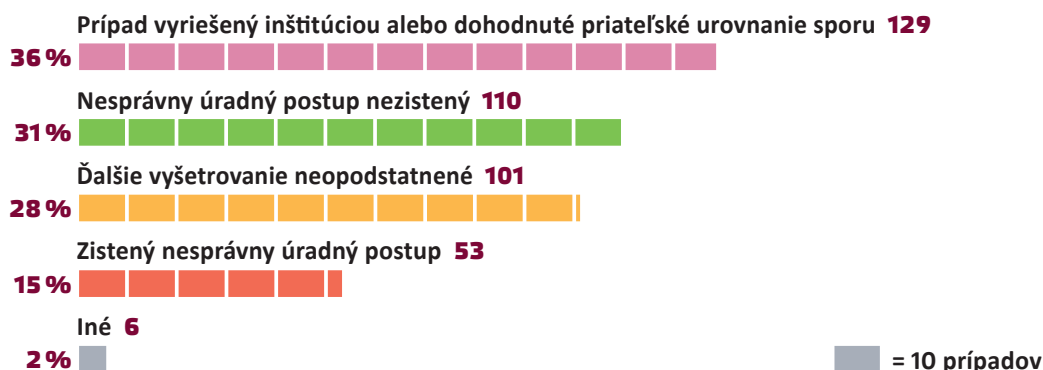
Priemerná dĺžka vyšetřovania	13 mesiacov
Prípady uzavreté do 3 mesiacov	36 %
Prípady uzavreté do 12 mesiacov	52 %
Prípady uzavreté do 18 mesiacov	68 %

POZNÁMKA Tieto čísla vychádzajú z mesiacov, ktoré majú 30 dní. Je potrebné pripomenúť, že percentuálne podiely predstavujú kumulatívne čísla.

10. Patria sem aj prípady, kedy by ombudsman vykonal úplné vyšetřovanie, ak by sťažovateľ nestiahol sťažnosť a prípady, keď ombudsman nemohol pokračovať vo vyšetřovaní, pretože sa sťažovateľ rozhodol ísť na súd.

Ako vidno z obrázku 3.9, pozitívny výsledok sa v prospech sťažovateľa rýchlo dosiahol v 129 prípadoch uzavretých v roku 2008 (36 % z celkového počtu). Tieto prípady buď vyriešila inštitúcia, alebo sa dosiahol priateľské riešenie. Na porovnanie v roku 2007 to bolo 134 prípadov. V ďalších 101 prípadoch sa záležitosť vysvetlila tak, že nebolo potrebné ďalšie vyšetrovanie a v 110 prípadoch ombudsman nezistil žiadny nesprávny úradný postup. Ombudsman dospel k názoru, že v 53 prípadoch došlo k nesprávnemu úradnému postupu, ale napriek tomu dokázal dosiahnuť pozitívny výsledok pre sťažovateľa v ôsmich takýchto prípadoch na základe odporúčania, ktoré navrhol príslušnej inštitúcii (pozri obrázok 3.10). Tieto zistenia sa podrobnejšie rozvídzajú ďalej v texte¹¹.

Obrázok 3.9: Výsledky uzavretých vyšetrení

POZNÁMKA V niektorých prípadoch sa vyšetrovanie uzatvorilo z dvoch alebo viacerých dôvodov. Súčet percentuálnych podielov je preto vyšší ako 100 %.

■ **Žiadny nesprávny úradný postup**

V roku 2008 sa uzavrelo 110 prípadov, pri ktorých sa nezistil žiadny nesprávny úradný postup. Toto neznamená bezpodmienečne negatívny výsledok pre sťažovateľa, ktorý dostane prinajmenšom úplné vysvetlenie od dotknutej inštitúcie alebo orgánu o tom, čo sa urobilo, ako aj nezávislú analýzu prípadu zo strany ombudsmana. Zistenie zároveň slúži ako konkrétny dôkaz, že príslušná inštitúcia alebo orgán konal v súlade so zásadami správneho úradného postupu.

Nezrovnalosti v súťaži projektov architektov v Rakúsku

Rakúsky architekt sa sťažoval ombudsmanovi na spôsob, akým sa Komisia zaoberala jeho žiadosťou na porušenie práva Spoločenstva. Vo svojej sťažnosti Komisii, architekt tvrdil, že Rakúsko porušilo právo Spoločenstva týkajúce sa verejného obstarávania na verejné služby vo viacerých súťažiach projektov architektov. Aj keď Komisia potvrdila, že právo Spoločenstva bolo porušené, rozhodla sa nepodniknúť ďalšie kroky s odkazom na zmenu rakúskeho práva o verejnom obstarávaní, ktoré podľa jej stanoviska zabezpečovalo, aby sa také prípady, akým je predložený, viac neobjavili. Ombudsman chápal sklamanie sťažovateľa nad rozhodnutím Komisie nepodniknúť ďalšie kroky takmer po piatich rokoch riešenia prípadu. Pripomenul však, že podľa ustálenej judikatúry je na rozhodnutí Komisie, či predloží alebo nepredloží záležitosť súdom. Odôvodnenie Komisie považoval za prijateľné a uzavrel prípad s tým, že nezistil žiadny nesprávny úradný postup.

3570/2005/WP

11. Nasledovná analýza je založená na vyšetrovaniach uzavretých v priebehu roku 2008. Ak sa vyšetrovanie zaoberalo viac ako jedným tvrdením, ombudsman mohol dospieť k viacerým zisteniam.

■ Prípady vyriešené inštitúciou a priateľské riešenia

Ombudsman sa podľa možnosti vždy pokúša dosiahnuť celkovo kladný výsledok uspokojivý pre sťažovateľa a aj pre inštitúciu, na ktorú bola podaná sťažnosť. Spolupráca inštitúcií a orgánov

Ombudsman sa podľa možnosti vždy pokúša dosiahnuť celkovo kladný výsledok uspokojivý pre sťažovateľa a aj pre inštitúciu, na ktorú bola podaná sťažnosť.

Spoločenstva je základnou podmienkou pre úspešné dosahovanie takých výsledkov, ktoré pomáhajú zlepšovať vzťahy medzi inštitúciami a občanmi a môžu zabrániť potrebe nákladného a časovo náročného sporu.

V roku 2008 samotné inštitúcie a orgány vyriešili 125 prípadov po predložení sťažnosti ombudsmanovi¹².

Vyriešenie platobného sporu medzi výskumným inštitútom a Komisiou

V roku 2004 holandský výskumný inštitút podpísal s Komisiou dohodu o grante na výskumný projekt o ľudskej chrípke. V decembri 2006 sa inštitút obrátil na ombudsmana s tvrdením, že Komisia nezaplatila splátku vo výške 288 000 EUR. Komisia tvrdila, že splátku nezaplatila, pretože inštitút zatiaľ nedoručil príslušnú rozpočtovú tabuľku pre projekt. Ombudsman preskúmal príslušné spisy a zistil, že Komisia medzitým inštitútu poslala potrebné vysvetlenia, aby mu umožnila predložiť takúto rozpočtovú tabuľku. Komisia následne oznámila, že uvoľní konečnú platbu. Ombudsman vyslovil Komisii uznanie za jej úsilie pomôcť inštitútu a poukázal na to, tento spôsob zaobchádzania so sťažovateľmi považuje za príklad dobrej správy.

3794/2006/FOR ■

Ak vyšetrovanie vedie k predbežnému zisteniu nesprávneho úradného postupu, ombudsman sa vždy, keď je to možné, usiluje dosiahnuť priateľské riešenie.

Ak vyšetrovanie vedie k predbežnému zisteniu nesprávneho úradného postupu, ombudsman sa

vždy, keď je to možné, usiluje dosiahnuť priateľské riešenie. V priebehu roku boli po dosiahnutí priateľského riešenia uzavreté štyri prípady. Koncom roku 2008 sa ešte stále posudzovalo 25 návrhov na priateľské riešenie.

Ombudsman dosiahol priateľské riešenie s Komisiou v prípade talianskej štátnej pomoci

V roku 1993 talianska prepravná spoločnosť podala sťažnosť Komisii týkajúcu sa sardínskej schémy pomoci pre prepravné spoločnosti. Podľa sťažovateľa schéma pomoci bola diskriminačná voči spoločnostiam, ktoré majú sídlo na Sardínii, ale svoje ústredia inde. Komisia v roku 1997 dospela k názoru, že schéma pomoci predstavovala nezákonnú štátnu pomoc, a preto bola nezlučiteľná so spoločným trhom. V roku 2000 Európsky súdny dvor rozhodnutie Komisie z procesných dôvodov anuloval. Komisia však neprijala nové rozhodnutie. Talianska spoločnosť podala sťažnosť ombudsmanovi. Ombudsman dospel k názoru, že dlhé meškanie je nesprávnym úradným postupom a navrhol priateľské riešenie. V decembri 2007 sťažovateľ informoval ombudsmana, že Komisia prijala nové rozhodnutie.

2713/2006/IP (Dôverný) ■

12. Ako sa uvádza v kapitole 2, v 101 prípadoch z tohto počtu sa na základe intervencie ombudsmana úspešne získala rýchla odpoveď na nezodpovedanú korešpondenciu.

V niektorých prípadoch možno sťažnosť vyriešiť alebo dosiahnuť priateľské riešenie, ak

V niektorých prípadoch možno sťažnosť vyriešiť alebo dosiahnuť priateľské riešenie, ak dotknutá inštitúcia alebo orgán ponúkne sťažovateľovi náhradu.

dotknutá inštitúcia alebo orgán ponúkne sťažovateľovi náhradu. Každá takáto ponuka sa realizuje *ex gratia*, teda bez zákonného nároku a bez vytvorenia precedensu.

→→→ Rada zaplatí náhradu na základe uznania spôsobených nepríjemností

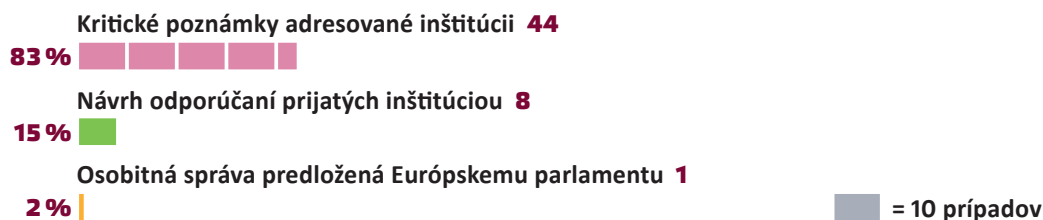
Rada súhlasila s vyplatením sumy 1 000 EUR *ex gratia* na základe toho, že uznala, že sťažovateľovi spôsobila nepríjemnosti a stres. Rada spočiatku sťažovateľovi ponúkla jedno-ročnú zmluvu a potom zmenila podmienky, keď zistila, že sťažovateľ v tom období dosiahne 65 rokov. Ombudsman však nezistil žiadny nesprávny úradný postup, pokiaľ ide o tvrdenie sťažovateľa o vekovej diskriminácii.

1162/2007/FOR (Dôverné) ■

■ Zistený nesprávny úradný postup

Ombudsman usúdil, že k nesprávnemu úradnému postupu došlo v 15 % prípadov uzavretých v roku 2008. 44 takýchto prípadov bolo uzavretých s kritickou poznámkou príslušnej inštitúcii alebo orgánu (55 prípadov v roku 2007). Osem prípadov bolo uzavretých, keď príslušná inštitúcia prijala odporúčanie, ktoré ombudsman navrhol. V jednom prípade Komisia návrh odporúčania neprijala, ombudsman preto predložil Európskemu parlamentu osobitnú správu. Tieto zistenia sa podrobnejšie analyzujú ďalej v texte.

Obrázok 3.10: Vyšetrenia, v ktorých bol zistený nesprávny úradný postup

Kritické poznámky

Ak nie je možné priateľské riešenie, alebo hľadanie takéto riešenia je neúspešné, ombudsman môže uzavrieť prípad s kritickou poznámkou, alebo môže dotknutej inštitúcii alebo orgánu

Ak nie je možné priateľské riešenie, alebo hľadanie takéto riešenia je neúspešné, ombudsman môže uzavrieť prípad s kritickou poznámkou, alebo môže dotknutej inštitúcii alebo orgánu navrhnúť odporúčanie.

navrhnuť odporúčanie. Kritická poznámka sa obvykle uvádza, ak (i) už nie je možné, aby dotknutá inštitúcia odstránila príčinu nesprávneho úradného postupu, (ii) nesprávny úradný postup zjavne nemá všeobecný dosah a (iii) nie je potrebné, aby ombudsman prípad ďalej sledoval. Kritická poznámka sa uvádza aj

vtedy, ak ombudsman usúdi, že návrh odporúčania by nemal žiadny užitočný zmysel, alebo v prípadoch, keď dotknutá inštitúcia alebo orgán neprijme návrh odporúčania, ale ombudsman nepokladá za potrebné predložiť osobitnú správu Parlamentu.

Kritická poznámka potvrdzuje sťažovateľovi, že jeho sťažnosť bola odôvodnená a objasní dotknutej inštitúcii alebo orgánu, čo v ich konaní nebolo správne, aby sa tak pomohlo zabrániť nesprávnemu úradnému postupu v budúcnosti.

Neoprávnené obmedzenie používania jazykov v návrhoch

Nemecké združenie sa chcelo prihlásiť na základe výzvy Komisie na predkladanie návrhov v súvislosti s rehabilitáciou obetí mučenia v rámci programu s názvom „Európska iniciatíva pre demokraciu a ľudské práva“. Mvo sa obrátila na ombudsmana s tvrdením, že Komisia trvala na tom, že žiadosti sa musia predložiť v angličtine, francúzštine alebo španielčine. Tvrdila, že Komisia bola právne povinná uznať používanie ktoréhokoľvek úradného jazyka EÚ v prihláškach predložených ako reakcia na jej výzvu na predkladanie návrhov. Komisia uviedla, že sa pre obmedzené používanie jazykov rozhodla z pragmatických dôvodov. Ombudsman prípad uzavrel s kritickou poznámkou a stanoviskom, že trvanie Komisie na používaní angličtiny, francúzštiny alebo španielčiny v prípade prihlášok do projektu bolo prípadom nesprávneho úradného postupu.

259/2005/(PB)GG ■

Otázna oprávnenosť personálnych nákladov v poľnohospodárskom projekte

Nemecká univerzita, ktorá sa zúčastnila na projekte spolufinancovanom Spoločenstvom, sa obrátila na ombudsmana s tvrdením, že Komisia by mala žiadať späť zálohové platby vyplatené španielskej univerzite, ktorá bola pôvodne poverená koordinovaním projektu. Z vyšetrovania ombudsmana vyplynulo, že boli odôvodnené pochybnosti, pokiaľ ide o personálne náklady vo výške 38 000 EUR, na základe ktorých mala Komisia vykonať ďalšie kontroly. Keďže Komisia tak odmietla urobiť, ombudsman uzavrel prípad kritickou poznámkou a uviedol, že inštitúcia nepreskúmala riadne a dostatočne podrobne presvedčivé argumenty sťažovateľa týkajúce sa personálnych nákladov, ktoré boli uznané.

576/2005/GG ■

Údajné systematické vylúčenie z verejných obstarávaní na elektronické publikácie

Holandský podnik, ktorý vyvinul navigačný a vyhľadávací softvér pre elektronické publikácie EÚ, sa sťažoval ombudsmanovi, že potom, ako sa v Úrade pre úradné publikácie vymenili osoby zodpovedné za túto záležitosť, jeho produkty boli pravidelne vylúčené z verejných obstarávaní. Podnik poukázal na štyri prípady, ktoré ombudsman preskúmal. Dospel k názoru, že Úrad pre publikácie riadne nepreskúmal prvú zmluvu. Kritizoval tiež, že úrad vylúčil možnosť predĺženia druhej zmluvy na základe dôvodov, ktoré boli evidentne nepodložené a chybné. Ombudsman však dospel k názoru, že neexistuje žiadny dôkaz, že úrad jeho produkty pravidelne vylúčil z verejných obstarávaní.

1128/2004/GG ■

Prístup verejnosti k diétam vyplateným poslancom Európskeho parlamentu

V roku 2005 Parlament odmietol žiadosť novinára o informácie týkajúce diét vyplatených piatim maltským poslancom EP, pričom ako dôvod uviedol ochranu údajov. Novinár podal sťažnosť ombudsmanovi s tvrdením, že daňoví poplatníci majú právo vedieť, ako poslanci EP vynakladajú verejné finančné prostriedky. Po konzultácii s Európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov, ktorý súhlasil so stanoviskom ombudsmana, ombudsman vyzval Parlament, aby zverejnil požadované informácie vzhľadom na zákonné právo verejnosti na prístup k dokumentom. Parlament naďalej trval na odmietavom stanovisku. Oznámil však, že zverejní všeobecné informácie o diétach poslancov EP na svojej internetovej stránke a zmienil sa o možnosti opätovne prehodnotiť situáciu v roku 2009. Ombudsman uviedol kritickú poznámkou a vyslovil poľutovanie, že Parlament nekonal v súlade s výkladom zákona Súdu prvého stupňa. Privítal však rozhodnutie Parlamentu poskytnúť prostredníctvom svojej internetovej stránky verejnosti lepšie informácie o diétach poslancov Parlamentu.

3643/2005/(GK)WP ■

V niektorých prípadoch je sťažovateľovou jedinou požiadavkou, vyjadrenou alebo naznačenou, verejné potvrdenie výskytu nesprávneho úradného postupu. V takýchto prípadoch kritická

V niektorých prípadoch je sťažovateľovou jedinou požiadavkou, vyjadrenou alebo naznačenou, verejné potvrdenie výskytu nesprávneho úradného postupu.

poznámka tiež poskytuje vhodné zadost'učinenie sťažovateľovi. Najlepším riešením z hľadiska zlepšovania vzťahov medzi občanmi a inštitúciami Únie je pre inštitúciu samotnú uznať nesprávny úradný postup a ospravedlniť sa. Takýmto postupom

inštitúcia preukáže, že vie o tom, v čom postupovala nesprávne a môže tak v budúcnosti zabrániť podobnému nesprávnemu úradnému postupu.

To, že ombudsman vo zvýšenej miere uplatňuje ďalšie poznámky, keď odhalí príležitosť na zvýšenie kvality správy, je v súlade s cieľom zlepšiť činnosť inštitúcií EÚ v budúcnosti. Ombudsman v roku 2008 uviedol ďalšie poznámky celkovo v 41 prípadoch vrátane týchto:

Omeškanie pri riešení sťažnosti na porušenie práva Spoločenstva

Ombudsmanovi bola doručená sťažnosť od jednotlivca o riešení sťažnosti na porušenie práva Spoločenstva Komisiou týkajúcej sa španielskej legislatívy o zvyšovaní zdaňovania kapitálu. Ombudsman uviedol kritickú poznámku na základe toho, že Komisia sťažovateľa príslušne neinformovala, keď sa rozhodla formálne začať konanie o porušení práva Spoločenstva. Ombudsman uviedol aj ďalšiu poznámku obsahujúcu návrhy týkajúce sa možných zlepšení postupov, ktoré by Komisia mohla zvážiť.

3737/2006/(BM)JMA ■

S cieľom zabezpečiť, aby sa inštitúcie a orgány poučili zo svojich chýb a aby v budúcnosti zabránili nesprávnemu úradnému postupu, ombudsman uverejnil v roku 2008 na svojej internetovej stránke dve štúdie o následných opatreniach, ktoré prijali príslušné inštitúcie ku všetkým kritickým poznámkam a ďalším poznámkam uvedeným v roku 2006 a 2007. Z týchto štúdií ombudsman vybral malý počet prípadov, ktoré by mohli pre iné inštitúcie slúžiť ako vzor toho, ako najlepšie reagovať na kritické a ďalšie poznámky. Označil ich ako vzorové prípady. Ďalej sa uvádza ich zhrnutie. Ombudsman plánuje každoročne informovať verejnosť o svojich zisteniach týkajúcich následných opatrení inštitúcií ku kritickým a ďalším poznámkam.

Následné opatrenia prijaté ku kritickým a ďalším poznámkam

→→→ Vzorové prípady v štúdií za rok 2007

Šesť z následných opatrení skúmaných v štúdií ombudsmana za rok 2007 si zasluhuje, aby boli uvedené ako vzorové prípady. **Európsky parlament** prijal niekoľko iniciatív, aby zlepšil uplatňovanie zásady rovnakého zaobchádzania v konkurzoch v súvislosti s tehotenstvom a pôrodom (**3278/2004/ELB**). **Komisia** prijala mnohé konštruktívne kroky vrátane vytvorenia poradenskej služby na zabezpečenie, aby vedeckí asistenti v jej Spoločnom výskumom centre dostávali zodpovedajúce informácie a rady o ich zmluvných právach a povinnostiach a platných vnútroštátnych právnych predpisoch (**272/2005/DK**). Komisia zaviedla tiež nové pravidlá na vyplnenie medzery v nemocenskom poistení pre bývalých manželských partnerov úradníkov, ktorí trpia vážnou chorobou, a súhlasila s uverejnením a rozsiahlym rozšírením brožúry s vysvetlením nových pravidiel (**368/2005/BM**). **Európska centrálna banka** reagovala na návrhy ombudsmana zmenou a doplnením svojich pravidiel o verejnom obstarávaní, aby špecifikovala relatívne hodnotenie každého zo zvolených kritérií na určenie finančne najvýhodnejšej ponuky (**1137/2005/ID**). **Európska investičná banka** vysvetlila povinnosti svojich prevádzkových útvarov, pokiaľ ide o environmentálnu dokumentáciu, navrhované nové postupy pre rámcové pôžičky vrátane environmentálneho monitorovania vykonávaného útvarmi banky a poskytla množstvo konkrétnych príkladov svojho odhodlania konštruktívne spolupracovať s MVO a inými organizáciami občianskej spoločnosti (**1807/2006/MHZ**). **Európsky úrad pre výber pracovníkov** konštruktívne reagoval na kritiku rozdielov v jazykových požiadavkách pri verejných súťažiach po

rozšírení Únie v roku 2004 rozhodnutím používať spoločný jazykový režim v prípade budúcich verejných súťaží EÚ11 a EÚ10 (3114/2005/MHZ). ■

→→ Vzorové prípady v štúdii za rok 2006

Európsky parlament zaviedol nový vzor vyhlásení o konflikte záujmov, v ktorých sa zohľadňujú predchádzajúce kontakty alebo aktivity týkajúce sa účastníkov verejnej súťaže (3732/2004/GG). **Komisia** prijala množstvo konštruktívnych krokov (i) na zlepšenie svojej komunikácie s uchádzačmi o stáž (2471/2005/BU) a (ii) na zabezpečenie, aby jej externé delegácie boli plne informované o ďalšej poznámke týkajúcej sa úlohy Komisie pri zabezpečovaní, aby verejní obstarávatelia v delegovaných postupoch dodržiavali svoje povinnosti, pokiaľ ide o rýchlu prípravu a odoslanie oznámení o výsledku verejného obstarávania (3706/2005/MHZ). Komisia reagovala aj na kritickú poznámku tým, že ponúkla sťažovateľke náhradu napriek skutočnosti, že nesúhlasila so zistením ombudsmana o nesprávnom úradnom postupe (495/2003/ELB). Medzi ďalšie príklady osvedčených postupov patrí zlepšenie politik a postupov **Európskej investičnej banky** pri riešení prístupu k informáciám a sťažnostiam (994/2004/IP a 3501/2004/PB) a **Európskej obrannej agentúry** na zmenu jej náborových postupov, aby zahŕňali písomné formy hodnotenia každého kandidáta (2044/2005/BM). ■

Návrhy odporúčaní

V prípadoch, keď je možné, aby dotknutá inštitúcia odstránila prípad nesprávneho úradného postupu, alebo keď je nesprávny úradný postup obzvlášť závažný, alebo má všeobecný dosah, ombudsman obvykle navrhne odporúčanie pre dotknutú inštitúciu alebo orgán. V súlade s článkom 3 ods. 6 štatútu ombudsmana musí inštitúcia alebo orgán do troch mesiacov poslať podrobné stanovisko. V roku 2008 ombudsman navrhol 23 odporúčaní. Okrem toho štyri návrhy odporúčaní z roku 2007 viedli k rozhodnutiam v roku 2008, zatiaľ čo dva ďalšie prípady boli uzavreté na základe návrhu odporúčaní vydaných v rokoch 2004 a 2006. Osem prípadov bolo uzavretých v priebehu roku, keď inštitúcia uznala návrh odporúčania (pozri názorný príklad uvedený ďalej v texte). O jednom prípade sa predkladala osobitná správa Európskemu parlamentu. Desať prípadov bolo uzavretých s kritickou poznámkou. Koncom roku 2008 sa posudzovalo ešte 12 návrhov odporúčaní vrátane dvoch z roku 2007 a desiatich z roku 2008.

Údajné odopretie spravodlivosti zo strany Rady guvernérov Európskych škôl

Právnik podal sťažnosť na Komisiu, ktorá sa týkala dvoch rozhodnutí Rady guvernérov Európskych škôl na zvýšenie školských poplatkov v Európskej škole v Luxemburgu. Sťažovateľ tvrdil, že zo strany Rady guvernérov došlo k odopretiu spravodlivosti, pretože rodičovským združeniam bolo odopreté právo odvolať sa na Radu školy pre sťažnosti proti rozhodnutiam Rady guvernérov týkajúcim sa školských poplatkov. Ombudsman na základe vyšetrovania vyzval Komisiu, aby v zmysle svojej úlohy v Rade guvernérov podporila stanovisko, že právomoc Rady pre sťažnosti sa vzťahuje na odvolania proti postupom Rady guvernérov, ako napríklad odvolanie, o ktoré išlo. Komisia odpovedala, že na jednom z ďalších zasadnutí Rady guvernérov plánuje požiadať generálneho sekretára o uskutočnenie zmeny všeobecných pravidiel Európskych škôl na umožnenie takýchto odvolaní.

2153/2004/MF ■

Osobitné správy

Ak inštitúcia alebo orgán Spoločenstva neposkytne uspokojivú odpoveď na návrh odporúčania, ombudsman môže poslať Európskemu parlamentu osobitnú správu. Osobitná správa môže obsahovať odporúčania.

Vo výročnej správe Európskeho ombudsmana za rok 1998 sa poukázalo na to, že možnosť predložiť Európskemu parlamentu osobitnú správu má pre prácu ombudsmana neoceniteľnú hodnotu.

Ak inštitúcia alebo orgán Spoločenstva neposkytne uspokojivú odpoveď na návrh odporúčania, ombudsman môže poslať Európskemu parlamentu osobitnú správu.

Osobitná správa Európskemu parlamentu je poslednou zbraňou ombudsmana a je posledným dôležitým krokom v riešení prípadu, pretože prijatie uznesenia a výkon právomocí Parlamentu sú záležitosťou politického rozhodnutia Parlamentu¹³.

Ombudsman prirodzene poskytuje akékoľvek informácie a pomoc, ktorú môže Parlament požadovať pri práci s osobitnou správou.

Podľa rokovacieho poriadku Európskeho parlamentu je za vzťahy Parlamentu s ombudsmanom zodpovedný Výbor pre petície. Na schôdzi Výboru pre petície, ktorá sa konala 12. októbra 2005, sa ombudsman v súlade s článkom 195 ods. 3 rokovacieho poriadku Parlamentu zaviazal, že vystúpi pred výborom na vlastnú žiadosť vždy, keď Parlamentu predloží osobitnú správu.

V roku 2008 bola Parlamentu predložená jedna osobitná správa. Ďalej sa uvádza jej zhrnutie.

Veková diskriminácia týkajúca sa nezávislých tlmočníkov

Belgický nezávislý tlmočník, ktorého si inštitúcie viac ako 35 rokov najímali na špeciálne konferencie a zasadnutia, sa sťažoval ombudsmanovi, že prestával dostávať ponuky, keď dosiahol vek 65 rokov. Ombudsman potvrdil, že to bola veková diskriminácia. Parlament vo svojej odpovedi na jeho návrh odporúčania súhlasil so zmenou svojho postupu (prípady 186/2005/ELB). Na druhej strane Komisia odmietla zmeniť svoj postup a nevedela riadne odôvodniť, prečo sa správala odlišne k tlmočníkom, ktorí dosiahli 65 rokov. Keďže tento prípad upozornil na dôležitú principiálnu otázku, ombudsman predložil Parlamentu osobitnú správu.

185/2005/ELB ■

3.4 Vzorové prípady ako príklad najlepšej praxe

Osem prípadov uzavretých v roku 2008 predstavuje názorné príklady najlepšej praxe a bolo označených ako vzorové prípady. Slúžia ako vzor pre ďalšie inštitúcie a orgány EÚ, pokiaľ ide o to, ako

Osem prípadov uzavretých v roku 2008 predstavuje názorné príklady najlepšej praxe a bolo označených ako vzorové prípady. Slúžia ako vzor pre ďalšie inštitúcie a orgány EÚ, pokiaľ ide o to, ako najlepšie reagovať na záležitosti, ktoré predkladá ombudsman.

najlepšie reagovať na záležitosti, ktoré predkladá ombudsman.

Európsky úrad pre výber pracovníkov (EPSO) súhlasil, že na požiadanie uchádzačom zverejní kritériá hodnotenia používané vo výberových konaniach, ako aj rozpis jednotlivých známok. Toto sa udialo po vyšetrovaní ombudsmana z vlastného podnetu.

Ombudsman vyslovil EPSO uznanie za prijatie takehoto transparentného prístupu (**01/5/2005/PB**). **Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF)** reagoval konštruktívne na žiadosť o prístup k dokumentom. Uverejnením dvoch verzií príslušnej správy, jednej s osobnými údajmi sťažovateľa a druhej bez nich, dodržal pravidlá EÚ o prístupe k dokumentom a zároveň preukázal prístup orientovaný na občana (**754/2007/BU**). Pokiaľ ide o prístup k dokumentom a informáciám, aj rakúska občianka sa sťažovala ombudsmanovi na neadekvátne informácie, ktoré dostala z kancelárie **Európskeho súdneho dvora**. Po intervencii ombudsmana kancelária poslala sťažovateľovi list s podrobnejšími informáciami a potvrdila ombudsmanovi, že zahrnula tieto ďalšie informácie do svojich štandardných listov pre podobné prípady (**2448/2008/WP**, pozri tiež vyššie časť 2.5).

Ombudsman vyslovil **Komisii** uznanie za jej konštruktívny prístup v dvoch prípadoch týkajúcich sa zmlúv. V prípade týkajúcom sa sporu o platbe s talianskou spoločnosťou v súvislosti s projektom EÚ na dodávku vody pre vysídlené osoby v Libérii Komisia postupovala v priebehu

13. Napríklad Parlament prijal v roku 2008 uznesenie na podporu zistení ombudsmana v jeho osobitnej správe v prípade 1487/2005/GG. Týkalo sa jazykového režimu internetových stránok predsedníctiev Rady.

konania dôkladne a konštruktívne, akceptovala dokonca ďalšie príslušné platby, ktoré identifikovali jej vlastné útvary a sťažovateľ. Na základe toho talianska spoločnosť dostala viac ako 100 000 EUR (**3490/2005/(ID)PB**). V prípade týkajúcom sa rakúskeho inštitútu podieľajúcom sa na zmluve o výskume rozvoji v oblasti chemického inžinierstva Komisia súhlasila s vyplatením 54 000 EUR. Uskutočnilo sa to na základe žiadosti ombudsmana, aby opätovne prehodnotila zamietnutie zaplatiť nevyplatenú sumu, pretože jej neboli včas doručené konečné výkazy nákladov (**3784/2006/FOR**). V prípade **2672/2008/VL** ombudsman použil zjednodušený postup vyšetrovania a musel konštatovať, že Komisia reagovala pozitívne a rýchlo a príkladne vyriešila problematický e-mailový spor, ktoré prebiehal medzi akademickým výskumným pracovníkom a úradníkom Komisie (pozri tiež vyššie časť 2.5).

Medzi ďalšie príklady najlepšieho postupu patrí prípad **1162/2007/FOR**, v ktorom Rada súhlasila s platbou *ex gratia* vo výške 1 000 EUR na základe toho, že uznala, že sťažovateľovi spôsobili nepríjemnosti a stres. Rada spočiatku sťažovateľovi ponúkla jednoročnú zmluvu a potom zmenila podmienky, keď zistila, že sťažovateľ v tom období dosiahne 65 rokov (pozri tiež vyššie časť 3.3). A napokon už po tretí rok je treba vysloviť veľké uznanie Európskej agentúre pre bezpečnosť letectva (EASA) za sťažnosť, na ktorú bola upozornená. V prípade **893/2006/BU** sa agentúra EASA nielenže ospravedlnila za chybu, ktorú urobila vo výberovom konaní, ale súhlasila aj s poskytnutím informácií, ktoré sťažovateľ požadoval a prisľúbila, že bude takto postupovať aj v budúcich konaniach.

3.5 Tematická analýza uzavretých prípadov

Rozhodnutia, ktorými sa prípady uzavierajú, sa bežne uverejňujú na internetovej stránke Európskeho ombudsmana (<http://www.ombudsman.europa.eu>) v angličtine a jazyku sťažovateľa,

V priebehu roka 2008 ombudsman zaviedol novú štruktúru a formát svojich rozhodnutí, na základe ktorých sa základné skutočnosti a analýza zachovali, ale text je kratší, zrozumiteľnejší, a preto aj prístupnejší.

pokiaľ je iný. V priebehu roka 2008 ombudsman zaviedol novú štruktúru a formát svojich rozhodnutí, na základe ktorých sa základné skutočnosti a analýza zachovali, ale text je kratší, zrozumiteľnejší, a preto aj prístupnejší.

Zhrnutie vybraných prípadov je sprístupnených na internetovej stránke Európskeho ombudsmana vo všetkých 23 úradných jazykoch EÚ. Zhrnutia odrážajú celý rad predmetov, ako aj inštitúcií a orgánov Spoločenstva, na ktoré sa vzťahuje 355 rozhodnutí, ktorými sa uzavreli vyšetrovania v roku 2008, spolu s rôznymi dôvodmi uzavretia.

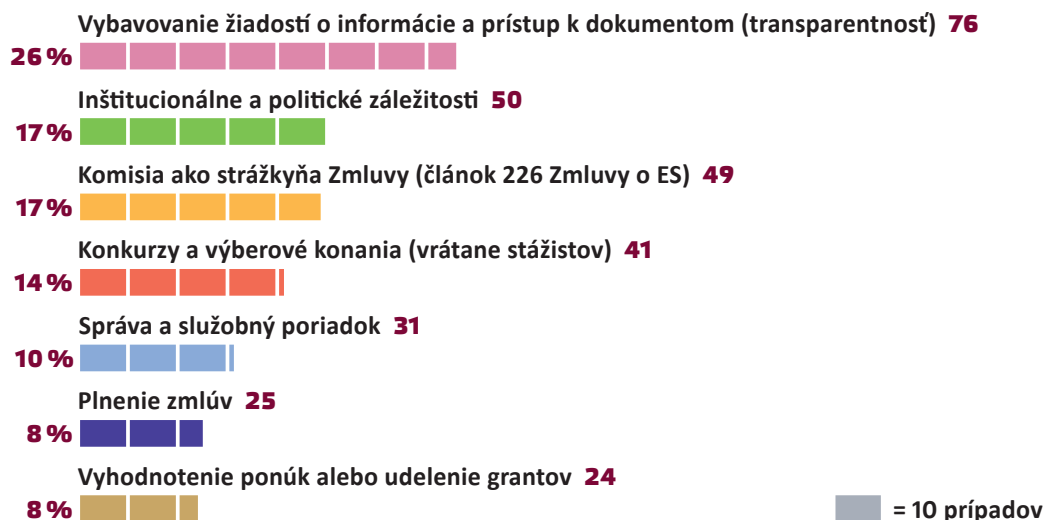
V tejto časti sa analyzujú najvýznamnejšie právne a faktické zistenia uvedené v rozhodnutiach ombudsmana, ktorými sa uzavreli vyšetrovania v roku 2008. Organizovaný je z hľadiska tematickej klasifikácie hlavného predmetu vyšetrovania, rozdelený do týchto siedmich hlavných kategórií:

- Otvorenosť, prístup verejnosti a osobné údaje;
- Komisia ako strážkyňa Zmluvy;
- Vyhodnotenie ponúk alebo udelenie grantov;
- Plnenie zmlúv;
- Správa a služobný poriadok;
- Konkurzy a výberové konania; a
- Inštitucionálne, politické záležitosti a iné.

Treba mať na zreteli, že uvedené kategórie sa značne prekrývajú. Napríklad otázky otvorenosti sa často otvárajú v sťažnostiach, ktoré sa týkajú náboru zamestnancov alebo úlohy Komisie ako strážkyne Zmluvy. Je tiež potrebné pripomenúť, že kategórie nie sú uvedené v poradí, v akom sú uvedené na obrázku 3.11¹⁴.

14. Na obrázku 3.11 sú uvedené informácie týkajúce sa všetkých vyšetrovaní začatých v roku 2008 podľa predmetu, zatiaľ čo v tematickej analýze sa uvádza prehľad najvýznamnejších zistení uvedených vo vybraných prípadoch uzavretých v roku 2008. V tejto časti sa uvádza graf, aby si čitateľ vedel predstaviť význam predmetov, ktoré sa rozoberajú, vzhľadom na celkový počet prípadov ombudsmana.

Obrázok 3.11: Predmet vyšetrovaní

■ Otvorenosť, prístup verejnosti a osobné údaje

Ako sa uvádza v úvode tejto správy, ombudsman vystupuje ako strážca transparentnosti. V tejto časti tematickej analýzy sa uvádza prehľad rozhodnutí ombudsmana v roku 2008 týkajúcich sa

Ako sa uvádza v úvode tejto správy, ombudsman vystupuje ako strážca transparentnosti.

sťažností v súvislosti s (i) prístupom verejnosti k dokumentom, (ii) prístupu verejnosti k informáciám a (iii) ochrany osobných údajov a práva dotknutých osôb na prístup k ich údajom.

Prístup verejnosti k dokumentom

V článku 1 Zmluvy o Európskej únii sa hovorí o tom, že rozhodnutia v Únii sa prijímajú „čo najotvorenejšie“ a článok 255 Zmluvy o ES ustanovuje právo prístupu k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie. Toto právo je upravené nariadením 1049/2001¹⁵. Dňa 30. apríla 2008 Komisia predložila návrh¹⁶ na zmenu a doplnenie a náhradu nariadenia 1049/2001. V ďalšej kapitole 4 sa hovorí o účasti ombudsmana na verejnej diskusii v súvislosti s návrhom Komisie.

Mnohé ďalšie inštitúcie a orgány Spoločenstva tiež prijali predpisy na prístup k dokumentom po vyšetrovaniach, ktoré ombudsman viedol z vlastného podnetu v rokoch 1996 a 1999.

Nariadenie č. 1049/2001 poskytuje žiadateľom možnosť voľby nápravného opatrenia: môžu spochybniť celkové alebo čiastočné zamietnutie prístupu buď v súdnom konaní podľa článku 230 Zmluvy o ES, alebo prostredníctvom sťažnosti ombudsmanovi. V roku 2008 ombudsman uzavrel vyšetrovania 12 sťažností týkajúcich sa nariadenia 1049/2001, z nich bolo šesť na Európsku komisiu, dve na Európsky parlament, dve na Európsky úrad boja proti podvodom (OLAF), jedna na Europol a jedna na Európsku agentúru pre lieky (EMA).

Päť sťažností sa týkalo tvrdení o omeškaní. Komisia sa ospravedlnila za oneskorené riešenie dvoch žiadostí. V prípade **255/2007/PB** vysvetlila, že príslušný útvar bol veľmi zaneprázdnený prácou v súvislosti s reformou nariadenia 1049/2001 a uistila ombudsmana, že sa uskutoční reorganizácia útvaru a prijmu sa ďalší zamestnanci. V prípade **2420/2007/BEH** sa Komisia ospravedlnila za to, že nerozhodla o opakovanej žiadosti sťažovateľa. Sťažovateľ prijal vysvetlenie skutočnosti, prečo mu nemohla poskytnúť prístup k príslušnému dokumentu. Ombudsman kritizoval Komisiu v prípade **3208/2006/GG** za nezriadenie podrobného registra dokumentov, ktoré odosiela alebo dostáva, ako sa vyžaduje podľa nariadenia 1049/2001. Vzhľadom na to, že takýto register mal byť

15. Nariadenie (ES) č. 1049/2001 Európskeho parlamentu a Rady z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie, Ú. v. ES 2001 L 145, s. 43.

16. KOM(2008) 229 v konečnom znení.

zavedený už v roku 2002, ombudsman vyzval Komisiu, aby urýchlene konala a Európsky parlament v uznesení podporil výzvu ombudsmana. Prípád **1161/2007/TN** sa týkal žiadostí poslaných Európskej agentúre pre lieky (EMA). Ombudsman dospel k názoru, že rozdelenie a kategorizácia, ktoré agentúra EMA uskutočňovala podľa toho, či ide o žiadosti o prístup k dokumentom alebo informáciám, bolo primerané. Aj keď usúdil, že došlo k miernemu omeškaniu pri odpovediach na dve žiadosti o informácie, ombudsman celkove nezistil žiadny nesprávny úradný postup. V prípade **111/2008/TS** riešenom zjednodušeným postupom vyšetrovania sa Europol ospravedlnil za omeškanie pri riešení žiadosti a požadovaný dokument sprístupnil.

V prípade **2681/2007/PB** ombudsman kritizoval Komisiu za popretie existencie určitého dokumentu v skoršom vyšetrovaní. Následne potom, ako sťažovateľ dostal kópiu z iného zdroja, existenciu dokumentu uznala. Ombudsman poukázal na to, že z prezumpcie pravdivosti vyhlásenia správy o skutočnosti, že požadovaný dokument neexistuje, vyplýva obzvlášť prísna povinnosť postarať sa o to, aby takéto vyhlásenia boli presné.

Ombudsman riešil šesť sťažností týkajúcich sa odopretia prístupu. V prípade **3824/2006/IP** Komisia prijala návrh ombudsmana na priateľské riešenie, ktoré zahŕňalo poskytnutie prístupu k požadovaným dokumentom. Poskytnutím prístupu Komisia vyriešila aj prípad **1452/2007/PB**. V prípade **3398/2006/PB** Európsky úrad boja proti podvodom (OLAF) súhlasil s poskytnutím čiastočného prístupu k príslušnému dokumentu.

Tri prípady sa týkali článku 4 ods. 1 písm. (b)¹⁷ nariadenia 1049/2001. Na základe memoranda o porozumení podpísaného 30. novembra 2006 ombudsman o týchto sťažnostiach konzultoval s Európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov (EDPS).

V prípade **152/2007/GG** OLAF zamietol žiadosť sťažovateľa o prístup k dokumentu týkajúcemu sa predĺženia vyslania národného úradníka na úrade OLAF. Po preskúmaní dokumentu ombudsman usúdil, že je možné, že verejný prístup k úplnému dokumentu by mohol skutočne a špecificky narušiť ochranu súkromia a bezúhonnosti dotknutých osôb. Keďže sťažovateľ vysvetlil, že nechce pokračovať v sťažnosti, ombudsman dospel k záveru, že ďalšie vyšetrovanie je neopodstatnené.

Dva ďalšie prípady sa týkali sťažností na Európsky parlament na základe žiadostí, ktoré sa Parlament rozhodol riešiť v rámci nariadenia 1049/2001. V ten istý deň sa rozhodlo o uzavretí oboch prípadov.

Prípád **3643/2005/WP** týkajúci sa žiadosti novinára o informácie týkajúce sa diét vyplatených maltským poslancom EP. Parlament žiadosť zamietol na základe ochrany údajov. Na základe rady EDPS, že poslancom EP by sa nemala odopierať ochrana ich súkromia, je potrebné mať na zreteli, že verejnosť má právo byť informovaná o ich správaní a najmä o vynakladaní verejných prostriedkov, ktoré sú im zverené. Ombudsman v odporúčaní navrhol, aby sa požadované informácie zverejnili. Parlament prijal len časť navrhovaného odporúčania a zvyšok zamietol na základe právneho výkladu súvislosti medzi nariadením 1049/2001 a nariadením 45/2001¹⁸, ktoré ombudsman považuje za nekonzistentné s rozsudkom Súdu prvého stupňa vo veci *Bavarian Lager*¹⁹.

V prípade **655/2006/ID** Parlament odoprel sťažovateľovi prístup k zoznamu poslancov v doplnkovom dôchodkovom systéme poslancov EP. Ombudsman predbežne zistil nesprávny úradný postup a navrhol priateľské riešenie, ktoré Parlament odmietol. Keďže Parlament na plenárnom zasadnutí zamietol konkrétny návrh z Výboru pre kontrolu rozpočtu na uverejnenie zoznamu mien, ombudsman uzavrel prípad na základe toho, že Parlament svojím konaním transformoval záležitosť na otázku politickej zodpovednosti, za ktorú je príslušne zodpovedná voličskej základni a nie ombudsmanovi.

17. „Orgány odmietnu prístup k dokumentu v prípade, ak by sa jeho zverejnením porušila ochrana: (...) (b) ochrana súkromia a bezúhonnosti jednotlivca najmä podľa právnych predpisov Spoločenstva so zreteľom na ochranu osobných údajov.“

18. Nariadenie (ES) č. 45/2001 Európskeho parlamentu a Rady z 18. decembra 2000 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi spoločenstva a o voľnom pohybe takýchto údajov, Ú. v. ES 2001 L 8, s. 1.

19. Vec T-194/04 *Bavarian Lager proti Komisii*, [2007] ECR II-4523.

Prístup verejnosti k informáciám

Ombudsman vyšetroval deväť sťažností na údajné odopretie poskytnúť informácie²⁰. V dvoch prípadoch ombudsman zistil, že požadované informácie v skutočnosti parlament poskytol. Ďalších sedem prípadov sa uzavrelo, pretože príslušné inštitúcie a orgány informácie poskytli na základe vyšetrovania ombudsmana. Štyri prípady sa týkali Komisie, jeden úradu OLAF a dva Súdneho dvora. Štyri z týchto prípadov sa riešili zjednodušeným postupom vyšetrovania.

Ochrana údajov

Okrem vyššie uvedených prípadov týkajúcich sa uplatňovania článku 4 ods. 1 písm. (b) nariadenia 1049/2001, ombudsman rozhodol v troch prípadoch sťažností v oblasti ochrany údajov.

V prípade **1129/2007/MF** sťažovateľka požiadala Komisiu o informácie o plate jej bývalého manžela (úradníka Komisie) na účely rozvodového konania. Aj keď Komisia odoprela poskytnúť tieto informácie, pričom uviedla ako dôvod ochranu údajov, vysvetlila, že akceptuje každú žiadosť o informácie z príslušného súdneho orgánu. Podľa názoru ombudsmana, stanovisko Komisie bolo primerané.

Ombudsman v súlade s explicitným ustanovením článku 2 ods. 7 svojho štatútu uzavrel prípad **2585/2006/BU**, v ktorom sťažovateľ tvrdil, že Výbor regiónov nezákonne spracoval osobné údaje týkajúce sa jeho súkromných finančných prostriedkov, keď sťažovateľ začal súdne konanie proti výboru. Vyšetrovanie však umožnilo Európskemu dozornému úradníkovi pre ochranu údajov vysvetliť dôležité otázky týkajúce sa práva na prístup k osobnému spisu jednotlivca a na odstránenie nepresných alebo neúplných údajov.

➔➔➔ V prípade **754/2007/BU** sťažovateľ požadoval, aby mu OLAF poslal záverečnú správu o vyšetrovaní, ktoré začal na základe informácií, ktoré poskytol. OLAF poskytol kópiu záverečnej správy, z ktorej odstránil informácie chránené pred zverejnením podľa nariadenia 1049/2001 vrátane osobných údajov sťažovateľa. Poskytol aj druhú kópiu na doručenie len sťažovateľovi, z ktorej neboli odstránené jeho osobné údaje. Ombudsman usúdil, že OLAF konal správne, prípad uzavrel a zahrnul ho do svojho zoznamu vzorových prípadov za rok 2008. ⬅⬅⬅

■ Komisia ako strážkyňa Zmluvy

Právny poriadok je jedným zo základných princípov Európskej únie a jednou z najdôležitejších povinností Komisie je byť strážkyňou Zmluvy²¹. Článok 226 Zmluvy o ES stanovuje všeobecný postup, podľa ktorého môže Komisia viesť vyšetrovanie a obrátiť sa na Súdny dvor

Článok 226 Zmluvy o ES stanovuje všeobecný postup, podľa ktorého môže Komisia viesť vyšetrovanie a obrátiť sa na Súdny dvor v prípade možného porušenia práva Spoločenstva členskými štátmi.

postup, podľa ktorého môže Komisia viesť vyšetrovanie a obrátiť sa na Súdny dvor v prípade možného porušenia práva Spoločenstva členskými štátmi. Komisia môže otvoriť vyšetrovania z vlastného podnetu na základe sťažností alebo ako reakciu na žiadosti Európskeho parlamentu, aby sa zaoberala petíciami predloženými Parlamentu podľa článku 194 Zmluvy o ES. V osobitných prípadoch, ako napríklad nezákonná štátna pomoc, sa uplatňujú iné postupy.

nými Parlamentu podľa článku 194 Zmluvy o ES. V osobitných prípadoch, ako napríklad nezákonná štátna pomoc, sa uplatňujú iné postupy.

Ombudsman prijíma a zaoberá sa sťažnosťami na Komisiu pri plnení jej úlohy strážkyne Zmluvy. Keď ombudsman otvára vyšetrovanie takejto sťažnosti, v prípade potreby vždy starostlivo sťažovateľovi vysvetlí, že vyšetrovaním sa nebude skúmať, či nastalo porušenie práva, pretože Európsky ombudsman nemá mandát na vyšetrovanie činnosti orgánov členských štátov. Vyšetrovanie ombudsmana je pri analyzovaní a riešení sťažnosti na porušenie práva Spoločenstva, ktorá mu bola predložená, zamerané len na preskúmanie správania Komisie. Ombudsman sa môže zaoberať procesnými i vecnými aspektmi správania Komisie. Vyšetrovania a závery ombudsmana však plne zohľadňujú diskrečné právomoci Komisie priznané zmluvami a judikatúrou súdov Spoločenstva pri rozho-

²⁰. Omnoho viac prípadov odopretia poskytnúť informácie bolo vyriešených na základe priameho telefonického kontaktu s dotknutou inštitúciou (pozri vyššie časť 2.5).

²¹. Podľa článku 211 Zmluvy o ES Komisia „zabezpečuje uplatňovanie ustanovení tejto zmluvy a opatrení prijatých orgánmi Spoločenstva v súlade s ňou“.

dovaní, či začať alebo nezačať konanie o porušení práva Spoločenstva a predložiť prípad Súdnemu dvoru proti príslušnému členskému štátu.

V súvislosti s procesnými povinnosťami Komisie voči sťažovateľom je pre ombudsmana hlavným východiskovým bodom oznámenie, ktoré Komisia vydala v roku 2002²². V oznámení sú uvedené niektoré procesné povinnosti týkajúce sa registrácie sťažností predložených Komisii a výnimky z tejto povinnosti a tiež aj lehoty na riešenie sťažností a informovanie sťažovateľov. Toto oznámenie bolo vydané v roku 2002 ako reakcia na predchádzajúce vyšetrovania ombudsmana a jeho kritiku Komisie v súvislosti s týmito záležitosťami. Ombudsman považuje toto oznámenie za veľmi dôležitý krok na zvýšenie dôvery občanov v Komisiu ako strážkyne Zmluvy. V roku 2008 ombudsman preveroval ako Komisia uplatňuje svoje vlastné pravidlá a pri uplatňovaní oznámenia odhalil určité nedostatky. Ďalej sa uvádzajú a analyzujú názorné príklady týchto nedostatkov.

Ako sa zistilo na základe následných opatrení ku kritickej poznámke v rámci rozhodnutia o prípade **880/2005/TN**, existujú rôzne jazykové verzie bodu 8 oznámenia. Zatiaľ čo v anglickej a védskej verzii sa predpokladá, že inštitúcia informuje sťažovateľa, keď nedokáže prijať rozhodnutie o podstate sťažnosti do jedného roka²³, v iných jazykových verziách je dodané, že táto povinnosť existuje iba vtedy, keď sťažovateľ o to požiada. Komisia usudzuje, že správne jazykové verzie sú tie, v ktorých sa predpokladá potreba osobitnej žiadosti zo strany sťažovateľov. Ombudsman sa domnieva, že vzhľadom na druhú vetu tohto bodu, to nebolo úmyslom Komisie, keď oznámenie prijímala. Rovnaký problém sa vynoril pri vyšetrovaní prípadu **3737/2006/(BM)JMA**, ktorý sa týkal španielskej legislatívy o zvyšovaní zdaňovania kapitálu. Komisii trvalo dva roky, kým španielskym orgánom poslala odôvodnené stanovisko a po roku od registrácie sťažnosti sťažovateľa neinformovala. Ombudsman uviedol kritickú poznámku a tiež aj ďalšiu poznámku, v ktorej navrhol, aby Komisia zvážila prijať tento prístup: informovať občanov o normách dobrej správy, ktorými sa budú riadiť jej útvary v prípade konaní o porušení práva Spoločenstva. Takéto normy by mohli zahŕňať odhad času potrebného na vyšetrovanie sťažností po poslaní výzvy alebo poskytnutie informácií sťažovateľom po poslaní takejto výzvy.

Otázka neadekvátnych informácií je problémom, ktorý sa opakuje pri vyšetrovaniach ombudsmana týkajúcich sa spôsobu, akým Komisia podľa článku 226 rieši sťažnosti, ktoré predkladajú občania. V prípade **885/2007/JMA** ombudsman kritizoval Komisiu za to, že neodpovedala na list sťažovateľa potom, ako mu oznámila svoj úmysel uzavrieť vyšetrovanie jeho sťažnosti. Komisia ho tiež neinformovala o tom, že prípad bol oficiálne uzavretý. Rovnaký prípad neinformovania sťažovateľa bol zistený v prípade **2697/2006/(ID)MF**, ombudsman však uzavrel prípad bez kritickej poznámky, pretože Komisia sa za svoju chybu ospravedlnila.

Ešte v súvislosti s procesnými povinnosťami stanovenými v oznámení ombudsman v prípade **1512/2007/JMA** uviedol ďalšiu poznámku, v ktorej síce potvrdil, že pri riešení prípadu Komisiou nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu, vyzval inštitúciu, aby sa snažila vykonávať bod 4 ods. (5) svojho oznámenia tak, že sťažovateľom vysvetlí prípadné alternatívne formy nápravy v prípadoch údajného porušenia práva Spoločenstva členskými štátmi.

Ďalší opakujúci sa problém zistený vo vyšetrovaniach ombudsmana v tejto oblasti sa týka registrácie sťažností. V oznámení Komisie sa predpokladá povinnosť registrovať sťažnosti, ktoré dostane, v centrálnom registri (bod 3 ods. 1 oznámenia). Výnimky z tejto povinnosti sú uvedené v ďalšom odseku: „ak existujú nejaké pochybnosti o charaktere predmetu korešpondencie generálny sekretariát Komisie sa v lehote 15 kalendárnych dní od doručenia poradí s príslušnou sekciou (sekciami). Ak táto sekcia (sekcie) do 15 pracovných dní neodpovie, sťažnosť sa oficiálne zaregistruje v centrálnom registri sťažností.“ Množstvo problémov vzniká na základe tejto jasnej povinnosti. Ombudsman napríklad zistil, že listy od občanov neboli zaregistrované ako sťažnosti, aj keď bolo jasné, že sú mienené ako sťažnosti. Okrem toho Komisia neuviedla konkrétne dôvody, prečo tak nekonala. Stalo sa to v prípade vyšetrovania **2152/2006/OV**, keď Komisia prijala návrh na priateľské riešenie, aby

22. Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Európskemu ombudsmanovi o vzťahoch so sťažovateľmi v súvislosti s porušovaním práva Spoločenstva, Ú. v. ES 2002 C 244, s. 5.

23. „Sekcie Komisie spravidla prešetria sťažnosti ... najviac jedného roka odo dňa registrácie ... Ak sa táto časová lehota presiahne, sekcia Komisie zodpovedná za prípad sťažovateľa písomne informuje.“

sťažnosť zaregistrovala. V prípade **2914/2006/WP**, ktorý sa týkal práva o hospodárskej súťaži, Komisia odmietla pripustiť, že sa mylila. Aj keď identifikovala a uviedla konkrétnu výnimku z povinnosti registrovať, trvala na svojom stanovisku, že nebola povinná tak urobiť. Rovnako usúdila, že nebola povinná informovať sťažovateľa o dôvodoch nezaregistrovania sťažnosti. Rovnaký problém týkajúci sa nezaregistrovania sťažnosti a neinformovania sťažovateľa o dôvodoch, preto tak nekonala, sa vyskytol v prípade **431/2008/ELB**. V tomto konkrétnom prípade vecný aspekt riešil Parlament ako petíciu a ombudsman ho nevyšetroval. Ombudsman uzavrel prípad ďalšou poznámkou, pričom však Komisii pripomenul jej povinnosti stanovené v oznámení.

Ombudsman môže tiež skúmať podstatu analýz a záverov, ku ktorým dospela Komisia pri vyšetrovaní sťažností na porušenie práva Spoločenstva. Ombudsman sa pri skúmaní zameriava na overenie, či závery, ku ktorým Komisia dospela, sú odôvodnené a či sú dobre podložené a či sú sťažovateľom dôkladne vysvetlené. Ak by ombudsman zásadne nesúhlasil s hodnotením Komisie, mal by sa vyjadriť, ale treba zdôrazniť, že najvyššou autoritou pri výklade práva Spoločenstva je Súdny dvor. Nesúhlasné stanoviská tohto druhu sú však výnimočné. Vo väčšine uvedených prípadov ombudsman dospel k názoru, že stanovisko Komisie týkajúce sa podstaty prípadu je správne.

V prípade **841/2008/BEH** sťažovateľ, výrobca alkoholického miešaného nápoja, spochybnil rozhodnutie Komisie uzavrieť prípad, ktorý sa týkal údajného porušenia zásady voľného pohybu tovaru. Podľa názoru ombudsmana bolo stanovisko Komisie odôvodnené s náležitým zohľadnením skutočností, že členské štáty majú priestor na vlastné uváženie, pokiaľ ide o výnimky predpokladané v článku 30 Zmluvy o ES. Prípad **1551/2007/JMA** sa tiež týkal tohto ustanovenia Zmluvy a konkrétnejšie vyšetrovania Komisie týkajúceho sa rozhodnutia francúzskych orgánov zakázať dovoz vajec zo Španielska na základe výskytu salmonely. Ombudsman dospel k záveru, že Komisia dodržala všetky procesné požiadavky stanovené v hore uvedenom oznámení a podľa jeho názoru stanovisko Komisie, že je na členských štátoch, aby rozhodli o príslušnej úrovni ochrany verejného zdravia pri súčasnom zohľadnení prípadných nepriaznivých účinkov výrobku a dostupných vedeckých údajov, bolo odôvodnené.

Prípad **885/2007/JMA** sa týkal projektu na Kanárskych ostrovoch, ktorý by mohol mať negatívny vplyv na životné prostredie v dvoch oblastiach klasifikovaných ako „lokalita európskeho významu“. Sťažovateľ tvrdil, že Komisia nezohľadnila informácie týkajúce sa alternatívnych lokalít. Ombudsman zistil, že Komisia podrobne analyzovala obavy sťažovateľa a vysvetlila dôvody, ktoré ju viedli k záveru, že na základe určitých podmienok by projekt mohol pokračovať. Komisiu však kritizoval za to, že neodpovedala na posledný list sťažovateľa, neriešila konkrétne argumenty v tomto liste a sťažovateľa neinformovala o formálnom uzavretí jeho sťažnosti.

Prípad **789/2005/(GK)ID** sa týkal údajného porušenia smernice Spoločenstva týkajúcej sa štúdií hodnotenia environmentálneho vplyvu gréckymi orgánmi v súvislosti s elektrickými v Aténach. Ombudsman navrhol, aby Komisia zvažila opätovné preskúmanie argumentov sťažovateľa týkajúce sa primeranosti a správnosti v súvislosti s hodnotením environmentálneho vplyvu. Navrhol tiež, aby opätovne posúdila, či príslušná verejná diskusia bola zodpovedajúco zverejnená. Komisia odmietla riadiť sa odporúčaním ombudsmana a ombudsman uzavrel prípad s dvomi kritickými poznámkami.

V prípade **2152/2006/OV** sa holandský dôchodca s trvalým pobytom vo Francúzsku sťažnosti sťažoval Komisii, že Holandsko porušuje pravidlá Spoločenstva týkajúce sa dávok sociálneho zabezpečenia. Ako už bolo v tejto časti uvedené, Komisia sťažnosť nezaregistrovala a neodpovedala na jej podstatné body. Urobila tak po intervencii ombudsmana. Trvala však na svojom stanovisku o skutkovej podstate prípadu. Ombudsman pri uzatváraní prípadu uviedol, že verí, že Komisia pri preskúmaní prípadu riadne zohľadnila najnovšie argumenty, ktoré predložil sťažovateľ a poukázal na to, že sťažovateľ by mohol podať novú sťažnosť, ak by nebol spokojný s konečným rozhodnutím v prípade.

V prípade **3249/2006/(PB)WP** sa nemecký občan sťažoval ombudsmanovi potom, ako Komisia odmietla podniknúť kroky proti Nemecku za porušenie jeho slobody pohybu. Stalo sa tak po spore v súvislosti daňovým výmerom. Ombudsman pripomenul, že hlavným cieľom konaní o porušení práva Spoločenstva je zabezpečiť, aby členské štáty konali v budúcnosti v súlade s právom Spoločen-

stva a že tieto konania nie sú určené na odškodnenie sťažovateľov v súvislosti s minulými udalosťami. Usúdil, že ďalšie vyšetrowanie nie je opodstatnené.

Prípád **1962/2005/IP** sa týkal cestného obchvatu pozostávajúceho z troch individuálnych častí. Sťažovateľ tvrdil, že pred začatím stavby neboli dodržané environmentálne pravidlá uvedené v práve Spoločenstva. Komisia uzavrela konanie o porušení práva Spoločenstva s konštatovaním, že nedošlo k porušeniu práva Spoločenstva. Vysvetlenie Komisie, prečo sa rozhodla uzavrieť prípad, ombudsman nepovažoval za dostatočné a primerané. Uviedol kritickú pripomienku.

■ Vyhodnotenie ponúk a udelenie grantov

Ombudsman sa zaoberá sťažnosťami na zadanie alebo nezadanie zákaziek a pridelenie alebo nepridelenie grantov. Usudzuje však, že inštitúcie a najmä hodnotiace komisie a verejní obstarávatelia vo verejných súťažiach majú rozsiahle diskrečné právomoci,

Ombudsman sa zaoberá sťažnosťami na zadanie alebo nezadanie zákaziek a pridelenie alebo nepridelenie grantov.

pokiaľ ide o faktory, ktoré zohľadňujú pri rozhodovaní, či zadať zákazku na základe výzvy na predloženie ponúk. Ombudsman sa

domnieva, že skúmanie takýchto prípadov by sa malo obmedzovať na kontrolu, či sú dodržané pravidlá, ktorými sa postup riadi, či sú fakty správne a či sa nevyskytla zjavná chyba pri hodnotení alebo či nedošlo k zneužívaniu právomocí. Ďalej tiež môže preskúmať, či inštitúcie splnili svoje povinnosti pri stanovení dôvodov a či sú primerané a zodpovedajúce.

V niektorých prípadoch, keď sťažovatelia tvrdili, že došlo k porušeniu pravidiel verejnej súťaže a spochybnili rozhodnutia prijaté verejnými obstarávateľmi, ombudsman uzavrel svoje zistenia s tým, že nezistil žiadny nesprávny úradný postup²⁴. Uviedol však ďalšiu poznámku v jednom prípade s cieľom podporiť kvalitu budúcich konaní²⁵ a kritickú poznámku v ďalšom prípade, pretože dotknutá inštitúcia neuviedla odvolacie mechanizmy proti prijatým rozhodnutiam²⁶.

Prípád **546/2007/JMA** sa týkal vylúčenia spoločnosti v prípade niekoľkých výziev na predloženie ponuky zverejnených na účely vykonania určitého projektu. Sťažovateľ predtým vykonal štúdiu vykonateľnosti pre tento konkrétny projekt a inštitúcia dospela k názoru, že došlo k možnému konfliktu záujmov. Podľa názoru ombudsmana boli dôvody, ktoré inštitúcia predložila zodpovedajúce a nezistil žiadny nesprávny úradný postup.

V prípade **3113/2007/ELB** bol uchádzač vylúčený, pretože sa usúdilo, že nie je primerane finančne a hospodársky spôsobilý na plnenie zmluvy. Ombudsman pripomenul, že za posúdenie, či uchádzači spĺňajú príslušné podmienky, bola zodpovedná správa, ktorá organizovala výzvu na predloženie ponúk, a že nesmie hodnotenie správy nahradiť svojím vlastným hodnotením. Usúdil, že inštitúcia v tomto prípade poskytla zodpovedajúce vysvetlenie svojho stanoviska.

V prípade **3346/2005/MHZ**, ktorý sa týkal verejnej súťaže na dodávku systému IT, sťažovateľ tvrdil, že Komisia neposkytla dostatočné dôvody na zamietnutie jeho ponuky, nesprávne použila kritériá na vyhodnotenie ponúk a že dôvody, na základe ktorých zrušila verejnú súťaž, boli neplatné. Ombudsman potvrdil nevhodný postup pri verejnej súťaži. Kritizoval Komisiu za to, že odmietla jeho návrh na priateľské riešenie a zdôraznil, že možnosť, aby dosiahol výsledok prijateľný pre obe strany závisí od ochoty inštitúcie prijať prístup orientovaný na občana.

Prípád **2283/2004/GG** sa týkal nemeckej mimovládnej organizácie (Mvo) na podporu utečencov a obetí vojny. Mvo požiadala Komisiu o spolufinancovanie niekoľkých projektov. Ombudsman okrem iného zistil, že Komisia nepostupovala spravodlivo a objektívne v prípade žiadostí sťažovateľa a nepodložene ho obvinila z podvodu. Komisia sa ospravedlnila za skutočnosť, že približne tri roky po prijatí rozhodnutí iba špecifikovala dôvody svojich rozhodnutí a vyjadrila poľutovanie za svoju neprimeranú reakciu v prípade obvinenia z podvodu. Uviedla tiež, že podstatne zlepšila svoj systém kontrol oprávnenosti a ospravedlnila sa tiež aj za niektoré zo svojich postupov. Nezameerala sa však riadne na najzávažnejšie prípady nesprávneho úradného postupu, ktoré ombudsman

24. Prípady 118/2006/PB, 1667/2007/(BM)JMA, 494/2006/TN, 3006/2004/BB a 3114/2004/IP.

25. Prípád 3148/2007/BEH.

26. Prípád 2989/2006/OV.

zistil. Na kritike Komisie trval a zdôraznil, že svojou reakciou sotva vzbudzovala dôveru u občanov a príslušných zainteresovaných strán.

■ Plnenie zmlúv

Podľa ombudsmana k nesprávnemu úradnému postupu dochádza, keď verejný orgán nekoná v súlade s pravidlom alebo princípom, ktorý ho zaväzuje. Nesprávny úradný postup sa teda môže

Podľa ombudsmana k nesprávnemu úradnému postupu dochádza, keď verejný orgán nekoná v súlade s pravidlom alebo princípom, ktorý ho zaväzuje. Nesprávny úradný postup sa teda môže vyskytnúť pri plnení povinností vyplývajúcich zo zmlúv uzatvorených inštitúciami alebo orgánmi Spoločenstva.

vyskytnúť pri plnení povinností vyplývajúcich zo zmlúv uzatvorených inštitúciami alebo orgánmi Spoločenstva.

Ombudsman však môže v takéto prípady skúmať len v obmedzenom rozsahu. Podľa jeho názoru by sa v prípade sporu, nemal zaoberať určovaním, či niektorá strana porušila zmluvu. Túto otázku môže riadne vyriešiť len súd s príslušnou právomocou, ktorý by mal možnosť vypočítať argumenty strán týkajúce sa

príslušného vnútroštátneho práva a posúdiť sporné dôkazy týkajúce sa skutočností, ktoré sú predmetom sporu.

V prípadoch týkajúcich sa sporov v oblasti zmluvných vzťahov sa ombudsman domnieva, že je odôvodnené, aby obmedzil svoje skúmanie na to, či mu inštitúcia alebo orgán Spoločenstva poskytli primerané a zodpovedajúce vysvetlenie právneho základu svojho konania a dôvodov, prečo sa domnievajú, že je ich stanovisko k zmluvnej pozícii oprávnené. V takomto prípade ombudsman uzavrie svoje vyšetrovanie s tým, že nezistil žiadny nesprávny úradný postup. Tento záver neovplyvní právo strán na preskúmanie ich sporu o zmluve a smerodajné vyriešenie súdom s príslušnou právomocou. Ak strany tak konajú, ombudsman na základe ustanovenia článku 2 ods. 7 svojho štatútu svoje vyšetrovanie ihneď bez ďalšieho posudzovania uzavrie²⁷.

Na základe uvedeného skúmania ombudsman uzavrel niekoľko vyšetrovaní, pri ktorých nezistil žiadny nesprávny úradný postup alebo usúdil, že ďalšie vyšetrovanie nie je opodstatnené. K akýmto prípadom patrili spory týkajúce sa pracovných dní uznaných a akceptovaných ako základ pre platbu²⁸, spory týkajúce sa oprávnených nákladov a/alebo súm, ktoré sa majú získať späť alebo zaplatiť po uskutočnení auditu²⁹, odmietnutie zaplatiť úrok za neskorú platbu³⁰ alebo nadmerné meškanie pri predbežnom financovaní určitého grantu³¹.

V súvislosti s oneskorenými platbami sa viaceré vyšetrenia uzavreli ako vyriešené, pretože príslušná inštitúcia (Komisia) potom, ako ombudsman začal svoje vyšetrovanie, sťažovateľom zaplatila a uspokojila ich nároky³². Je potrebné pripomenúť, že v roku 2008 ombudsman uzavrel vyšetrovanie z vlastného podnetu (OI/5/2007/GG) týkajúce sa neskorej platby zo strany Komisie, z ktorého vyplýva, že túto oblasť je ešte potrebné zlepšiť.

Ďalší typ problému, ktorým sa ombudsman zaoberal v prípadoch týkajúcich sa zmlúv súvisí s konkrétnymi zmluvami, ktoré Komisia pripravuje pri vykonávaní akcií alebo programov financovaných EÚ.

V roku 2008, inštitúcie a predovšetkým Komisia sa skutočne snažili prijímať priateľské riešenia, ktoré v sporoch týkajúcich sa zmlúv navrhol ombudsman.

Komisia vytvorí zmluvný vzťah s určitou firmou alebo konzorciom, ktorá potom príslušný projekt realizuje za pomoci subdodávateľov, odborníkov alebo vlastných zamestnancov. Na základe niektorých týchto zmlúv a príslušných rámcových

programov Komisia nadobúda v súvislosti s odborníkmi alebo zamestnancami dodávateľa niektoré práva. Z tohto špecifického zmluvného prostredia môžu vyplývať spory medzi dodávateľmi Komisie a ich zamestnancami alebo odborníkmi, v prípade ktorých podľa ombudsmana Komisia má určitú

27. Prípady 2392/2005/OV.

28. Prípady 1331/2007/JMA.

29. Prípady 3394/2005/(TN)DK, 3736/2006/JF, 1367/2007/ELB, 2689/2005/BB a 1785/2005/OV.

30. Prípady 1644/2007/FOR.

31. Prípady 3794/2006/FOR a 1564/2006/VIK.

32. Prípady 338/2008/BEH, 1945/2007/WP, 2272/2008/JMA a 2273/2007/MF.

mieru zodpovednosti³³. Prípád **193/2007/JMA** sa týkal prepustenia vedúceho projekt potom, ako Komisia vyslovila nespokojnosť s jeho prácou. Aj keď ombudsman nezistil žiadny nesprávny úradný postup, poukázal na skutočnosť, že stanovisko, ktoré inštitúcia vyjadrí, má byť v písomnej forme, aby dotknutá osoba mohla prezentovať svoje stanoviská svojmu zamestnávateľovi, ktorým bol dodávateľ Komisie. Ombudsman uviedol rovnakú poznámku v prípade **1084/2006/MHZ** týkajúcom sa vzťahov medzi dodávateľom a jeho subdodávateľom.

Ombudsman by chcel poukázať na to, že v roku 2008, inštitúcie a predovšetkým Komisia sa skutočne snažili prijímať priateľské riešenia, ktoré v sporoch týkajúcich sa zmlúv navrhol ombudsman.

→→→ V prípade **3490/2005/(ID)PB**, ktorý je uvedený medzi tohtoročnými vzorovými prípadmi, bola podľa ombudsmana reakcia Komisie príkladná. Počas konania postupovala dôkladne a konštruktívne až po akceptovanie dodatočných príslušných platieb identifikovaných jej vlastnými útvarmi a sťažovateľom. V rámci urovnania sa stav účtu projektu uzavrel platbami v prospech sťažovateľa vo výške 48 486,79 EUR a 101 938,40 USD. Prípád **3784/2006/FOR**, ktorý je ďalším vzorovým príkladom za rok 2008, sa týkal rakúskeho inštitútu, ktorý tvrdil, že Komisia nezaplatila sumu vo výške 97 000 EUR v prípade zmluvy na výskum a vývoj v oblasti chemického inžinierstva. Komisia na odôvodnenie neuhradenia platby vysvetlila, že nedostala načas konečný výkaz nákladov. Ombudsman posúdil jej reakciu ako neprimeranú a požiadal ju, aby prehodnotila svoje stanovisko. Komisia súhlasil so zaplatením 54 000 EUR. Inštitút návrh prijal a poďakoval sa ombudsmanovi za jeho intervenciu. ←←←

Komisia vyriešila aj prípád **2273/2007/MF** tým, že súhlasila zaplatiť náhradu sťažovateľovi, ktorého zmluva sa skončila potom, ako sa zistila nezrovnalosť v postupe vyhodnocovania ponúk. Keďže dôvod na ukončenie zmluvy sa nedal pripísať sťažovateľovi, Komisia uznala, že firma mala nárok na odškodnenie. Sťažovateľ následne informoval ombudsmana, že bola vypísaná nová výzva na predloženie ponuky a že firma bola zaradená do užšieho výberu uchádzačov.

■ Správa a služobný poriadok

Ombudsman každý rok dostane určitý počet sťažností týkajúcich sa administratívnych činností inštitúcií (31 vyšetrovaní alebo 10 % zo všetkých začatých v roku 2008). Tieto činnosti sa týkajú

Ombudsman každý rok dostane určitý počet sťažností týkajúcich sa administratívnych činností inštitúcií.

uplatňovania služobného poriadku pre úradníkov a iných príslušných textov. Charakter týchto prípadov je veľmi rôznorodý a prípady sa týkajú takmer všetkých inštitúcií a orgánov.

V roku 2008 ombudsman uzavrel štyri prípady týkajúce sa buď úradníkov, alebo ich príbuzných, ktorí sa mu sťažovali na to, čo považovali za nespravodlivé príkazy na vrátenie finančných prostriedkov nenáležite vyplatenými inštitúciami. Prístup ombudsmana v takýchto prípadoch je založený na judikatúre súdov Spoločenstva³⁴ a aspektoch spravodlivosti a primeranosti týkajúcich sa týchto príkazov na vrátenie finančných prostriedkov. Obvykle sa zohľadňuje skutočnosť, že platby bývajú nenáležite vyplatené úradníkom alebo tretím osobám, ktoré sú menej znalé pravidiel a predpisov Spoločenstva. Ombudsman oceňuje a zdôrazňuje skutočnosť, že príslušné inštitúcie sa obvykle usilujú reagovať pozitívne na jeho návrh na priateľské riešenie alebo návrhy odporúčaní. V prípade **902/2007/(MHZ)RT** Parlament prijal návrh odporúčania čiastočne znížiť sumu v príkaze na vrátenie finančných prostriedkov. V ďalšom prípade **3464/2004/(TN)TS** ombudsman nezistil žiadny nesprávny úradný postup v prípade, keď Parlament vydal úradníkovi na dôchodku príkaz na vrátenie finančných prostriedkov, ale kritizoval inštitúciu za spôsob, akým to vykonala, t. j. bez informovania sťažovateľa o svojom rozhodnutí alebo jeho zdôvodnení. Po rozhodnutí ombudsmana uskutočniť ďalšie vyšetrovanie v prípade **3778/2005/ELB** týkajúcom sa osemročného meškania s vydaním príkazu na vymáhanie pohľadávok, Komisia príkaz zrušila a priznala tiež, že náklady na vrátenie finančných prostriedkov by pravdepodobne prekročili samotný dlh. V inom prípade

33. Prípady súvisiace s touto témou okrem tých, ktoré sa uvádzajú v tejto správe, je možné nájsť v prípadoch 579/2007/(TN)TS, 2306/2007/(OV)BEH, 3375/2006/JF a 3090/2005/(GK)MHZ.

34. Prípád T-205/01 *Ronsse proti Komisii* [2002] ECR-SC II-1065.

2879/2008/BU potom, ako ombudsman inicioval zjednodušený postup, Komisia súhlasila so zrušením príkazov na vymáhanie pohľadávok nižšími ako 200 EUR týkajúcimi sa splatného úroku.

Ombudsman uzavrel v roku 2008 deväť prípadov týkajúcich sa oblasti vonkajších vzťahov (RELEX) činnosti Komisie. Tri týchto prípadov sa týkali rôznych problémov týkajúcich programu „Junior Experts“ v prípade delegácií Komisie. Podstata problémov sa týkala výberu³⁵, náboru a pracovných podmienok³⁶ a úprav príspevku na bývanie³⁷. Ombudsman uzavrel tiež niektoré prípady týkajúce sa rozhodnutí o povýšení miestnych zamestnancov³⁸, prepustení konzultantov pracujúcich pre projekt financovaný EÚ³⁹, odmietnutia úvah o osobitných dohodách týkajúcich sa účasti miestnych zamestnancov na konkurzoch, ktoré organizuje EPSo⁴⁰ a náborových postupov na manažérov IT v delegáciách Komisie⁴¹. Výsledok týchto vyšetrovaní značne kolíše, ale z pomerne veľkého počtu sťažností, ktoré ombudsman dostáva, vyplýva, že existuje priestor na zlepšenie v oblasti riadenia zamestnancov, tejto vysoko decentralizovanej oblasti činnosti Komisie.

Ombudsman s potešením potvrdzuje, že v oblasti sťažností zo strany zamestnancov sa značný počet prípadov vyriešil pozitívne vďaka iniciatívnemu postoju správy. V prípade **1918/2007/ELB**,

Ombudsman s potešením potvrdzuje, že v oblasti sťažností zo strany zamestnancov sa značný počet prípadov vyriešil pozitívne vďaka iniciatívnemu postoju správy.

ktorý sa týkal sťažnosti o meškaní pri vykonávaní radu súdnych rozhodnutí v súvislosti s pracovným postupom sťažovateľa, Komisia vyriešila záležitosť k spokojnosti sťažovateľa. Priateľské riešenie, ktoré navrhol ombudsman, bolo prijaté v prípade

693/2006/(BM)FOR, ktorý sa týkal sporu o výške príspevkov na presídlenie, ktoré sa majú vyplatiť zamestnancovi zamestnanému v oblasti humanitárnej potravinovej a kooperačnej pomoci tretím krajinám. Ombudsmanovi sa podarilo uzavrieť ako vyriešený inštitúciou aj prípad **2331/2007/RT**, ktorý sa týkal zaplatenia výdavkov na pohreb. Pozitívny výsledok sa dosiahol aj v prípade **2465/2004/(TN)DK**, aj keď Komisia pôvodne odmietla návrh na priateľské riešenie poskytnúť úradníkovi, ktorý namietal proti svojmu zadeleniu do triedy prístup k formuláru, ktorý použil hodnotiaci výbor pri rozhodovaní o tejto záležitosti. V prípade **3579/2006/TS** týkajúcom sa preplatenia nákladov za lekárske vyšetrenie vykonané počas náborového konania, Komisia počas vyšetrovania ombudsmana súhlasila s preplatením. Ombudsman uviedol ďalšiu poznámku v súvislosti s tým, ako sa Komisia celkove zaoberala žiadosťou sťažovateľa.

V prípade **2782/2006/(MHZ)RT**, aj keď Komisia zaplatila príspevky na poistenie zodpovednosti za škodu, na ktoré mal sťažovateľ právo, ombudsman prípad uzavrel s dvomi kritickými poznámkami pre vzniknuté omeškanie a správanie, ktoré ombudsman považoval za nezdvorilé voči sťažovateľovi. Dve ďalšie vyšetrovania boli uzavreté s tým, že nezistil žiadny nesprávny úradný postup zo strany Komisie. Týkali sa prevodu dôchodkových práv dočasného zamestnanca zo systému Spoločenstva na vnútroštátny systém (**743/2007/(BM)MF**) a zmeny názvu pracovnej pozície zamestnanca (**2393/2007/RT**). Ombudsman uviedol ďalšie poznámky, aby pomohli zabezpečiť zlepšenie v budúcnosti. Menej pozitívny záver sa dosiahol v prípade **1584/2006/OV**, keď sa uchádzač, ktorý uspel v konkurze a bol zaradený do zoznamu náhradníkov, zúčastňoval viacerých pohovorov na pracovné miesto, ale nikdy nebol prijatý. Sťažovateľ predložil jedenásť tvrdení o vecných a procesných chybách. Ombudsman uzavrel vyšetrovanie dvomi kritickými poznámkami, ktoré sa týkali procesných chýb Komisie pri riešení žiadostí sťažovateľa.

Ombudsman uzavrel aj štyri prípady týkajúce sa zamestnancov v súvislosti s Parlamentom. V troch týchto prípadoch nezistil žiadny nesprávny úradný postup. Týkali sa (i) náboru a zatriedenia uchádzačov po verejnom výberovom konaní, ktorý začal predtým nadobudnutím účinnosti nového služobného poriadku⁴²; (ii) náboru nezávislého tlmočníka⁴³; a (iii) nepovýšenia úradníčky po

35. Prípad 3738/2006/(SAB)TS.

36. Prípad 1054/2007/MHZ.

37. Prípad 554/2006/(BM)FOR.

38. Prípady 1104/2005/ELB a 2851/2005/PB.

39. Prípad 1411/2006/JMA.

40. Prípad 2507/2007/VIK.

41. Prípad 887/2007/(BM)JMA.

42. Prípad 3770/2006/JF.

43. Prípad 2485/2006/MF.

dosiahnutí určitého počtu za zásluhy⁴⁴. V inom prípade (3051/2005/(PB)WP), ktorý sa tiež týkal chýbajúceho porovnávacieho hodnotenia zásluh sťažovateľa, ombudsman dospel k záveru, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu a potom ako Parlament nevykonal riadne jeho návrh odporúčania, prípad uzavrel s kritickou poznámkou.

Jedno rozhodnutie bolo prijaté v súvislosti so zamestnaneckými otázkami týkajúcimi sa Rady v roku 2008.

➔➔➔ V prípade 1162/2007/FOR, ktorý je uvedený medzi tohtoročnými vzorovými prípadmi, Rada súhlasila s vyplatením platby *ex gratia* vo výške 1 000 EUR na základe toho, že uznala, že sťažovateľovi spôsobila nepríjemnosti a stres. Rada najskôr sťažovateľovi ponúkla jednoročnú zmluvu a potom zmenila podmienky, keď zistila, že sťažovateľ počas doby zamestnania dosiahne 65 rokov. Ombudsman však nezistil žiadny nesprávny úradný postup, pokiaľ ide o tvrdenie sťažovateľa o vekovej diskriminácii (na druhej strane pozri v ďalšej časti prípad 185/2005/ELB týkajúci sa vekovej diskriminácie v Komisii). ⬅⬅⬅

Prípad 1473/2006(SAB)TS proti Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru (EHSV) sa týkal maďarskej prekladateľky, ktorá žiadala prístup k správe výboru pre obťažovanie o jej prípade, ako aj informácie o následných opatreniach EHSV v tejto záležitosti. Sťažovala sa aj na administratívne nezrovnalosti a predložila tvrdenia o vážnych problémoch diskriminácie týkajúcej sa anti-semitizmu. Potom, ako ombudsman začal svoje vyšetrovanie, EHSV poskytol sťažovateľke správu a svoje následné opatrenia. Ombudsman kritizoval výbor za meškanie v tejto záležitosti.

Ombudsman uzavrel aj určitý počet vyšetrovaní prípadoch v súvislosti so zamestnaneckými otázkami v agentúrach. V prípade 524/2005/BB Európska agentúra pre lieky (EMA) zaplatila finančnú náhradu potom ako ombudsman zistil, že sťažovateľke neposkytla presné, jasné a náležité informácie o jej situácii v súvislosti so zmluvou na základe nového služobného poriadku. V prípade 2209/2007/VIK týkajúcom sa preplatenia cestovných nákladov uchádzačovi, problém vyriešila Agentúra základných práv počas vyšetrovania ombudsmana. Podobne v prípade 2467/2007/MF, ktorý sa týkal tvrdení o morálnom obťažovaní a zneužívaní moci, Európska železničná agentúra (ERA) prípad účinne vyriešila. Prípad 1180/2006/ID proti Európskemu stredisku pre rozvoj odborného vzdelávania (CEDEFOP) sa týkal ukončenia zmluvy a preradenia zamestnanca. Ombudsman zistil nesprávny úradný postup, pretože agentúra neodôvodnila svoje rozhodnutie. Uzavrel prípad s kritickou poznámkou.

■ Konkurzy a výberové konania

Od založenia Európskeho úradu pre výber pracovníkov (EPSO) sa väčšina vyšetrovaní ombudsmana týkajúcich sa verejných výberových konaní a iných výberových konaní sústredila na tento

Od založenia Európskeho úradu pre výber pracovníkov (EPSO) sa väčšina vyšetrovaní ombudsmana týkajúcich sa verejných výberových konaní a iných výberových konaní sústredila na tento pomerne nový orgán Spoločenstva.

pomerne nový orgán Spoločenstva. Vzhľadom na jasný potenciál úradu EPSO slúžiť ako prominentný a privilegovaný kontaktný bod pre značný počet občanov EÚ, je obzvlášť dôležité, aby v prístupe k občanom rozvíjal kultúru služieb a konal transparentne v rámci svojich výberových konaní a všeobecných aktivít.

Aj keď si ombudsman na základe svojich vyšetrovaní uvedomuje nevyhnutný tlak vyplývajú z potreby zabezpečiť, aby výberové komisie mohli pracovať bez neprípustného zasahovania alebo tlaku a rovnako dôležitej potreby zabezpečiť transparentnosť a zodpovednosť pri ich činnosti, je naďalej presvedčený, že tieto záležitosti je možné zosúladiť a podporujú ho v tom posledné súdne prípady zo súdov Spoločenstva o tejto otázke⁴⁵. Mnohé z nasledovných príkladov ilustrujú, že úrad EPSO sa veľmi kladne stavia k tejto potrebe zosúladiť tieto záležitosti.

44. Prípad 1586/2007/(MHZ)RT.

45. Vec F-74/07 *Meierhofer proti Komisii*, rozsudok zo 14. októbra 2008, zatiaľ neuverejnený.

Ombudsman začal v roku 2005 vyšetrovanie z vlastného podnetu (**OI/5/2005/PB**) týkajúce sa možnosti poskytnúť prístup ku kritériám hodnotenia a známkovania, ktorý EPSO používa pri skúškach, ktoré vykonáva. V roku 2008 navrhol odporúčanie, v ktorom vyzval EPSO, aby uchádzačom na ich žiadosť poskytol kritériá hodnotenia, ak sú k dispozícii, prijaté výberovými komisiami pre písomné alebo ústne skúšky, ako aj podrobné rozdelenie známkov, ak je k dispozícii, ktorými je ich výkon ohodnotený. Kladná odpoveď úradu EPSO predstavuje doposiaľ hlavný krok vpred, pokiaľ ide o transparentnosť výberových konaní, a mal by pomôcť pri budovaní dôvery občanov v prácu EPSO. V súvislosti s konkrétnymi sťažnosťami EPSO reagoval pozitívne na návrh odporúčania ombudsmana v prípade **1000/2006/TN** a súhlasil, aby sa uchádzačke poskytol čiastočný rozpis jej známkov pri ústnej skúške. V prípade **50/2007/DK** ombudsman nezistil žiadny nesprávny úradný postup v tom, že úrad EPSO odmietol uchádzačovi poskytnúť rozpis jeho známkov po ústnej skúške, pretože komisia neposkytla dokument alebo príslušné informácie týkajúce sa hodnotenia uchádzačov. Ombudsman však úradu EPSO pripomenul svoj návrh odporúčania v uvedenom vyšetrovaní z vlastného podnetu a rovnako aj v niektorých ďalších prípadoch⁴⁶, ktoré boli uzavreté v roku 2008. V niektorých iných prípadoch ombudsman dospel k záveru, že z informácií, ktoré EPSO poskytol v hodnotiacich hárkoch poslaných uchádzačom, bolo dostatočne jasné, prečo neuspeli v určitých skúškach⁴⁷. Ombudsman uzavrel tieto prípady s tým, že sa nezistil žiadny nesprávny úradný postup.

Ďalšia záležitosť týkajúca sa práce EPSO viedla ombudsmana k začatiu ďalšieho vyšetrovania z vlastného podnetu (**OI/4/2007/(ID)MHZ**). Týka sa prístupu neúspešných uchádzačov v počítačových testoch k otázkam a odpovediam, ktoré uviedli. EPSO odmieta tieto informácie sprístupniť okrem iného z dôvodu, že zverejnenie otázok by znamenalo, že sa už nebudú môcť použiť v ďalších výberových konaniach. Po doručení značného počtu jednotlivých sťažností týkajúcich sa tohto postupu a potom, ako dospel k záveru, že je to príklad nesprávneho úradného postupu⁴⁸, ombudsman začal vyšetrovanie. Odvtedy dostal mnoho ďalších sťažností s touto záležitosťou. Týchto sťažovateľov uistil, že budú o výsledku vyšetrovania z vlastného podnetu informovaní a môžu na jeho internetovej stránke sledovať, ako sa v ňom pokročilo⁴⁹.

Ďalší typ prípadu predložený ombudsmanovi v súvislosti s výberovými konaniami úradu EPSO sa týka vecných problémov, ktoré sa vyskytujú v súvislosti so skúškami, ktoré sa pokladajú nevýhodné pre uchádzačov. K názorným príkladom takýchto prípadov patrí zistenie nesprávnych otázok v testoch, ktoré sa museli zrušiť a tvrdenie, že uchádzači pri ich riešení stratili čas⁵⁰, hluk a vyrušovanie zo strany niektorých uchádzačov v konkrétnej skúšobnej miestnosti⁵¹, nerovnaké podmienky pre ľavákov, ktorí sa zúčastnili počítačových testov⁵² a chybná funkcia kontroly pravopisu v počítači používanom uchádzačom so zdravotným postihnutím⁵³. V niektorých prípadoch sa úrad EPSO ospravedlnil za chybu alebo sa ponúkol, že problém odstráni, ak je to možné.

Ďalšia oblasť, ktorá viedla k značnému počtu sťažností, sa týkala rozhodnutí prijatých výberovými komisiami v súvislosti s konkrétnymi diplomami umožňujúcimi prístup k určitému výberovému konaniu. Z vysokého počtu sťažností v tejto oblasti vyplýva, že EPSO by mohol pripraviť presnejšie oznámenia o výberovom konaní, v ktorých bude špecifikovať typ diplomov umožňujúcich prístup k hľadaným pozíciám. Mohla by tiež lepšie vysvetliť, ako môžu uchádzači lepšie dokázať svoje profesionálne skúsenosti, aby sa zabránili sťažnostiam a žiadostiam adresovaným komisiám na opätovné preskúmanie svojich rozhodnutí v tejto oblasti⁵⁴. Jedna konkrétna sťažnosť stojí za zmienku. V prípade **2826/2004/PB** ombudsman dospel k záveru, že výberová komisia postupovala nesprávne, keď vylúčila uchádzačku z výberového konania pre anglicky hovoriace sekretárky,

46. Prípady 801/2007/ELB, 1312/2007/IP a OI/8/2006/BU.

47. Prípady 2589/2006/BU a 2900/2006/BU.

48. Prípady 370/2007/MHZ.

49. Prípady 3492/2006/(WP) BEH, 1312/2007/IP, 7/2007/PB a 801/2007/ELB.

50. Prípady 7/2007/PB a 1850/2006/IP.

51. Prípady 2214/2006/IP.

52. Prípady 1848/2007/(WP) BEH.

53. Prípady 2596/2007/RT.

54. Prípady 2189/2007/RT, 1500/2007/VIK, 1641/2007/VIK a 3224/2006/(SAB)TS.

pretože jej diplom neumožňoval prístup k vysokoškolskému štúdiu. Ani po dlhom vyšetrowaní EPSO nechcel pripustiť chybu, napriek skutočnosti, že príslušné vnútroštátne orgány medzitým písomne potvrdili, že rozhodnutie komisie bolo vecne nesprávne a aj keď Súd prvého stupňa zrušil podobné nesprávne rozhodnutia tej istej výberovej komisie. Počiatočná reakcia EPSO bola, že bude vykonávať iba tie rozhodnutia súdu, keď sa uchádzači rozhodnú obrátiť na súd. Ombudsman trval na tom, že rovnaká náprava by sa mala poskytnúť aj sťažovateľke a EPSO nakoniec súhlasil.

Aj dva ďalšie prípady týkajúce sa EPSO stoja za zmienku. Jeden sa týka údajnej diskriminácie týkajúcej sa používania určitých jazykov vo výberových konaniach (prípád **3147/2006/IP**), zatiaľ čo druhý sa týka údajného zaujatosti člena výberovej komisie, ktorý bol predtým školiteľom v prípravnom kurze na skúšky organizované úradom EPSO, na ktorých sa sťažovateľka zúčastnila (prípád **688/2008/RT**).

Aj keď väčšina sťažností týkajúcich sa náboru je namierená proti úradu EPSO, ombudsman príležitostne dostane sťažnosti na iné inštitúcie alebo orgány, najmä na novozriadené agentúry, ktoré si ešte len zosúladujú svoje náborové konania. Ombudsman by chcel zdôrazniť všeobecne pozitívny prístup agentúr k jeho vyšetrowaniam a odporúčaniam. Prípád **1678/2005/(ID)MF** sa napríklad týkal radu výberových konaní organizovaných Európskou agentúrou pre lieky (EMA). Po dôkladnej analýze poskytnutých dôkazov, ombudsman potvrdil, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu a vyzval agentúru EMA, aby sa ospravedlnila a zaplatila sťažovateľovi 1 000 EUR ako odškodnenie za utrpenú morálnu ujmu. Agentúra EMA súhlasila a informovala ombudsmana, že zohľadní jeho pripomienky a závery v budúcich výberových konaniach. V prípade **1332/2007/(BM)MF** proti Európskemu centru pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC) ombudsman uvítal rozhodnutie ECDC prijať vlastný kódex dobrej správnej praxe a jeho záväzok dodržiavať zásady dobrej správy. Čo sa týka podstaty prípadu, ombudsman usúdil, že ECDC poskytlo zodpovedajúce vysvetlenie svojho rozhodnutia zamietnuť žiadosť sťažovateľa, ktoré bolo dostačujúce a primerané.

➡➡➡ Jeden sťažovateľ sa obrátil na ombudsmana v súvislosti s výberovým konaním, ktorý organizovala Európska agentúra pre bezpečnosť letectva (EASA). EASA reagovala na vyšetrowanie ombudsmana veľmi pozitívne. V prípade **893/2006/BU**, ktorý predstavuje ďalší vzorový prípad za rok 2008, agentúra nielenže uznala chybu a ospravedlnila sa za ňu, ale počas vyšetrowania súhlasila aj s poskytnutím informácií, ktoré sťažovateľ požadoval a zaviazala sa takto konať aj v budúcnosti. ⬅⬅⬅

Dva paralelné prípady, jeden proti Parlamentu (**186/2005/ELB**) a druhý proti Komisii (**185/2005/ELB**) viedli k rôznym výsledkom. Zatiaľ čo Parlament prijal odporúčanie, ktoré ombudsman navrhol, Komisia ho odmietla. Tieto prípady sa týkajú vekovej diskriminácie a konkrétnejšie rozhodnutia prestať najímať pomocných konferenčných tlmočníkov, t. j. nezávislých tlmočníkov najímaných na špecifické konferencie a zasadnutia, ktorí sú starší ako 65 rokov. Sťažovateľ pracoval pre tieto inštitúcie viac ako 35 rokov ako nezávislý konferenčný tlmočník, ale prestal dostávať ponuky, keď dosiahol vek 65 rokov. Ombudsman dospel k názoru, že Komisia nedostatočne odôvodnila, prečo zaobchádzala odlišne s nezávislými konferenčnými tlmočníkmi staršími ako 65 rokov. Keďže tento prípad upozornil na dôležitú principiálnu otázku, ombudsman predložil Parlamentu osobitnú správu. Bola to jediná osobitná správa, ktorú ombudsman pripraviť v roku 2008.

■ Inštitucionálne, politické záležitosti a iné

Tento posledný nadpis sa vzťahuje na rad sťažností na inštitúcie v súvislosti s ich aktivitami v oblasti tvorby politiky alebo ich bežnou činnosťou.

V prípade **284/2006/PB** sa dánsky sťažovateľ sťažoval na vykonávanie právnych predpisov Spoločenstva týkajúcich sa zavedenia používania digitálnych tachografov vo vozidlách. Tvrdil konkrétne, že Komisia nemala právomoc na ustanovenie moratória na povinnú inštaláciu uvedených tachografov vo všetkých vozidlách. Ombudsman zistil, že tvrdenie je opodstatnené a uviedol kritickú poznámku.

Prípád **2487/2006/DK** sa týkal sťažovateľa, ktorý sa domnieval, že mu bol nesprávne zamietnutý vstup do budov Komisie. Ombudsman zistil, že vstup nebol sťažovateľovi zamietnutý, podliehal však skôr určitým podmienkam. Usúdil, že rozhodnutie Komisie odrážalo jej odôvodnenú právomoc regulovať vstup do budov Spoločenstva. V prípade **2819/2005/BU** ombudsman kritizoval Európsky parlament za drsné správanie jeho bezpečnostných služieb ku sťažovateľke, bývalej asistentke poslankyne EP, potom ako sa poslankyňa rozhodla ukončiť s ňou zmluvu. Ombudsman dospel k záveru, že týmto zaobchádzaním sa porušila zásada proporcionality a navrhol odporúčanie. Parlament odmietol ponuku na ospravedlnenie a odškodnenie, ktoré ombudsman navrhol.

Prípád **2235/2005/(TN)TS** sa týkal tvrdení, že Komisia riadne nemonitorovala systém dôchodkového poistenia v prípade individuálnych expertov a nesprávne postupovala v začatom verejnom obstarávaní s cieľom nájsť nového poisťovateľa. Ombudsman usúdil, že Komisia neprekročila svoje diskrečné právomoci v príslušnej oblasti, ani nekonala výslovne neprimeraným spôsobom.

Aj keď Európske školy nie sú orgánom Spoločenstva, ombudsman uskutočnil určité vyšetrovania, ktoré sa týkali všeobecného rámca, v rámci ktorého Európske školy fungujú. Tieto vyšetrovania boli namierené proti Komisii, ktorá má zástupcu v správnej rade Európskych škôl a je zodpovedná aj za veľmi významnú časť prevádzkového rozpočtu Európskych škôl. V roku 2008 ombudsman uzavrel niekoľko vyšetrovaní o úlohe Komisie v činnosti Európskych škôl. Prípád **262/2006/OV** sa týkal údajnej diskriminácie na základe pravidla stanovujúceho maximálne deväťročné obdobie na vyslanie učiteľov do Európskych škôl. Prípád **2153/2004/MF** sa týkal dvoch rozhodnutí Rady guvernérov Európskych škôl zvýšiť školské poplatky. Sťažovateľ tvrdil, že došlo k odopretiu spravodlivosti, pretože rodičovským združeniam bolo odopreté právo odvolať sa na Radu pre sťažnosti proti týmto rozhodnutiam. V reakcii na výzvy ombudsmana Komisia uviedla, že má v úmysle požiadať generálneho sekretára na jednom z najbližších zasadnutí Rady guvernérov, aby uskutočnil zmenu vo všeobecných pravidlách Európskych škôl na umožnenie podať odvolania proti týmto rozhodnutiam.

Ombudsman kritizoval Komisiu v prípade **101/2004/GG**, ktorý sa týkal žiadosti bývalého vedecského asistenta Inštitútu pre transuránové prvky v Karlsruhe, aby Komisia vyšetrila niektoré porušenia pravidiel bezpečnosti na tomto inštitúte, ktorý je súčasťou Komisie. Jeden obzvlášť vážny incident sa týkal údajne úmyselného nezákonného vývozu rádioaktívneho materiálu do laboratória v Spojených štátoch amerických v roku 1997. Nemecké orgány preskúmali tvrdenia sťažovateľa a Komisia podnikla kroky na odstránenie určitých nedostatkov a na zabránenie podobným problémom v budúcnosti. Ombudsman však usúdil, že Komisia nepreukázala, že riadne preskúmala tvrdenia sťažovateľa, najmä týkajúce sa uvedeného incidentu. Aj keď to uznal, hoci prijímateľská inštitúcia v Spojených štátoch amerických odmietla poskytnúť informácie o tejto záležitosti, nebolo možné zistiť, či rádioaktívny materiál bol skutočne nezákonne odoslaný do Spojených štátov amerických, kritizoval skutočnosť, že Komisia riadne neposúdila a nepreverila všetky ostatné relevantné aspekty v tejto súvislosti.

3.6 Postúpenia a rady

Ak sťažnosť nespadá do mandátu Európskeho ombudsmana, ombudsman sa snaží poradiť sťažovateľovi iný kompetentný orgán, ktorý by sa mohol sťažnosťou zaoberať, najmä ak sa prípad

Ak sťažnosť nespadá do mandátu Európskeho ombudsmana, ombudsman sa snaží poradiť sťažovateľovi iný kompetentný orgán, ktorý by sa mohol sťažnosťou zaoberať.

týka práva EÚ. Ak je to možné, ombudsman postupuje sťažnosť priamo inému kompetentnému orgánu s predchádzajúcim súhlasom sťažovateľa za predpokladu, že je sťažnosť opodstatnená.

Európsky ombudsman úzko spolupracuje so svojimi národnými a regionálnymi kolegami v členských štátoch prostredníctvom Európskej siete ombudsmanov.

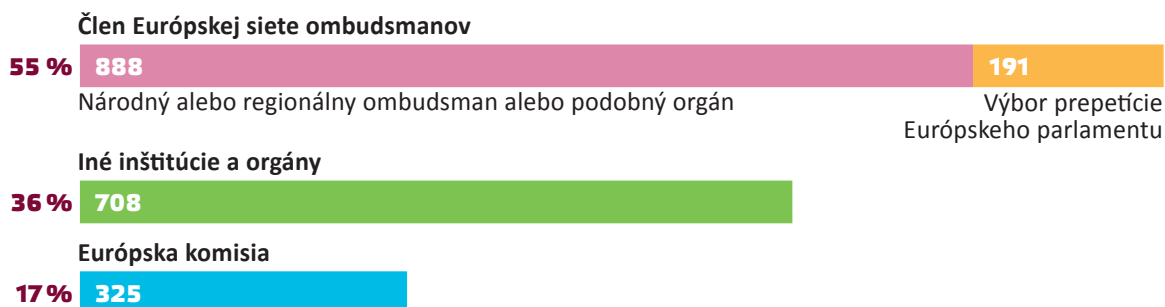
Sťažnosti, ktoré nespádajú do mandátu ombudsmana, sa často týkajú údajných porušení práva Spoločenstva členskými štátmi. Mnohé tieto prípady dokáže najlepšie vyriešiť iný člen Európskej siete ombudsmanov. Európsky ombudsman úzko spolupracuje so svojimi národnými a regionálnymi kolegami v členských štátoch prostredníctvom Európskej siete ombudsmanov (pozri ďalej časť 4.2). Jedným z cieľov siete je umožniť rýchle postúpenie sťažností príslušnému národnému alebo regionálnemu ombudsmanovi alebo podobnému orgánu. Plnohodnotným členom siete je tiež Výbor pre petície Európskeho parlamentu.

V niektorých prípadoch ombudsman považuje za vhodné postúpiť sťažnosť Komisii alebo sieti SOLVIT, ktorú zriadila Komisia na pomoc ľuďom, ktorí čelia prekážkam, keď sa snažia uplatňovať svojej práva na vnútornom trhu Únie. Pred postúpením sťažnosti alebo poskytnutím rady sťažovateľovi služby ombudsmana robia všetko preto, aby poskytli čo najvhodnejšiu radu.

V 70 % všetkých prípadov preskúmaných v roku 2008 sa poskytla rada, alebo prípad bol postúpený. Ako vyplýva z obrázku 3.12, v 1 079 prípadoch bola sťažnosť postúpená členovi Európskej siete ombudsmanov alebo sa sťažovateľovi poskytla rada, aby kontaktoval člena siete (888 prípadov bolo postúpených národnému alebo regionálnemu ombudsmanovi, zatiaľ čo 191 bolo postúpených Výboru pre petície Európskeho parlamentu). Ďalších 325 sťažností bolo postúpených Európskej komisii⁵⁵, zatiaľ čo 708 prípadov bolo postúpených iným inštitúciám a orgánom, ako napr. SOLVIT alebo špecializovaným ombudsmanom alebo orgánom zaoberajúcim sa sťažnosťami v členských štátoch.

Vo zvyšnej časti tejto kapitoly sa uvádzajú príklady postúpených prípadov alebo prípadov, keď sa poskytla rada.

Obrázok 3.12: Sťažnosti postúpené iným inštitúciám a orgánom Poskytnutie rady sťažovateľom, aby kontaktovali iné inštitúcie a orgány

POZNÁMKA 1 Patrí sem 158 sťažností zaregistrovaných koncom roku 2007, ktoré boli spracované v roku 2008 a nepatrí 220 sťažností zaregistrovaných koncom roku 2008, ktoré sa koncom roku ešte stále spracúvali, aby sa určilo, aký postup je potrebné prijať.

POZNÁMKA 2 V niektorých prípadoch sa sťažovateľovi poskytli viaceré typy rád, preto tieto percentuálne podiely spolu tvoria viac ako 100 %.

Sťažnosti riešené prostredníctvom Európskej siete ombudsmanov

Francúzsky občan podal sťažnosť na francúzsku regionálnu kanceláriu zdravotnej poisťovne v súvislosti s ťažkosťami, ktorým čelil pri svojich žiadostiach o vyplatenie dôchodku. Európsky ombudsman kontaktoval svojho francúzskeho kolegu, aby sa uistil, či sa bude môcť zaoberať touto záležitosťou. Potom kontaktoval sťažovateľa, ktorý súhlasil s tým, aby jeho sťažnosť bola postúpená francúzskemu ombudsmanovi. Francúzsky ombudsman sťažnosť preskúmal a potvrdil, že dôchodok bude sťažovateľovi vyplatený so spätnou platnosťou.

1617/2008/CHM ■

55. Tento údaj obsahuje niektoré prípady, v ktorých bola sťažnosť na Komisiu vyhlásená za neprípustnú, pretože sa neuskutočnili príslušné administratívne kroky voči inštitúcii pred podaním sťažnosti ombudsmanovi.

Európsky ombudsman dostal sťažnosti od bulharských občanov týkajúce sa energetických podnikov (dodávateľov ústredného kúrenia a teplej vody) v Bulharsku. Keďže sťažovatelia tvrdili, že právo Spoločenstva o energetickej účinnosti konečného využitia energie a energetických službách nebolo riadne transponované, ombudsman im poradil, aby vzážíli podanie sťažnosti Komisii na porušenie práva Spoločenstva a informovali Komisiu o záležitosti.

Bulharský ombudsman dostal stovky podobných sťažností, ktoré sa týkali problémov počnúc porušovaním spotrebiteľských práv až po metodiku použitia na výpočet jednotlivých faktúr. Keďže dotknuté energetické podniky spadajú do jeho mandátu, bulharský ombudsman preskúmal sťažnosti a pripravil správu s odporúčaniami pre vládu, špecializované vládne agentúry, miestnu správu a verejnoprospešné služby. Následne informoval Európskeho ombudsmana o vývoji v tejto oblasti týkajúcom sa hlavne zmien bulharského práva o energetickej účinnosti.

2349/2008/VIK a podobné prípady ■

Španielsky občan sa sťažoval Európskemu ombudsmanovi v mene politickej strany na údajné porušovanie základných práv španielskymi národnými i regionálnymi orgánmi. Tvrdil, že španielske orgány neprijali všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie, aby si občania bývajúci v určitých španielskych regiónoch, ktoré majú svoje regionálne jazyky, mohli uplatňovať svoje práva, najmä vzhľadom na používanie španielčiny na školách a univerzitách a na zabezpečenie, aby sa občania necítili ohrození teroristickou organizáciou ETA. Ombudsman postúpil prípad španielskemu ombudsmanovi, ktorý v súvislosti s týmito tvrdeniami mohol podniknúť potrebné kroky.

Sťažovateľ tiež tvrdil, že Európska komisia neprijala opatrenia proti španielskym orgánom, na zabezpečenie súladu s týmito právami a slobodami. Keďže sťažovateľ nekontaktoval inštitúciu, aby ju informoval o svojich obavách, Európsky ombudsman mu poradil, aby podal sťažnosť Komisii.

3009/2007/SMG ■

Sťažovateľ žijúci v Maďarsku podal Európskemu ombudsmanovi sťažnosť. Sťažovateľ platí alimenty svojej bývalej manželke, ktorá žije vo Francúzsku. Sťažoval sa na skutočnosť, že v Maďarsku sa alimenty nedajú odrátať z jeho daňového príjmu. Ako tvrdil v sťažnosti, ak by žil vo Francúzsku, alimenty by sa odrátali. Domnieval sa, že EÚ by mala v tejto veci konať.

Ombudsman postúpil túto sťažnosť Európskemu parlamentu, aby sa ňou zaoberal ako s petíciou. Výbor pre petície začal petíciou skúmať a požiadal Európsku komisiu, aby vykonala predbežnú štúdiu o rôznych aspektoch problému.

2592/2007/LR ■

Sťažnosti postúpené Európskej komisii

Európsky ombudsman dostal sťažnosť od regionálneho ombudsmana Andalúzie (Španielsko) týkajúcu sa ropného znečistenia spôsobeného kolíziou dvoch lodí v blízkosti pobrežia Cádizu a Gibraltárskej oblasti. Podľa sťažovateľa ropné znečistenie vážne ovplyvňuje blízku oblasť a zodpovedné orgány nepodnikli príslušné kroky. Konkrétne sa domnieval, že týmto stavom sa porušovalo právo Spoločenstva o environmentálnej zodpovednosti.

Keďže prípad sa týkal možného porušenia práva Spoločenstva členským štátom, ombudsman postúpil prípad Komisii. Komisia informovala ombudsmana, že napísala andalúzskeму ombudsmanovi a vysvetlila, že orgány Gibraltáru zatiaľ netransponovali smernicu a že rieši tento aspekt prípadu prostredníctvom konania o porušení práva Spoločenstva. Pokiaľ ide o konkrétny problém, Komisia uviedla, že požiadala orgány Spojeného kráľovstva,

aby poskytli ďalšie informácie o charaktere prepravovaného materiálu a či orgány Spojeného kráľovstva splnili svojej povinnosti podľa práva Spoločenstva. Zaviazala sa, že bude andalúzskeho ombudsmana informovať o každom ďalšom vývoji v tomto vyšetrovaní.

2017/2008/JMA ■

Európsky ombudsman dostal dve sťažnosti týkajúce sa problémov, ktorým čelili manželskí partneri občanov EÚ, ktorí potrebovali víza pre vstup do iného členského štátu. V prvom prípade požadovali od štátneho príslušníka Nigérie ženatého s rumunskou občiankou víza pre vstup do Spojeného kráľovstva. V druhom prípade sa od štátnej príslušníčky Thajska vydatej za občana Spojeného kráľovstva požadovali víza pre vstup do Španielska. Obidva prípady sa týkali možného porušenia práva Spoločenstva o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov na slobodný pohyb a pobyt na území členských štátov. Ombudsman postúpil prípady Komisii.

Komisia v oboch prípadoch poskytla užitočné vysvetlenie. Konkrétne v druhom prípade uviedla, že Španielsko mohlo nesprávne transponovať príslušnú smernicu. Informovala sťažovateľa, že sa bude prihliadať na informácie z jeho prípadu pri komplexnom skúmaní súladu vnútroštátnych predpisov so smernicou. Komisia ďalej poradila sťažovateľovi, aby kontaktoval SOLVIT v Spojenom kráľovstve v súvislosti so svojou sťažnosťou a podal Komisii formálnu sťažnosť, ak by sa problém nevyriešil.

2709/2008/EC a 2733/2008/EC ■

Sťažnosť postúpená sieti SOLVIT

Ombudsman dostal sťažnosť od osoby, že komisia pre štátne služby na Cypre odmietla uznať roky, ktoré odpracovala v Spojenom kráľovstve pri výpočte jej starobného dôchodku, pretože v tom čase Cyprus nebol členským štátom EÚ. Sťažovateľka to pociťovala ako diskrimináciu voči svojej osobe, pretože by musela pracovať dlhšie ako iní štátni úradníci, aby mala nárok na plný starobný dôchodok.

Sťažnosť bola postúpená sieti SOLVIT, ktorá kontaktovala Ministerstvo práce a sociálneho poistenia na Cypre. Ministerstvo potvrdilo, že nebudú problémy s uznaním doby, ktorú sťažovateľka odpracovala v Spojenom kráľovstve. Keďže sťažovateľka pri ďalších kontaktoch so sieťou SOLVIT vysvetlila, že jej sťažnosť bola namierená proti komisii pre štátnu službu za neuznanie doby, ktorú odpracovala v Spojenom kráľovstve, na účely povýšenia a že musela prípad predložiť vnútroštátnym súdom, SOLVIT ju informoval, že sa nemôže zaoberať s jej konkrétnou sťažnosťou.

796/2008/TIS ■

Vzťahy s inštitúciami, ombudsmanmi a ostatnými zainteresovanými stranami

EURÓPSKY ombudsman venuje značnú časť svojho času zvyšovaniu povedomia o jeho práci v boji proti nesprávnym úradným postupom a pri podpore transparentnosti a dobrej správy. Táto kapitola poskytuje prehľad snáh ombudsmana pri styku s inštitúciami a orgánmi EÚ, s jeho kolegami ombudsmanmi a ostatnými zainteresovanými stranami.

4.1 Vzťahy s inštitúciami a orgánmi EÚ

Konstruktívne vzťahy s inštitúciami a orgánmi EÚ sú pre Európskeho ombudsmana veľmi dôležité na to, aby dosiahol podľa možnosti čo najlepšie výsledky pre sťažovateľov. Ombudsman sa pravidelne stretáva s predstaviteľmi a úradníkmi inštitúcií s cieľom prediskutovať spôsoby zlepšenia kvality úradných postupov EÚ. Jeho činnosť v tejto oblasti je podrobne opísaná nižšie.

Konstruktívne vzťahy s inštitúciami a orgánmi EÚ sú pre Európskeho ombudsmana veľmi dôležité na to, aby dosiahol podľa možnosti čo najlepšie výsledky pre sťažovateľov.

delne stretáva s predstaviteľmi a úradníkmi inštitúcií s cieľom prediskutovať spôsoby zlepšenia kvality úradných postupov EÚ. Jeho činnosť v tejto oblasti je podrobne opísaná nižšie.

■ Európsky parlament

Ombudsmana volí Európsky parlament a ombudsman sa za svoju činnosť zodpovedá Európskemu parlamentu, a to najmä prostredníctvom predkladania výročnej správy, ale aj prostredníctvom osobitných správ. Ombudsman sa teší vynikajúcim pracovným vzťahom s Výborom pre petície Európskeho parlamentu, ktorý zodpovedá za vzťahy Parlamentu s ombudsmanom a pripravuje správu k jeho výročnej správe. Na každom zo zasadnutí výboru, ktoré sa konali v roku 2008, na žiadosť výboru zastupoval ombudsmana niektorý člen z jeho tímu.

Európsky parlament volí ombudsmana, ktorý sa mu zodpovedá, predovšetkým prostredníctvom predkladania výročných správ. Na snímke je ombudsman, ktorý predkladá správu za rok 2007 predsedovi Európskeho parlamentu Hansovi-Gertovi PÖTTERINGOVI. Štrasburg 12. marca 2008.

Ombudsman predložil 12. marca 2008 predsedovi Parlamentu, pánu poslancovi Hansovi-Gertovi PÖTTERINGOVI, svoju výročnú správu za rok 2007. Nasledujúci deň ju doručil predsedovi Výboru pre petície, pánu poslancovi Marcinovi LIBICKEMU, a 19. mája mal príležitosť je prezentovať pred samotným výborom. Pani poslankyňa Dushana ZDRAVKOVA vypracovala správu výboru o činnosti

ombudsmana. Parlament na svojom plenárnom zasadnutí 23. októbra prijal na základe jej správy uznesenie 465 hlasmi za a 1 hlasom proti. Parlament vo svojej rezolúcii deklaroval spokojnosť s prácou ombudsmana, s jeho konštruktívnou spoluprácou s inštitúciami a s názorom verejnosti na jeho prácu.

Pokiaľ ide o vzťahy ombudsmana s Parlamentom, v roku 2008 bola významnou aj revízia štatútu Európskeho ombudsmana. Koncom roku 2007 Výbor pre ústavné veci Európskeho parlamentu posúdil návrh správy o navrhovaných zmenách štatútu (spravodajkyne pani poslankyne Anneli JÄÄTTEENMÄKIOVEJ). Pán DIAMANDOUROS predložil 24. januára 2008 výboru druhýkrát svoje návrhy na revíziu štatútu a 10. marca prijal výbor správu pani JÄÄTTEENMÄKIOVEJ 19 hlasmi za a žiadnym proti. Ako sa uvádza v kapitole 2 tejto výročnej správy, rozhodnutie¹ o revízii štatútu prijal Parlament 18. júna (576 hlasmi za a 8 proti). Revidovaná verzia štatútu nadobudla účinnosť 31. júla 2008.

Prebiehajúca reforma nariadenia č. 1049/2001 o prístupe verejnosti k dokumentom² figurovala na programe spolupráce ombudsmana s inými inštitúciami na rok 2008. Stanovisko ombudsmana k návrhu Komisie na revíziu tohto nariadenia bolo predložené Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci Európskeho parlamentu na jeho zasadnutí v Bruseli 2. júna a 11. decembra opäť na seminári v Bruseli, ktorý zorganizoval fínsky parlament a fínske ministerstvo spravodlivosti. Ombudsman vyzval Európsky parlament, aby využil svoju úlohu spoluzákodarcu tohto nariadenia na zabezpečenie čo najväčšieho možného prístupu občanov k dokumentom. V rámci svojho príspevku do diskusie na túto tému ombudsman prezentoval komparatívnu štúdiu o zákonoch a praxi v členských štátoch v oblasti prístupu verejnosti k informáciám v databázach. Štúdiou sa pritom inšpiroval na predloženie konkrétnych návrhov k reforme pravidiel prístupu k dokumentom.

■ Rada EÚ

Revízia štatútu ombudsmana bola významnou témou väčšiny stretnutí pána DIAMANDOUROSA so zástupcami členských štátov v Rade EÚ v prvom polroku 2008. Dňa 16. mája ombudsman predniesol príspevok pred skupinou Rady pre všeobecné záležitosti, aby vysvetlil zámer revízie a odpovedal na všetky otázky delegácií členských štátov. Rada naznačila svoj súhlas s revíziou štatútu vo vyhlásení pána Janeza LENARCICA, úradujúceho predsedu Rady, na plenárnom zasadnutí Parlamentu dňa 18. júna.

■ Európska komisia

Európska komisia je inštitúcia, ktorej sa týka najväčšia časť vyšetровaní, ktoré vykonáva ombudsman. Na zabezpečenie konštruktívnych pracovných vzťahov a získanie uspokojivých odpovedí na

Európska komisia je inštitúcia, ktorej sa týka najväčšia časť vyšetровaní, ktoré vykonáva ombudsman.

vyšetrovania ombudsmana sú preto dôležité pravidelné stretnutia s komisármi a vyššie postavenými zamestnancami Komisie. Počas roku 2008 sa pán DIAMANDOUROS stretol s pánom José

Manuelom BARROSOM, predsedom Komisie, pani Margot WALLSTRÖMOVOU, podpredsedníčkou Komisie zodpovednou za medziinštitucionálne vzťahy a komunikačnú stratégiu, pánom Janezom POTOČNIKOM, komisárom pre vedu a výskum, a pánom Vladimírom ŠPIDLOM, komisárom pre zamestnanosť, sociálne veci a rovnosť príležitostí.

Ombudsman úzko spolupracuje s ostatnými nápravnými mechanizmami vrátane tých, ktoré koordinuje Komisia, s cieľom zabezpečiť čo najlepšie služby sťažovateľom. Na seminári v Luxemburgu, ktorý sa konal dňa 20. novembra, pán DIAMANDOUROS predstavil svoju prácu predstaviteľom siete

1. Rozhodnutie Európskeho parlamentu 2008/587/ES, Euratom z 18. júna 2008, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 94/262/ESUO, ES, Euratom o úprave a všeobecných podmienkach upravujúcich výkon funkcie ombudsmana; Ú. v. EÚ 2008 L 189, s. 25.

2. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie, Ú. v. ES 2001 L 145, s. 43.

SOLVIT. SOLVIT je sieť, ktorú zriadila Európska komisia na pomoc ľuďom, ktorí sa stretnú s prekážkami pri uplatňovaní svojich práv na vnútornom trhu Únie. Obidve strany sa dohodli na tom, že je potrebné vynaložiť viac práce na zlepšenie nasmerovania, aby sa sťažnosti hneď na prvýkrát dostali na vyriešenie v rámci najvhodnejšieho nápravného mechanizmu. Ombudsman v tejto súvislosti upozornil na skutočnosť, že jeho úrad pracuje na vypracovaní interaktívneho návodu, ktorý bude súčasťou jeho novej pripravovanej internetovej stránky.

■ Európska investičná banka (EIB)

V roku 2008 ombudsman venoval značný čas rozvoju vzťahov s EIB v rámci stretnutí s jej prezidentom, pánom Philippom MAYSTADTOM, viceprezidentom, pánom Plutarchosom SAKELLARISOM, a ďalšími vyššie postavenými predstaviteľmi. Uskutočnila sa aj recipročná výmena zamestnancov, ktorá sa ukázala byť veľmi užitočná pre zamestnancov oboch inštitúcií.

Obzvlášť významnou záležitosťou v danom roku bolo podpísanie memoranda o porozumení³ medzi ombudsmanom a prezidentom EIB, ku ktorému došlo 9. júla. Účelom tejto dohody je zlepšiť ochranu zainteresovaných strán pred akýmkoľvek prípadnými nesprávnymi úradnými postupmi súvisiacimi s činnosťou EIB. Predpokladá sa v nej, že ochrana zainteresovaných strán sa rozšíri aj na tých, ktorí nie sú občanmi EÚ alebo nemajú na území EÚ bydlisko. Navyše v prípade údajného nesprávneho úradného postupu sťažovateľ bude musieť najprv využiť platný interný postup EIB na riešenie sťažnosti predtým, ako sa obráti na ombudsmana. Tento postup je vymedzený v politike mechanizmu riešenia sťažností vyhlásenej bankou, ktorá bude predmetom verejných konzultácií v roku 2009⁴.

■ Európsky úrad pre výber zamestnancov (EpsO)

Vzhľadom na svoju kľúčovú úlohu pri nábore nových zamestnancov EÚ a tým aj v rámci vzťahov s občanmi Európy, sa EPSO podieľa relatívne vysokým podielom na vyšetrovaniach, ktoré vykonáva

Vzhľadom na svoju kľúčovú úlohu pri nábore nových zamestnancov EÚ a tým aj v rámci vzťahov s občanmi Európy, sa EPSO podieľa relatívne vysokým podielom na vyšetrovaniach, ktoré vykonáva ombudsman.

ombudsman. S cieľom pomôcť zabezpečiť čo najvyššiu úroveň služieb pre občanov v tejto oblasti sa ombudsman a jeho tím v roku 2008 niekoľkokrát stretli s riaditeľom EPSO, pánom Davidom BEARFIELDOM a jeho tímom. Dňa 15. apríla pán DIAMANDOUROS predstavil svoju prácu zamestnancom EPSO. Potom nasledovala čulá výmena názorov o tom, ako sťažnosti čo najlepšie riešiť. Pán BEARFIELD využil túto príležitosť aj

Ombudsman sa pravidelne stretáva s kolegami z iných inštitúcií EÚ, s ktorými si vymieňa informácie a najlepšie skúsenosti. Fotografia zachytáva ombudsmana v rozhovore s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov (EDPS) Peterom HUSTINXOM a s asistentom dozorného úradníka Joaquínom BAYOM DELGADOM. Ombudsman poskytol prehľad kontaktov s EDPS na podujatí 17. decembra 2008 pri príležitosti piateho výročia EDPS a odchodu pána BAYA DELGADA.

3. Memorandum o porozumení medzi Európskym ombudsmanom a Európskou investičnou bankou týkajúce sa informácií o politikách, normách a postupoch banky a vybavovania sťažností, vrátane sťažností od osôb, ktoré nie sú občanmi Európskej únie, ani nemajú na území Európskej únie bydlisko; Ú. v. EÚ 2008 C 244, s. 1.

4. Informácie o politike mechanizmu riešenia sťažnosti EIB sú dostupné na internetovej stránke: <http://www.eib.org>

na to, aby vysvetlil plány EPSO na modernizáciu postupov prijímania nových zamestnancov s názvom „Rozvojový program EPSO“. Tento program predstavil opäť 9. októbra, keď spolu s delegáciou zamestnancov EPSO navštívil vysunuté pracovisko ombudsmana v Bruseli, aby sa stretol s ombudsmanom, generálnym tajomníkom, riaditeľom právneho odboru a vedúcimi právnych oddelení. Účelom tohto stretnutia pre obidve strany bolo lepšie spoznať prácu druhej strany. Ombudsman a pán BEARFIELD sa potom stretli ešte raz 17. decembra.

■ Agentúry EÚ

Generálny tajomník ombudsmana, pán Ian HARDEN, sa zúčastnil na stretnutí vedúcich predstaviteľov agentúr, ktoré sa konalo 24. októbra v Lisabone. Na tomto stretnutí sa agentúry dohodli, že všetky akceptujú Európsky kódex dobrej správnej praxe a zväžia, ako o ňom čo najlepšie informovať medzi sebou. Ombudsman veľmi privítal tento vývoj, ktorý by mal pomôcť vysvetliť občanom, čo môžu pri kontakte s agentúrami očakávať. Tento kódex by mal slúžiť aj ako príručka pre zamestnancov agentúr zodpovedných za vzťahy s verejnosťou.

■ Ostatné inštitúcie a orgány EÚ

Počas roka 2008 ombudsman zorganizoval celý rad ďalších stretnutí so zástupcami inštitúcií a orgánov EÚ. Dňa 24. januára sa stretol s predsedami výborov zamestnancov inštitúcií a orgánov EÚ, aby im vysvetlil svoju úlohu pri zlepšovaní kvality úradných postupov inštitúcií a orgánov EÚ. Dňa 5. septembra sa zúčastnil na seminári, ktorý vo Viedni zorganizoval pán Morten KJAERUM, riaditeľ Agentúry Európskej únie pre základné práva. V dňoch 20. a 21. novembra ombudsman odišiel do Luxemburgu, aby sa stretol s predsedom Európskeho súdneho dvora, pánom Vassiliosom SKOURISOM, predsedom Súdu prvého stupňa, pánom Marcom JAEGEROM, a predsedom Súdu pre verejnú službu, pánom Paulom J. MAHONEYOM. Napokon, 17. decembra na seminári v Bruseli, ktorý zorganizoval Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov, pán Peter HUSTINX, ombudsman prezentoval prehľad vzťahov medzi jeho inštitúciou a úradom Európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov. Tento seminár sa konal pri príležitosti piateho výročia Európskeho dozorného úradníka a odchodu pomocného dozorného úradníka, pána Joaquína BAYO DELGADONA.

4.2 Vzťahy s ombudsmanmi a podobnými orgánmi

Európsky ombudsman úzko spolupracuje so svojimi partnermi na národnej, regionálnej a miestnej úrovni s cieľom zabezpečiť, aby boli sťažnosti občanov vybavované rýchlo a efektívne.

Európsky ombudsman úzko spolupracuje so svojimi partnermi na národnej, regionálnej a miestnej úrovni s cieľom zabezpečiť, aby boli sťažnosti občanov vybavované rýchlo a efektívne.

Táto spolupráca je rovnako životne dôležitá pre výmenu informácií o práve EÚ, ako aj pre sledovanie dôležitého vývoja vo svete ombudsmanov a pri výmene informácií o najlepších postupoch. Väčšinou sa táto spolupráca uskutočňuje pod záštitou Európskej siete ombudsmanov, hoci Európsky ombudsman sa zúčastňuje aj

na konferenciách, seminároch a poradách mimo tejto siete.

■ Európska sieť ombudsmanov

Sieť slúži ako efektívny mechanizmus spolupráce v oblasti riešenia prípadov.

Európsku sieť ombudsmanov v súčasnosti tvorí takmer 90 úradov v 31 krajinách a pokrýva národné a regionálne úrovne v Únii, ako aj národné úrovne v krajinách, ktoré požiadali o členstvo v EÚ, a tiež v Nórsku i na Islande. Sieť slúži ako efektívny mechanizmus spolupráce v oblasti riešenia prípadov. Sieť je rovnako aktívna pri výmene skúseností a najlepšej praxe, pričom sa tieto ciele snaží dosahovať prostredníctvom seminárov a stretnutí, pravidelného spravodajcu, elektronického diskusného fóra a elektronickej služby poskytovania denných správ. V tejto súvislosti je obzvlášť významná komparatívna štúdia Európskeho ombudsmana o zákonoch a praxi v členských štátoch v oblasti prístupu verejnosti k informáciám v databázach. Ombudsman kontaktoval svojich kolegov v sieti, aby sa dozvedel o najlepšej praxi na národnej úrovni s cieľom zabezpečiť maximálny prístup verejnosti k databázam. Inšpiroval sa pritom výsledkami tejto štúdie na predloženie konkrétnych návrhov k reforme pravidiel EÚ o prístupe verejnosti k dokumentom.

Ombudsmani, ktorí sa zapojili do siete, prijali na šiestom seminári národných ombudsmanov v októbri 2007 v Štrasburgu vyhlásenie. Účelom vyhlásenia je zabezpečiť lepšiu informovanosť o celoeurópskej dimenzii práce ombudsmanov a vysvetliť služby, ktoré poskytujú občanom, ktorí sa sťažujú na veci, ktoré patria do pôsobnosti práva EÚ. Európsky ombudsman počas roku 2008 usilovne pracoval pomocou svojich publikácií a prezentácií na zvyšovaní informovanosti o vyhlásení, zverejnil ho aj na svojej internetovej stránke v 23 jazykoch. Pán DIAMANDOUROS upozorňoval na vyhlásenie aj počas svojich informačných návštev členských štátov, ktoré koordinujú jeho kolegovia ombudsmani.

Spolupráca na riešení prípadov

Veľa sťažovateľov sa obracia na Európskeho ombudsmana v prípade, ak majú problémy s národnými, regionálnymi alebo miestnymi úradmi. V mnohých prípadoch môže ombudsman v príslušnej krajine zabezpečiť účinnú nápravu.

Veľa sťažovateľov sa obracia na Európskeho ombudsmana v prípade, ak majú problémy s národnými, regionálnymi alebo miestnymi úradmi. V mnohých prípadoch môže ombudsman v príslušnej

krajine zabezpečiť účinnú nápravu. Vždy keď je to možné, Európsky ombudsman odstupuje prípady priamo národným a regionálnym ombudsmanom alebo sťažovateľovi vhodne poradí. Bližšie podrobnosti o tejto spolupráci sú uvedené na konci kapitoly 3.

Národní a regionálni ombudsmani môžu Európskeho ombudsmana požiadať o písomné odpovede na otázky o práve EÚ a jeho výklade vrátane otázok, ktoré vzniknú pri vybavovaní určitých konkrétnych prípadov. Európsky ombudsman buď odpovie priamo, alebo, ak je to vhodnejšie, otázku presmeruje na inú inštitúciu alebo orgán EÚ, aby odpovedali oni. Počas roku 2008 ombudsman dostal osem nových otázok (päť od národných ombudsmanov a tri od regionálnych ombudsmanov). Predstavuje to značný nárast v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi a odráža to rastúcu informovanosť o postupe vznášania otázok po uverejnení uvedeného vyhlásenia. Tieto otázky sa týkali celého radu záležitostí od výkladu pravidiel EÚ o náhrade pre cestujúcich leteckou dopravou v Holandsku až po výklad pravidiel EÚ o verejnej doprave španielskymi orgánmi.

Semináre

Semináre národných a regionálnych ombudsmanov sa konajú každé dva roky a organizuje ich Európsky ombudsman spolu s národným alebo regionálnym partnerom.

Šiesty seminár regionálnych ombudsmanov členských štátov EÚ sa konal v Berlíne v dňoch od 2. do 4. novembra. Zorganizoval ho predseda Výboru pre petície berlínskeho krajinského parlamentu, pán Ralf HILLENBERG, a Európsky ombudsman s podporou *Europäische Akademie Berlin* (Európskej akadémie v Berlíne). Na tomto podujatí sa zúčastnilo 90 zástupcov z každej zo šiestich krajín, v ktorých majú ombudsmana na regionálnej úrovni (konkrétne z Belgicka, Nemecka,

Španielska, Talianska, Rakúska a Spojeného kráľovstva⁵). Témou seminára bola „Ochrana najzraniteľnejších v spoločnosti: úloha sťažností a petícií“. Hlavnú prednášku na tému „Úloha ombudsmana vo vnútroštátnej a európskej právnej ochrane“ predniesol pán Günter HIRSCH, bývalý predseda nemeckého Najvyššieho súdu a terajší nemecký ombudsman pre poistenie. Po tejto prednáške nasledovala diskusia o nezávislosti ombudsmanov a petičných výborov, o tom, ako pracovať efektívne v prospech občanov a o sťažnostiach týkajúcich sa zdravotnej starostlivosti, starších osôb, sociálnych záležitostí a migrácie. Diskusie, ktoré odzneli na seminári, boli čulé a poučné a získaná spätná väzba potvrdila, že ombudsmani považovali výber témy za vysoko relevantný pre ich každodennú prácu.

Šiesty seminár regionálnych ombudsmanov členských štátov EÚ sa uskutočnil v Berlíne od 2. do 4. novembra. Na tomto podujatí sa zúčastnilo vyše 90 zástupcov (na fotografii). Témou seminára bola „Ochrana najslabších členov spoločnosti: úloha sťažností a petícií“.

© Abgeordnetenhaus von Berlin

Ďalší seminár, ktorý naplánovaný na rok 2008, bol šiesty seminár styčných úradníkov, ktorý sa konal od 1. do 3. júna v Štrasburgu. Styční úradníci pôsobia v rámci úradov národných ombudsmanov, ktoré sa zapojili do siete, ako miesta prvého kontaktu. Na šiestom seminári sa diskutovalo o celom rade tém vrátane slobody vyjadrovania, prístupu k informáciám a dokumentom, presadzovania správnych úradných postupov a efektívneho vybavovania sťažností. Predseda Súdu pre verejnú službu Paul J. MAHONEY predniesol hlavný príhovor 1. dňa s názvom „Charta základných práv EÚ a sloboda vyjadrovania sa úradníkov“. Po ňom nasledovala prezentácia návrhu dohovoru Rady Európy o prístupe k úradným dokumentom, ktorú predniesla predsedníčka skupiny odborníkov na prístup k dokumentom a predsedníčka Odvolacieho správneho súdu vo Švédsku, sudkyňa Helena JÄDERBLOMOVA. Seminár sa skončil zasadnutím na tému „Zabezpečenie uplatňovanie práva EÚ“, v rámci ktorej bol hlavným rečníkom poslanec Európskeho parlamentu a bývalý francúzsky minister európskych záležitostí, pán Alain LAMASSOURE. Na seminári sa zúčastnilo celkovo 30 zástupcov z 28 európskych krajín.

Bulletin Európski ombudsmeni

Bulletin Európski ombudsmeni sa zaoberá prácou členov Európskej siete ombudsmanov a širšieho členstva Európskeho regiónu Medzinárodného inštitútu ombudsmanov (*International Ombudsman Institute* - IOI). Vychádza v angličtine, francúzštine, nemčine, taliančine a španielčine a posielajú sa do viac ako 400 úradov na európskej, vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni. Bulletin vydáva Európsky ombudsman dvakrát ročne — v apríli a októbri. Dve čísla, ktoré vyšli v roku 2008, sa týkali celého radu tém vrátane článkov o rasovej diskriminácii, prekážkach voľného pohybu osôb, migrácie a azylovej problematiky, európskych právnych predpisov na ochranu životného prostredia, úlohe ombudsmanov pri dohľade vo väzniciach, práv zdravotne postihnutých osôb, práv dieťaťa a práva na demonštráciu. Spoločnou témou prelnajúcou sa mnohými týmito článkami bola úloha ombudsmanov pri zabezpečovaní úplnej implementácie práva EÚ.

5. Krajiny sú uvedené v poradí podľa protokolu EÚ, t. j. v abecednom poradí podľa názvov jednotlivých krajín v ich vlastnom jazyku. Toto poradie sa používa v celej tejto publikácii.

Šiesty seminár styčných úradníkov Európskej siete ombudsmanov sa uskutočnil od 1. do 3. júna v Štrasburgu. Na seminári sa diskutovalo o mnohých témach vrátane slobody prejavu, prístupu k informáciám a dokumentom, zabezpečovania vhodných administratívnych postupov a efektívneho vybavovania sťažností.

Nástroje elektronickej komunikácie

Internetová diskusia ombudsmana a fórum pre ombudsmanov a ich zamestnancov v Európe na výmenu dokumentov sa osvedčili ako nesmierne užitočný nástroj siete. Do fóra má prístup viac ako 230 osôb, čo rozširuje možnosti na každodennú spoluprácu medzi úradmi.

Najpopulárnejšou časťou fóra je spravodajská informačná služba *Ombudsman Daily News* (Denne správy ombudsmana), ktoré sa uverejňujú každý pracovný deň a obsahujú správy z úradov ombudsmanov, ako aj z Európskej únie. Do denných správ prispievajú takmer všetky úrady národných a regionálnych ombudsmanov v Európe a pravidelne ich využívajú.

V roku 2008 diskusné fórum aj naďalej predstavovalo veľmi užitočný spôsob výmeny informácií medzi úradmi ombudsmanov vo forme otázok a odpovedí. Týmto spôsobom sa začalo niekoľkých významných diskusií. Diskusie sa týkali rozličných otázok, ako je napríklad právo na štrajk, sloboda zhromažďovania, mechanizmy policajného dohľadu, eutanázia, zverejňovanie lekárskeho údajov, problém bezdomovcov, prístup k zdravotnej starostlivosti žiadateľov o azyl, prístup k zamestnaniu vo verejnom sektore a predkladanie sťažností elektronickou poštou.

Diskusné fórum obsahuje zoznam úradov národných a regionálnych ombudsmanov v členských štátoch EÚ, Nórsku, na Islande a v krajinách, ktoré požiadali o členstvo v EÚ. Tento zoznam sa aktualizuje po každej zmene kontaktných údajov úradu niektorého z ombudsmanov a je tak nenahradiiteľným zdrojom informácií o ombudsmanoch v Európe.

■ Stretnutia ombudsmanov

Snahy ombudsmana spolupracovať s partnermi počas roka presiahli činnosti v rámci Európskej siete ombudsmanov. S úmyslom podporovať postavenie ombudsmanov a vymieňať si skúsenosti s najlepšimi postupmi sa pán DIAMANDOUROS a členovia jeho tímu zúčastňovali na podujatiach, ktoré zorganizovali národní a regionálni ombudsmanmi v Európe vrátane Belgicka, Bulharska, Estónska, Francúzska, Írska a Talianska. Tieto podujatia sa zaoberali rozličnými otázkami počnúc prístupom k dokumentom až po vytváranie sietí ombudsmanov. Európsky ombudsman a členovia jeho tímu sa v roku 2008 stretli aj s mnohými ombudsmanmi a zástupcami inštitúcií ombudsmanov z EÚ i z ďalších oblastí.

4.3 Vzťahy s ostatnými zainteresovanými stranami

Európsky ombudsman sa zaviazal, že zabezpečí, aby si každá osoba alebo organizácia, ktorá by mohla mať problém s inštitúciami alebo orgánmi EÚ, boli vedomé svojho práva podať sťažnosť ombud-

Európsky ombudsman sa zaviazal, že zabezpečí, aby si každá osoba alebo organizácia, ktorá by mohla mať problém s inštitúciami alebo orgánmi EÚ, boli vedomé svojho práva podať sťažnosť ombudsmanovi na nesprávny úradný postup.

smanovi na nesprávny úradný postup. Vynakladanie úsilia na zvyšovanie povedomia sa v roku 2008 ešte zintenzívnilo, a ombudsman a členovia jeho tímu urobili 135 prezentácií. Navyše vzniklo nové oddelenie pre médiá, podnikateľský sektor a občiansku spoločnosť na vysunutom pracovisku ombudsmana v Bruseli s cieľom dostať sa bližšie k občanom, MVO, združeniam a spoločnostiam.

Táto časť poskytuje prehľad celého množstva príkladov, ako sa ombudsman počas roku snažil zvyšovať povedomie o práve sťažovať sa.

■ Konferencie a stretnutia

Za účasti ombudsmana

Ombudsman v roku 2008 strávil značný čas na stretnutiach s hlavnými zainteresovanými stranami, aby im vysvetlil svoje služby. Svoju prácu predstavil na viac ako 60 podujatiach zástupcom právnických kruhov, obchodných združení, think-tankov, MVO, zástupcov regionálnych a miestnych samospráv, lobistických a záujmových skupín, akademických kruhov, zástupcov na vysokej politickej úrovni a štátnych zamestnancov. Tieto konferencie, semináre a stretnutia sa konali v Bruseli a v členských štátoch, často ako súčasť informačných návštev ombudsmana (pozri ďalej v texte).

Pán DIAMANDOUROS 15. septembra odcestoval do Budapešti, kde sa zúčastnil na informačnom podujatí organizovanom maďarskými kolegami ombudsmanmi – Mátém SZABÓM, Sándorom FÜLÖPOM a Ernő KÁLLAIOM. Podujatie navštívili mnohí novinári, zástupcovia mimovládnych organizácií, podnikateľských kruhov a občania.

Za účasti členov tímu ombudsmana

Členovia tímu ombudsmana sú pri zvyšovaní povedomia o tejto inštitúcii rovnako aktívni. V roku 2008 sa uskutočnilo viac ako 75 prezentácií v celej EÚ pre približne 2 500 občanov. Najväčší počet takýchto skupín návštevníkov pochádza z Nemecka, za ktorými nasleduje Francúzsko. Medzi účastníkmi týchto prezentácií boli študenti a stážisti, právnici a sudcovia, podnikatelia a lobisti, zamestnanci štátnej a verejnej správy a zamestnanci úradov ombudsmanov.

Zatiaľ čo rozpočtové obmedzenia mali vplyv na počet prezentácií, ktoré sa môžu každý rok konať, ombudsman sa v rámci možností vždy snaží prijímať pozvania a žiadosti cieľových skupín. Všetky tieto prezentácie sú nesmierne dôležité, pretože pomáhajú dávať tzv. „ľudskú tvár“ administratívnym postupom EÚ.

Počas roka sa distribuovalo veľa publikácií vysvetľujúcich prácu ombudsmana, predovšetkým počas výročnej konferencie európskej siete podnikov, ktorá sa uskutočnila v novembri v Štrasburgu, a počas dní otvorených dverí Európskeho parlamentu v Bruseli a Štrasburgu v máji. Stánok ombudsmana navštívilo niekoľko tisícok návštevníkov a mnohí z nich do hĺbky diskutovali so zamestnancami úradu ombudsmana.

■ Informačné návštevy

S cieľom zvyšovať povedomie o práve sťažovať sa a ďalej upevňovať pracovné vzťahy s partnermi na vnútroštátnej a regionálnej úrovni ombudsman začal v roku 2003 realizovať intenzívny program

V roku 2008 ombudsman v rámci informačných návštev navštívil Cyprus, Grécko, Lotyšsko a Litvu.

informačných návštev členských štátov a kandidátskych krajín rokujúcich o pristúpení. Tieto návštevy pokračovali rýchlym tempom. V roku 2008 ombudsman v rámci informačných návštev

navštívil Cyprus, Grécko, Lotyšsko a Litvu.

(i) Na Cypre zorganizovala cyperská komisárka pre správu (ombudsmanka), pani Eliana NICOLAOUOVA, intenzívny program v rámci štvordňovej návštevy ombudsmana v dňoch 17. až 20. marca. Pán DIAMANDOUROS sa stretol s prezidentom Cypru, pánom Dimitrisom CHRISTOFIASOM, predsedom parlamentu, pánom Mariosom GAROYIANOM, tromi ministrami vlády, ďalej s vedúcimi predstaviteľmi politických strán a predsedom Najvyššieho súdu, pánom Christosom ARTEMIDESOM. Počas návštevy Nikózie ombudsman vystúpil s dvoma verejnými prednáškami o svojej práci, stretol sa s radou Cyperskej obchodnej komory a dostal ocenenie „Yannos Kranidiotis“ za služby verejnosti.

(ii) Počas svojej návštevy v Grécku v dňoch 23. až 28. mája sa Európsky ombudsman stretol s prezidentom, pánom Karolosom PAPOULIASOM, predsedom vlády, pánom Kostasom KARAMANLISOM, predsedom parlamentu, pánom Dimitrisom SIOUFASOM, predsedom Rady štátu, pánom Georgiosom PANAGIOTOPOULOSOM, ďalej s tromi ministrami vlády, vedúcimi predstaviteľmi politických strán a bývalým prezidentom a dvoma bývalými predsedami vlády. Pán DIAMANDOUROS sa stretol aj s právnikmi, Mvo, štátnymi zamestnancami a zástupcami obchodných kruhov, aby im vysvetlil svoje služby. Informačnú návštevu pána DIAMANDOUROSA koordinoval grécky ombudsman, pán Yorgos KAMINIS a zamestnanci jeho úradu.

(iii) V dňoch 28. až 30. septembra Európsky ombudsman navštívil Lotyšsko. Lotyšský ombudsman, pán Romāns APSĪTIS, zorganizoval návštevu, počas ktorej ombudsman predstavil svoju

Všetky tieto návštevy boli nesmierne cenné z hľadiska zvyšovania povedomia o právach občanov podľa práva EÚ, zlepšovania obrazu Európskeho ombudsmana a jeho národných partnerov v očiach verejnosti a poskytovania informácií o práve sťažovať sa.

prácu zástupcom miestnej samosprávy, Mvo, zástupcom obchodných kruhov a vysokoškolským študentom. Stretol sa so zástupcami sudcov a predstavil svoju prácu niekoľkým parlamentným výborom. Počas návštevy v Rige sa pán DIAMANDOUROS stretol s prezidentom Lotyšska, pánom Valdisom ZATLERSOM, ako aj s tromi ministrami vlády.

(iv) V dňoch 1. až 3. októbra odišiel do Vil'njusu na informačnú návštevu, ktorú zorganizovali (parlamentní) Seimas ombudsmeni, pán Romas VALENTUKEVIČIUS, pani Albina RADZEVIČIŪTĖOVA, pán Augustinas NORMANTAS, pani Virginija PILIPAVIČIENĖOVA, pani Zita ZAMŽICKIENĖOVA, a zamestnanci ich úradu. Stretol sa s niekoľkými výbormi Seimas, ako aj s ministrom spravodlivosti, pánom Petrasom BAGUŠKOM. Ombudsman vystúpil s verejnou pred-

náškou pre štátnych zamestnancov a vysokoškolských študentov a stretol sa so zástupcami litovských obchodných kruhov, ako aj MVO.

(v) Pán DIAMANDOUROS 15. septembra odcestoval do Budapešti, aby sa zúčastnil na informačnom podujatí, ktoré zorganizovali jeho maďarskí kolegovia ombudsmeni, páni Máté SZABÓ, Sándor FÜLÖP a Ernő KÁLLAI.

LITVA — Európsky ombudsman od 1. do 3. októbra 2008 uskutočnil informačnú návštevu Litvy. Túto návštevu spoluorganizovali *Seimas* (parlamentní) ombudsmeni. Na snímke sú spolu s pánom DIAMANDOUROSOM (zľava doprava) Virginija PILIPAVIČIENĖ, Albina RADZEVICIŪTĖ, Augustinas NORMANTAS, Žita ZAMŽICKIENĖ a Romas VALENTUKEVIČIUS.

© Athens News Agency

GRÉCKO — Európsky ombudsman sa počas informačnej návštevy Grécka, ktorá sa uskutočnila od 23. do 28. mája, stretol s mnohými predstaviteľmi na vysokej úrovni vrátane prezidenta, predsedu vlády a predsedu parlamentu. Snímka ho zachytáva spolu s predsedníčkou parlamentného výboru pre európske veci Elsou PAPADEMETRIOUOVOU. Pán DIAMANDOUROS sa počas návštevy stretol aj s právnikmi, predstaviteľmi mimovládnych organizácií, so štátnymi zamestnancami a zástupcami obchodných kruhov, aby im vysvetlil obsah svojej práce. Informačnú návštevu pána DIAMANDOUROSA koordinoval grécky ombudsman Yorgos KAMINIS.

LOTYŠSKO — Európsky ombudsman navštívil Lotyšsko v dňoch 28. až 30. septembra 2008 s cieľom zvýšenia informovanosti o jeho práci. Lotyšský ombudsman Romāns APSĪTIS spoluorganizoval túto návštevu. Na snímke je pán DIAMANDOUROS spolu s pánom APSĪTISOM (po jeho pravici) a s prezidentom Lotyšska Valdisom ZATLERSOM (po jeho ľavici).

© A.F.I.

Všetky tieto návštevy boli nesmierne cenné z hľadiska zvyšovania povedomia o právach občanov podľa práva EÚ, zlepšovania obrazu Európskeho ombudsmana a jeho národných partnerov v očiach verejnosti a poskytovania informácií o práve sťažovať sa.

LOTYŠSKO — Európsky ombudsman v rámci informačnej návštevy Lotyšska, ktorá sa uskutočnila od 28. do 30. septembra 2008, predstavil svoju prácu vládnym predstaviteľom a štátnym zamestnancom, predstaviteľom mimovládnych organizácií, zástupcom obchodných kruhov a vysokoškolským študentom. Na snímke je spolu s lotyšským ombudsmanom Romānsom APSĪTISOM (po jeho ľavici), prezidentom ústavného súdu Gunārsom KŪTRISOM (po jeho pravici) a so sudcami a zamestnancami ústavného súdu.

■ Mediálne aktivity

Ombudsman uznáva úlohu, ktorú média zohrávajú pri formovaní verejnej mienky, obohacovaní diskusií a zviditeľňovaní služieb ombudsmana vo všetkých členských štátoch EÚ. Proaktívna medi-

Proaktívna mediálna politika predstavuje hlavnú zložku činností ombudsmana a jeho úsilia zameraného na presadzovanie dodržiavania práv vyplývajúcich z právnych predpisov EÚ a zlepšovanie kvality úradných postupov.

álna politika predstavuje hlavnú zložku činností ombudsmana a jeho úsilia zameraného na presadzovanie dodržiavania práv vyplývajúcich z právnych predpisov EÚ a zlepšovanie kvality úradných postupov.

Medzi hlavné mediálne aktivity ombudsmana v roku 2008 patrili tlačové konferencie v Bruseli, na ktorých predstavil svoju výročnú správu, a v Štrasburgu, na ktorých vysvetlil zmeny vo svojom štatúte, ako aj tlačové konferencie v Aténach, Budapešti, Nikózii, Rige a Viľn-

Tlačové konferencie sa bežne organizujú ako súčasť informačnej návštevy európskeho ombudsmana. Ombudsman je na snímke spolu s hlavným parlamentným ombudsmanom Litvy Romasom VALENTUKEVIČIUSOM na spoločnej tlačovej konferencii, počas ktorej vysvetľovali služby, ktoré ich úrady poskytujú.

juse, ktoré boli súčasťou už zmienených informačných návštev. Tlačové brífingy s pozvanými novinármi mnohých novín a tlačových agentúr ombudsmanovi taktiež poskytli príležitosť vysvetľovať podstatu jeho práce pre občanov a jeho názory na aktuálne témy. Pán DIAMANDOUROS v roku 2008 poskytol novinárom a redaktorom zastupujúcim tlačene, rozhlasové a televízne média približne 30 rozhovorov v Štrasburgu, Bruseli a na iných miestach, ale najmä počas svojich informačných návštev.

V roku 2008 bolo vydaných a rozoslaných novinárom a zainteresovaným stranám v Európe sedemnást tlačových správ. Tieto tlačové správy sa okrem iného týkali transparentnosti vyplácania dávok poslancom EP, neskorého vyplácania platieb Európskou komisiou, revízie štatútu ombudsmana a revízie pravidiel prístupu verejnosti k dokumentom. V súvislosti s posledne uvedenou záležitosťou ombudsman uverejnil v bulletine *European Voice* (Hlas Európy) otvorený list adresovaný podpredsedníčke Komisie, pani Margot WALLSTRÖMOVEJ, v ktorom uviedol svoje znepokojenie nad návrhmi Komisie v tejto oblasti.

■ Publikácie

Materiály o práci ombudsmana sa vo veľkej miere distribuovali počas celého roka, hlavne počas výročnej konferencie Európskej podnikateľskej siete, ktorá sa konala v novembri v Štrasburgu, a počas dní otvorených dverí, ktoré v máji zorganizoval Európsky parlament v Bruseli a Štrasburgu.

Všetky publikácie ombudsmana sú k dispozícii na internetovej stránke <http://www.ombudsman.europa.eu> a možno ich získať bezplatne v kníhkupectve EÚ cez internetovú stránku <http://bookshop.europa.eu>

Spomedzi publikácií v roku 2008 si zvláštnu pozornosť zasluhuje nová príručka práce ombudsmana, ktorá vyšla v 23 úradných jazykoch EÚ. Táto príručka sa distribuovala všetkým

hlavným zainteresovaným stranám a širokej verejnosti.

Všetky publikácie ombudsmana sú k dispozícii na internetovej stránke **<http://www.ombudsman.europa.eu>** a možno ich získať bezplatne v kníhkupectve EÚ cez internetovú stránku **<http://bookshop.europa.eu>**

■ Elektronická komunikácia

Komunikácia prostredníctvom elektronickej pošty

Takmer 60 % všetkých sťažností, ktoré boli ombudsmanovi doručené v roku 2008, boli podané prostredníctvom internetu. Veľká časť týchto sťažností bola predložená pomocou elektronického

Takmer 60 % všetkých sťažností, ktoré boli ombudsmanovi doručené v roku 2008, bolo predložených prostredníctvom internetu.

formulára sťažnosti, ktorý je k dispozícii na internetovej stránke ombudsmana v 23 jazykoch.

V roku 2008 boli z hlavnej e-mailovej adresy ombudsmana odoslané odpovede na celkovo viac ako 4 300 e-mailov požadujúcich informácie. Približne 3 300 tvorili žiadosti osôb o informácie. Na každú takúto žiadosti odpovedali príslušní členovia tímu ombudsmana. Pre porovnanie, v roku 2007 to bolo približne 4 700 žiadostí a v roku 2006 len 3 500 iadostí. Z týchto 4 300 e-mailov sa približne 1 000 týkalo hromadne posielanej pošty týkajúcej sa údajných problémov kanálov katalánskej televízie s vysielaním v regióne Valencia.

Rozvoj internetovej stránky

Internetová stránka ombudsmana bola vytvorená v júli 1998. V priebehu roku 2008 tvorca internetových stránok Európskeho ombudsmana naďalej úzko spolupracoval s vedúcim oddelenia pre komunikáciu, ako aj s útvarom technických služieb Európskeho parlamentu na príprave transformácie internetovej stránky ombudsmana na moderný, dynamický, informačný, interaktívny a eustále sa vyvíjajúci nástroj poskytujúci služby občanom. Nová internetová stránka by mala začať fungovať začiatkom roku 2009.

Internetová stránka ombudsmana bola pravidelne aktualizovaná rozhodnutiami, tlačovými správami, a podrobnosťami o jeho komunikačných činnostiach. Od 1. januára do 31. decembra 2008 inter-

Od 1. januára do 31. decembra 2008 internetové stránky ombudsmana prijali okolo 440 000 jednotlivých návštevníkov.

netové stránky ombudsmana prijali okolo 440 000 jednotlivých návštevníkov. Najnavštevovanejšie boli stránky v anglickom jazyku, nasledované francúzskymi, nemeckými, španielskymi a talianskymi stránkami. Z hľadiska geografického pôvodu návštev pochádzal najväčší počet návštevníkov zo Spojeného kráľovstva, nasledovaný Nemeckom, Francúzskom, Španielskom

a Talianskom. Časť odkazy internetových stránok ombudsmana obsahuje odkazy na stránky národných a regionálnych ombudsmanov v Európe. V roku 2008 boli stránky tejto časti navštívené viac než 97 000 krát, čo jasne preukazuje pridanú hodnotu služieb poskytovaných Európskou sieťou ombudsmanov občanom.

S cieľom zabezpečiť, aby internetová stránka ombudsmana zostala aj naďalej na poprednom mieste medzi internetovými stránkami EÚ, sa úrad ombudsmana v roku 2008 podieľal na práci medziinštitucionálneho výboru pre správu internetu (CEiii).

Internetové diskusné fóra

V roku 2008 sa úrad ombudsmana po prvýkrát zúčastnil internetového diskusného fóra, ktorý zorganizoval Európsky inštitút v Bulharsku ako súčasť projektu s názvom „Teraz interaktívne s Európskym parlamentom“. Pod názvom „Úloha Európskeho ombudsmana: pomáhať zlepšovať vzťahy medzi EÚ a jej občanmi“, členovia tímu ombudsmana odpovedali na otázky týkajúce sa rozličných problémov súvisiacich s riešením sťažností ombudsmanom. Toto internetové diskusné fórum prilákalo veľký záujem médií o prácu ombudsmana v Bulharsku a považovalo sa za veľmi úspešné.

Zdroje

5.1 Zamestnanci

Pri zabezpečovaní, aby inštitúcia mohla riadne vykonávať svoje úlohy spojené s vybavovaním sťažností na nesprávne úradne postupy v 23 úradných jazykoch a zvyšovaní povedomia o práve sťažovať sa ombudsmanovi pomáha viacjazyčný tím kvalifikovaných zamestnancov. V tejto časti je opísaná práca, ktorú vykonávajú jednotlivé odbory a oddelenia úradu ombudsmana. Začína sa vysvetlením reorganizácie, ku ktorej došlo v roku 2008, a krátkym prehľadom výročného výjazdového pracovného stretnutia zamestnancov a zasadnutí zamestnancov, ktoré sa uskutočnili počas roka.

■ Reorganizácia

V roku 2008 sa zrealizoval ambiciózny program vnútornej reorganizácie, ktorá nadobudla platnosť 1. júla. Týkal sa vytvorenia štyroch oddelení na každom z existujúcich odborov, t. j. na právnom odbore

V roku 2008 sa zrealizoval ambiciózny program vnútornej reorganizácie, ktorá nadobudla platnosť 1. júla.

a na administratívnom a finančnom odbore. Cieľom tejto reorganizácie bolo vytvoriť riadiacu štruktúru, v rámci ktorej každému riaditeľovi týchto dvoch odborov, ktorí podliehajú generálnemu tajomníkovi, majú pomáhať štyria vedúci oddelení s rozšírenými riadiacimi právomocami.

Ombudsman uskutočnil vnútornú reorganizáciu svojho úradu bez potreby nových zamestnancov, pričom počet pracovných miest v pláne pracovných miest ostal na úrovni 57. Rozpočtový orgán odsúhlasil zvýšenie počtu pracovných miest v rozpočte na rok 2009 o šesť miest.

Ombudsman je na snímke spolu so zamestnancami počas druhého stretnutia inštitúcie, ktoré sa uskutočnilo od 27. do 29. februára 2008.

Stretnutia zamestnancov tvoria súčasť ročného cyklu podujatí, ktoré zamestnancom a stážistom poskytujú príležitosť na neformálnu výmenu názorov týkajúcich sa tém, ktoré priamo súvisia s prácou ombudsmana. Závery z týchto stretnutí pomáhajú pri formovaní strategických cieľov ombudsmana, ktoré zasa usmerňujú činnosti tejto inštitúcie.

■ Výjazdové pracovné stretnutia zamestnancov

Výjazdové pracovné stretnutia členov tímu Európskeho ombudsmana tvoria neoddeliteľnú súčasť strategického plánovania ombudsmana, predovšetkým vďaka tomu, že poskytujú užitočné usmernenie pri tvorbe politiky a príprave ročného plánu riadenia. Výjazdové pracovné stretnutia sú otvoreným fórom pre diskusiu, dialóg a brainstorming. Tvoria súčasť ročného cyklu podujatí, ktoré umožňujú zamestnancom a stážistom vymieňať si názory na témy, ktoré priamo súvisia s prácou ombudsmana. Závery z výjazdových pracovných stretnutí pomáhajú formovať strategické ciele ombudsmana, ktorými sa potom riadia činnosti jednotlivých oddelení.

Druhé výjazdové pracovné stretnutie inštitúcie sa konalo v dňoch 27. až 29. februára 2008. V rámci príprav na toto výjazdové pracovné stretnutie boli členovia tímu vyzvaní, aby vyplnili dotazník týkajúci sa cieľov ombudsmana, vonkajšieho vnímania práce ombudsmana a fungovania úradu. Výsledky dotazníka spolu s ostatnými podkladovými materiálmi slúžili ako základ diskusií na podujatí. Každý člen tímu bol vyzvaný, aby sa aktívne zapojil do diskusie, ktorá sa týkala cieľov a priorit inštitúcie, jej vnímania zvonku, ako aj reaktívnej a proaktívnej práce ombudsmana.

Bezprostredná spätná väzba od členov tímu jasne naznačila, že druhé výjazdové pracovné stretnutie sa považovalo za veľmi pozitívnu skúsenosť. Prediskutované témy a otázky sa považovali za veľmi relevantné. Skutočný záujem, entuziazmus a otvorenosť všetkých prispeli k vytvoreniu vynikajúcej pracovnej atmosféry.

■ Stretnutia zamestnancov

Ombudsman pravidelne zvoláva stretnutia zamestnancov s cieľom zabezpečiť hladký tok informácií medzi zamestnancami a na podporu príležitostí profesionálneho rastu. Program týchto stretnutí spravidla obsahuje prehľad súčasných a budúcich činností, ako aj prezentáciu vývojových trendov v administratívnej, právnej a politickej oblasti, ktoré majú vplyv na inštitúciu. Počas daného roku sa stretnutia zamestnancov konali 3. júla a 12. decembra, pričom tieto stretnutia predstavovali užitočné fórum na diskusiu a výmenu informácií. Stretnutie v decembri bolo prvým stretnutím po vyššie uvedenej reorganizácii úradu, v rámci ktorého vedúci oddelení zohrávali aktívnejšiu úlohu tým, že vysvetlili činnosti svojich oddelení a ďalší s nimi súvisiaci vývoj.

Ombudsman a jeho tím

Nasleduje prehľad štruktúry úradu ombudsmana, ktorý poskytuje určité základné informácie o ombudsmanovi a o vedúcich zamestnancoch jeho úradu. Končí sa stručným opisom úlohy Výboru zamestnancov a úradníka pre ochranu údajov.

Európsky ombudsman

P. Nikiforos DIAMANDOUROS — EUROPSKY OMBUDSMAN

Pán Nikiforos DIAMANDOUROS sa narodil 25. júna 1942 v Aténach, v Grécku. Za Európskeho ombudsmana bol zvolený 15. januára 2003. Do funkcie nastúpil 1. apríla 2003 a 11. januára 2005 bol opätovne zvolený na ďalšie päťročné funkčné obdobie.

Od roku 1998 do roku 2003 bol prvým národným ombudsmanom Grécka. Od roku 1993 je aj profesorom komparatívnych politík na Katedre politických vied a verejnej správy na Univerzite v Aténach (toho času na dovolenke). Od roku 1995 do roku 1998 pôsobil ako riaditeľ a predseda Gréckeho národného centra pre sociálny výskum (EKKE).

Na Univerzite Indiana získal titul B. A. politických vied (1963) a tituly M.A. (1965), M.Phil. (1969), a Ph.D. (1972) z tej istej oblasti získal na Kolumbijskej univerzite. Pred nastúpením na fakultu Univerzity v Aténach v roku 1988 hosťoval ako učiteľ a výskumný pracovník na Štátnej univerzite v New Yorku a na Kolumbijskej univerzite (1973-78). Od roku 1980 do roku 1983 pôsobil ako riaditeľ pre rozvoj na Aténskej vysokej škole v Aténach, v Grécku. Od roku 1983 do roku 1988 bol riaditeľom programu pre západnú Európu, ako aj Stredný Východ a severnú Afriku Vedecko-výskumnej rady sociálnych vied v New Yorku. Od roku 1988 do roku 1991 bol riaditeľom Gréckeho inštitútu medzinárodných a strategických štúdií v Aténach, politicky orientovanom think-tanku zriadenom za pomoci spolufinancovania Nadáciou Ford a Nadáciou Mac Arthur. V roku 1997 bol vymenovaný za hosťujúceho profesora politických vied v Centre ďalších štúdií a sociálnych vied Juana Marcha (v Madride).

Pôsobil ako predseda Gréckeho politicko-vedeckého združenia (1992-98) a Asociácie moderných gréckych štúdií v Spojených štátoch amerických (1985-88). V období rokov 1999 až 2003 pôsobil ako člen gréckej Národnej komisie pre ľudské práva, zatiaľ čo od roku 2000 do roku 2003 bol členom Gréckej národnej rady pre administratívnu reformu. Od roku 1988 do roku 1995 spolupredseda Podvýboru pre južnú Európu Vedecko-výskumnej rady sociálnych vied v New Yorku, ktorej činnosť bola financovaná z grantu Nadácie Volkswagen. Je aj spoluredaktorom série publikácií o novej južnej Európe a víťazom Fulbrightovej ceny a vnútroštátnej dotácie na výskumné granty v oblasti humanitných vied.

Veľa publikoval na tému politika a história Grécka, južnej Európy a juhovýchodnej Európy, konkrétne o demokratizácii, budovaní štátu a národa a vzťahu medzi kultúrou a politikou. ■

— Sekretariát Európskeho ombudsmana

Sekretariát Európskeho ombudsmana je zodpovedný za chod úradu ombudsmana. Riadi program ombudsmana, koordinuje jeho prichádzajúcu a odchádzajúcu korešpondenciu, poskytuje poraden-

Sekretariát Európskeho ombudsmana je zodpovedný za chod úradu ombudsmana.

stvo o vzťahoch s ostatnými inštitúciami a orgánmi EÚ, zaoberá sa aspektmi protokolu pri práci inštitúcie a pre ombudsmana

vykonáva všeobecné povinnosti sekretariátu.

Generálny tajomník

Generálny tajomník je zodpovedný za strategické plánovanie v rámci inštitúcie a za dohľad nad všeobecnou správou úradu. Radí ombudsmanovi v otázkach štruktúry a riadenia úradu, o pláno-

Generálny tajomník je zodpovedný za strategické plánovanie v rámci inštitúcie a za dohľad nad všeobecnou správou úradu.

vaní jeho činností a monitoruje jeho prácu a výkony. Pokiaľ ide konkrétne o prácu právneho odboru, generálny tajomník pomáha a radí ombudsmanovi pri riešení sťažností a šetrení. Generálny

tajomník koordinuje aj vzťahy medzi úradom ombudsmana a ostatnými európskymi inštitúciami a zohráva kľúčovú úlohu pri rozvoji vzťahov s úradmi ombudsmanov v Európe a pri približovaní sa občanom EÚ.

Ian HARDEN — GENERALNY TAJOMNIK

Ian HARDEN sa narodil 22. marca 1954 v Norwicu v Anglicku. Študoval právo na Churchillovej škole v Cambridgi, kde v roku 1975 získal titul BA s najvyšším vyznamenaním a v roku 1976 titul LLB. Po ukončení štúdia nastúpil na Právnickú fakultu Univerzity v Sheffielde, kde bol od roku 1976 do roku 1990 vysokoškolským učiteľom, od roku 1990 do roku 1993 docentom, od roku 1993 do roku 1995 mimoriadnym profesorom a v roku 1995 sa stal profesorom verejného práva. V roku 1996 začal pracovať na úrade Európskeho ombudsmana ako hlavný právny poradca, od roku 1997 do roku 1999 bol vedúcim sekretariátu a od roku 2000 dodnes je riaditeľom právneho odboru. Dňa 1. augusta 2006 bol vymenovaný za generálneho tajomníka úradu ombudsmana. Je autorom alebo spoluautorom mnohých publikácií o práve EÚ a verejnom práve vrátane publikácie *The Contracting State* [Zmluvný štát] (Buckingham: Open University Press, 1992); *Flexible Integration: Towards a more effective and democratic Europe* [Flexibilná integrácia: Smerom k efektívnejšej a demokratickejšej Európe] (Londýn CEPR, 1995), a *European Economic and Monetary Union: The Institutional Framework* [Európska hospodárska a menová únia: Inštitucionálny rámec] (Kluwer Law International, 1997). Je členom združenia *Association française de droit constitutionnel* a skupiny „Study of Parliament Group“ v Spojenom kráľovstve a čestným profesorom na Univerzite v Sheffielde. ■

Právny odbor

Právny odbor tvoria najmä právnici, ktorých hlavnou úlohou je analyzovať sťažnosti podané Európskemu ombudsmanovi a viesť vyšetrovanie pod dohľadom riaditeľa právneho odboru

Právny odbor tvoria najmä právnici, ktorých hlavnou úlohou je analyzovať sťažnosti podané Európskemu ombudsmanovi a viesť vyšetrovanie.

a štyroch vedúcich právnych oddelení. Riaditeľ právneho odboru poskytuje ombudsmanovi poradenstvo o právnej stratégii a smerovaní inštitúcie a riadi právny odbor.

V roku 2008 mal právny odbor celkovo 24 zamestnancov, medzi ktorých patrí riaditeľ právneho odboru, štyria vedúci právnych oddelení, traja hlavní právni poradcovia, 14 právnikov, právnik lingvista a asistentka riaditeľa právneho odboru. Počas daného roku absolvovalo na právnom odbore študijný pobyt 23 stážistov.

João SANT'ANNA — VEDÚCI PRÁVNEHO ODBORU

João SANT'ANNA sa narodil 3. mája 1957 v Setúbal v Portugalsku. Od roku 1975 do roku 1980 študoval právo na Univerzite v Lisabone a v roku 1981 sa stal členom Advokátskej komory v Lisabone. Od roku 1980 do roku 1982 pracoval ako právnik právnicko-administratívnej divízie portugalského ministerstva zahraničných vecí pre lisabonský región. Od roku 1982 do roku 1984 absolvoval štúdium práva zamerané na práva duševného vlastníctva na Univerzite Ludwiga Maximiliana a na Inštitúte Maxa Plancka v Mníchove. Po návrate do Portugalska v roku 1984 bol vymenovaný za riaditeľa právnicko-administratívnej divízie portugalského ministerstva zahraničných vecí pre lisabonský región. V roku 1986 sa stal civilným zamestnancom Európskeho parlamentu, pracoval na Generálnom riaditeľstve pre informácie a vzťahy s verejnosťou, Generálnom riaditeľstve pre výskum, Generálnom riaditeľstve pre zamestnancov a financie a napokon v útvere právnych služieb Európskeho parlamentu. V roku 2000 začal pracovať na úrade ombudsmana ako riaditeľ administratívneho a finančného odboru. Dňa 1. júla 2007 bol vymenovaný za riaditeľa právneho odboru. ■

— Vedúci právnych oddelení

Každý vedúci právneho oddelenia dohliada nad prácou tímu právnikov a stážistov s cieľom zabezpečiť vysokú kvalitu vybavovania sťažností. Pomáha vedúcemu právneho odboru zabezpečiť, aby

Každý vedúci právneho oddelenia dohliada nad prácou tímu právnikov a stážistov s cieľom zabezpečiť vysokú kvalitu vybavovania sťažností.

práca právneho odboru bola presná, vykonaná včas a dôsledne. Táto činnosť zahŕňa presadzovanie a monitorovanie dodržiavania interných postupov, noriem a termínov. Vedúci právnych oddelení

majú svoje vlastné zodpovednosti podobné zodpovednostiam právnikov, ktoré sú opísané ďalej. Zastupujú tiež ombudsmana na určitých verejných podujatiach. Podliehajú riaditeľovi právneho odboru, s ktorým sa pravidelne stretávajú.

V súčasnosti sú títo štyria vedúci právneho oddelenia, pán Gerhard GRILL, nemecký štátny príslušník, ktorý začal pracovať pre úrad ombudsmana v roku 1999, pani Marta HIRSCH-ZIEMBINSKA, Poľka, ktorá nastúpila v roku 2003 a pán Fergal Ó REGAN z Írska, ktorý začal pracovať pre úrad ombudsmana v roku 2006. Pán Peter BONNOR, ktorý je Dánom a pracuje na úrade ombudsmana od roku 1998, je dočasne poverený vedením právneho oddelenia.

— Právnici

Právnici riešia sťažnosti, ktoré sa môžu podávať ombudsmanovi v 23 úradných jazykoch Európskej únie. Ďalej navrhujú a vykonávajú vyšetrovania z vlastnej iniciatívy, odpovedajú na žiadosti o informácie od občanov, poskytujú pomoc ombudsmanovi v právnych veciach, poskytujú poradenstvo o právnych postupoch, vývoji a tradíciách príslušných členských štátov a robia prezentácie o práci ombudsmana.

Právnici riešia sťažnosti, ktoré sa môžu podávať ombudsmanovi v 23 úradných jazykoch Európskej únie.

iniciatívy, odpovedajú na žiadosti o informácie od občanov, poskytujú pomoc ombudsmanovi v právnych veciach, poskytujú poradenstvo o právnych postupoch, vývoji a tradíciách príslušných členských štátov a robia prezentácie o práci ombudsmana.

Administratívny a finančný odbor

Administratívny a finančný odbor je zodpovedný za celú prácu úradu ombudsmana, ktorá priamo nesúvisí so skúmaním sťažností a vedením vyšetrovaní. Od 1. júla 2008 sú vytvorené štyri oddelenia, ktoré sú opísané ďalej, ako aj sekretariát vedenia sťažností. Riaditeľ administratívneho a finančného odboru koordinuje prácu celého odboru. Pri výkone svojej funkcie je zodpovedný za všeobecnú organizáciu a prevádzku úradu, mzdovú politiku, navrhovanie a plnenie rozpočtovej

a finančnej stratégie inštitúcie a zastupovanie ombudsmana na celom rade medziinštitucionálnych fór. V roku 2008 mal tento odbor celkovo 31 zamestnancov.

João SANT'ANNA

Riaditeľ ADMINISTRATÍVNEHO A FINANČNEHO ODBORU (DOCASNE POVERENÝ) ■

— Sekretariát vedenia sťažností

Sekretariát vedenia sťažností je zodpovedný za registráciu, distribúciu a následnú kontrolu sťažností podaných Európskemu ombudsmanovi. Sekretariát zabezpečuje, aby všetky sťažnosti boli

Sekretariát vedenia sťažností je zodpovedný za registráciu, distribúciu a následnú kontrolu sťažností podaných Európskemu ombudsmanovi.

zaregistrované v databáze, potvrdené a postúpené právnomu odboru. Je zodpovedný za riadenie všetkej prichádzajúcej a odchádzajúcej pošty súvisiacej so sťažnosťami, zabezpečovanie, aby sa záznamy o sťažnostiach počas ich riešenia aktualizovali, aby sa monitorovalo dodržiavanie lehôt, zostavovali štatistiky o sťažnostiach a aby sa dokumenty týkajúce sa sťažností zakladali do spisov. Riaditeľom sekretariátu vedenia sťažností je pán Peter BONNOR.

— Administratívne a personálne oddelenie

Úlohy administratívneho a personálneho oddelenia sú rozsiahle. Patrí sem nábor a riadenie zamestnancov, spracovanie prichádzajúcej a odchádzajúcej pošty, plnenie úloh telefónnej ústredne,

Úlohy administratívneho a personálneho oddelenia sú rozsiahle. Patrí sem nábor a riadenie zamestnancov.

infraštruktúra úradu, koordinácia prekladov dokumentov, organizácia a riadenie knižnice s právnickou literatúrou a dokumentačná a archivačná politika inštitúcie. Toto oddelenie je zodpo-

vedné aj za politiku informačných technológií inštitúcie a za plnenie potrieb úradu súvisiacich s informačnými technológiami, pričom túto úlohu vykonáva v úzkej spolupráci s Európskym parlamentom. Oddelenie riadi pán Alessandro DEL BON, ktorý má dvojité nemecko-talianske štátne občianstvo a ktorý začal pracovať na úrade ombudsmana v roku 1998.

— Rozpočtové a finančné oddelenie

Rozpočtové a finančné oddelenie je poverené dohliadaním nad tým, aby úrad dodržiaval platné rozpočtové pravidlá, a ručí za to, aby sa dostupné zdroje využívali hospodárne a efektívne, a aby

Rozpočtové a finančné oddelenie je poverené dohliadaním nad tým, aby úrad dodržiaval platné rozpočtové pravidlá, a ručí za to, aby sa dostupné zdroje využívali hospodárne a efektívne, a aby boli primerane chránené.

boli primerane chránené. Toto oddelenie je zodpovedné aj za zavedenie a uplatňovanie vhodných mechanizmov vnútornej kontroly, ktoré sú potrebné na dosahovanie týchto cieľov. Tieto zodpovednosti vyplývajú zo skutočnosti, že Európsky ombudsman má nezávislý rozpočet. Rozpočet zostavujú a plnia finanční

asistenti, ktorí podliehajú poverenému povolujuúcemu úradníkovi. Vedúcim tohto oddelenia je pán Loïc JULIEN, ktorý je Francúz a ktorý začal pracovať pre ombudsmana v roku 2005.

— Oddelenie pre komunikáciu

Oddelenie pre komunikáciu je zodpovedné za prípravu a výrobu publikačných a propagačných materiálov ombudsmana, za údržbu a vývoj internetovej stránky ombudsmana a za vytváranie celko-

Oddelenie pre komunikáciu je zodpovedné za prípravu a výrobu publikačných a propagačných materiálov ombudsmana, za údržbu a vývoj internetovej stránky ombudsmana a za vytváranie celkového imidžu inštitúcie.

vého imidžu inštitúcie. Toto oddelenie koordinuje aj Európsku sieť ombudsmanov a vo všeobecnosti aj vzťahy so združeniami ombudsmanov v Európe i mimo Európy. Vedúcim tohto oddelenia je pán Ben HAGARD, ktorý je britským štátnym príslušníkom a ktorý začal pracovať pre úrad ombudsmana v roku 1998.

— Oddelenie pre médiá, podnikateľský sektor a občiansku spoločnosť

Oddelenie pre médiá, podnikateľský sektor a občiansku spoločnosť pomáha ombudsmanovi priblížiť sa k jednotlivcom a organizáciám, ktorí by mohli jeho služby potrebovať. Pomáha zvyšovať

Oddelenie pre médiá, podnikateľský sektor a občiansku spoločnosť pomáha ombudsmanovi priblížiť sa k jednotlivcom a organizáciám, ktorí by mohli jeho služby potrebovať.

povedomie o práci ombudsmana v Únii. Oddelenie udržiava a podporuje vzťahy s médiami a organizuje informačné návštevy a podujatia ombudsmana. Zamestnanci tohto oddelenia sú zodpovední za prípravu publikácií, ako aj prejavov a príhovorov ombud-

smana. Vedúcou tohto oddelenia je pani Rosita AGNEW, ktorá je Írkou a ktorá začala pracovať pre ombudsmana v roku 2001.

— Výbor zamestnancov

Výbor zamestnancov ombudsmana zastupuje záujmy zamestnancov a podporuje neustály dialóg medzi inštitúciou a zamestnancami. Výbor zamestnancov vo veľkej miere prispieva k hladkému fungovaniu služieb tým, že vytvára priestor, kde zamestnanci môžu vyjadriť svoje názory, ako aj upozorňovaním administratívnych zamestnancov na prípadné problémy týkajúce sa interpretácie a uplatňovania príslušných nariadení. Výbor zamestnancov predkladá návrhy týkajúce sa organizácie a poskytovania služieb, ako aj návrhy na zlepšovanie životných a pracovných podmienok. V tejto súvislosti zohrával Výbor zamestnancov dôležitú úlohu pri výjazdových pracovných stretnutiach v rokoch 2006 a 2008.

— Úradník pre ochranu údajov

Každá inštitúcia EÚ má úradníka pre ochranu údajov, ktorý spolupracuje s Európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov a zabezpečuje, aby otázky práva a slobodného prístupu k údajom neboli nepriaznivo ovplyvnené spracovaním údajov. Úradník pre ochranu údajov zabezpečuje, aby správcovia údajov a dotknuté osoby boli informované o svojich právach a povinnostiach podľa nariadenia č. 45/2001¹. Úradníkom pre ochranu údajov na úrade Európskeho ombudsmana je od marca 2006 pán Loïc JULIEN.

5.2 Rozpočet

■ Rozpočet na rok 2008

Od 1. januára 2000 tvorí rozpočet ombudsmana nezávislú kapitolu rozpočtu Európskej únie (v súčasnosti kapitolu VIII)². Delí sa na tri hlavy. Hlava 1 obsahuje mzdy, príspevky a ostatné výdavky týkajúce sa zamestnancov. Hlava 2 zahŕňa budovy, hnutelný majetok, zariadenie a rôzne prevádzkové výdavky. Hlava 3 obsahuje výdavky v súvislosti s výkonom všeobecných úloh inštitúcie.

Výška rozpočtových prostriedkov vyčlenených na rok 2008 predstavovala 8 505 770 EUR.

■ Medziinštitucionálna spolupráca

Na zabezpečenie čo najlepšieho využitia zdrojov a na účely predchádzania zbytočnej duplicite zamestnancov spolupracuje ombudsman vždy, kde je to možné, s inštitúciami a orgánmi EÚ. Hoci sa za tieto služby Európskemu ombudsmanovi samozrejme faktúruje, aj napriek tomu táto spolupráca umožnila značné úspory rozpočtu Spoločenstva. Ombudsman spolupracuje najmä s:

1. Nariadenie (ES) č. 45/2001 z 18. decembra 2000 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi Spoločenstva, a o voľnom pohybe takýchto údajov, Ú. v. ES 2001 L 8, s. 1.
2. Nariadenie Rady (ES, ESUO, Euratom) č. 2673/1999 z 19. decembra 1999, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie o rozpočtových pravidlách z 21. decembra 1977, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev, Ú. v. ES 1999 L 326, s. 1.

- (i) Európskym parlamentom, ktorý mu poskytuje pomoc s technickými službami vrátane budov, informačných technológií, komunikácie, mediálnych služieb, odbornej prípravy, prekladov a tlmočenia;
- (ii) Úradom pre vydávanie úradných publikácií Európskych spoločenstiev na rozličných publikáciách;
- (iii) Prekladateľským strediskom pre orgány EÚ, ktoré zabezpečuje veľa prekladov, ktoré ombudsman pri svojej práci pre občanov potrebuje.

■ Kontrola rozpočtu

Interný audítor, ktorým je úradník Európskeho parlamentu, vykonáva pravidelné kontroly systémov vnútornej kontroly inštitúcie a finančných operácií vykonávaných úradom s cieľom zabezpečiť efektívne riadenie zdrojov poskytnutých ombudsmanovi.

Audit inštitúcie vykonáva aj Európsky dvor audítorov.

Ako kontaktovať Európskeho ombudsmana

Poštou

Európsky ombudsman
1 Avenue du Président Robert Schuman
CS 30403
67001 Strasbourg Cedex
FRANCÚZSKO

Telefonicky

+33 3 88 17 23 13

Faxom

+33 3 88 17 90 62

Elektronickou poštou

eo@ombudsman.europa.eu

Internetová stránka

<http://www.ombudsman.europa.eu>

**Európsky ombudsman vyšetruje
sťažnosti proti inštitúciám
a orgánom Európskej únie.**

→→→ www.ombudsman.europa.eu

**EURÓPSKY OMBUDSMAN
1 Avenue du Président Robert Schuman
CS 30403
67001 Strasbourg Cedex
FRANCÚZSKO**